

دنیای انرژی

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

ماهنامه تخصصی حوزه انرژی

۸۴ صفحه

دی ماه ۱۳۹۸

قیمت ۳۰/۰۰۰ تومان

۳۸

The World of Energy Magazine

✓ آینده صادرات در تنگنای چالش های داخلی و بین المللی

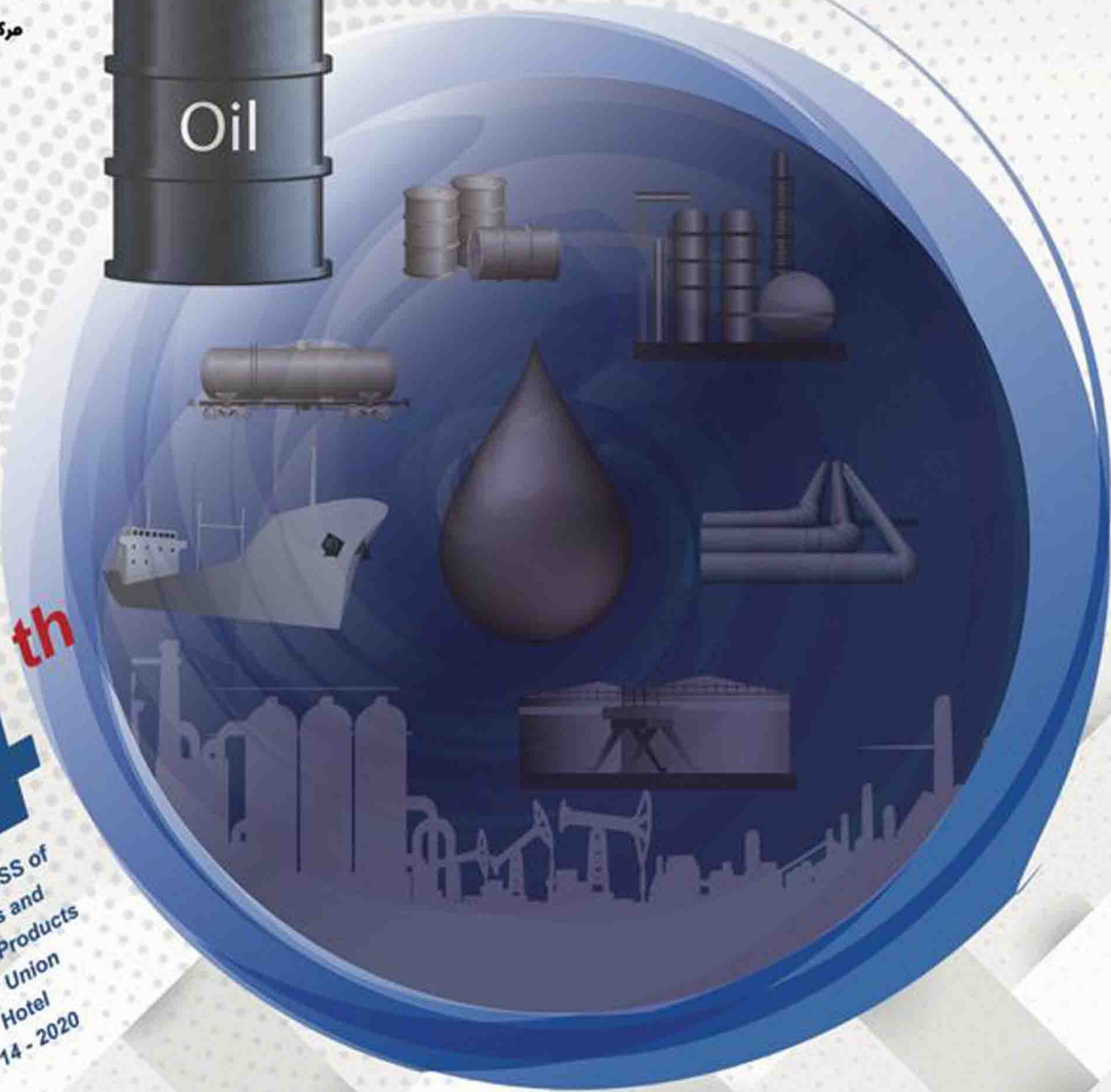
✓ چهاردهمین همایش سالانه

اتحادیه صادرکنندگان

فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

مرکز همایش های هتل ارم تهران

۲۴ دی ماه ۱۳۹۸

14th

ANNUAL CONGRESS of
Iranian Oil, Gas and
Petrochemical Products
Exporters' Union
Eram Hotel
Jan - 14 - 2020

نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دستی نفت

www.downstream-iran.com

۱۲ الی ۱۶ بهمن ۱۳۹۸
محل دائمی نمايشگاه های بين المللی تهران

اولین

قیران پخش

تولید کننده قیرهای راهسازی با همکاری دانشگاه صنعتی شریف

GPSI

www.gpsi.ir

« واحد نمونه استاندارد سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
« کنترل کیفیت نمونه کشوری سال ۱۳۹۸
« آزمایشگاه همکار استاندارد

کارخانه:

تهران ، جاده قدیم قم ، بعد از کهریزک
بلوار امام حسین ، خیابان معدن هفتم
تلفن: ۵۶۵۴۵۸۵۱

دفتر مرکزی:

تهران، خیابان ولیعصر بالاتر از بهشتی
بن بست پردیس، شماره ۱، واحد ۲۰
تلفن: ۸۸۵۵۱۹۴۵ - ۶

About twenty years experiences, alongside the well-equipped laboratory and production line, enable us to supply the best quality paraffin waxes and Fots oil, according to our customers' requirements.

www.kimiaparaffin.com

ISO 9001: 2008

ISO 14001: 2004

OHSAS
18001: 2007

ATTESTATION OF
COMPLIANCE

Kimia Paraffin Manufacturing & Trading Company
بیست سال تجربه تولید و صادرات پارافین جامد در خدمت صنایع

Center Office: No.23, 4TH Floor, Hakimazam Alley, North Shiraz St. Tehran - Iran
Postcode: 1991647612
Tel: +98 (21) 88047470 - 88047484 Fax: +98 (21) 88047498
Factory: No.1484, 6/1 St., Dorna Ave, Abbas Abad Industrial Zone - Tehran - Iran
Tel: +98 (21) 36423787
Email: info@kimiaparaffin.com

شرکت فراشیمی روز

FARASHIMIROOZ

هدف ما تامین رضایت مشتریان و پاسخگویی به نیاز آنها
می باشد شرکت فراشیمی روز به دنبال روابط طولانی مدت
و پایدار با مشتریان خود می باشد

فعالیت ها و امکانات شرکت به شرح زیر می باشد

- صادرات روغن پایه / روغن
- صادرات بیش از ۳۰/۰۰۰ تن قیر ماهانه به صورت فله و بشکه
- بسته بندی مظروف سازی ۲/۰۰۰ تن قیر بصورت روزانه
- مخازن با ظرفیت ذخیره سازی ۱۶۰۰۰ تن در بندر عباس و ۷۰۰۰ تن در بوشهر
- تنها شرکت با کشتی های حمل و نقل دریائی بالک با وسایل گرم کننده تا ۱۳۰ درجه
- ارسال زمینی و دریایی محموله از طریق کشتی های تحت مالکیت و اجاره شده توسط ما

شرکت فراشیمی روز

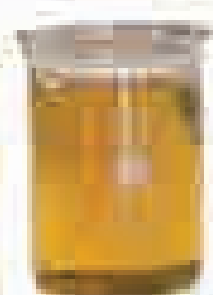
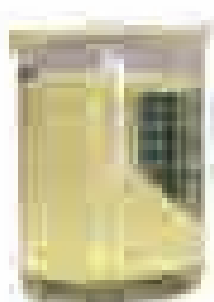
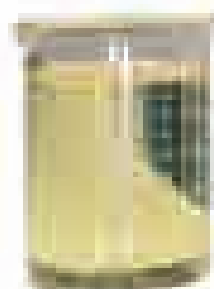
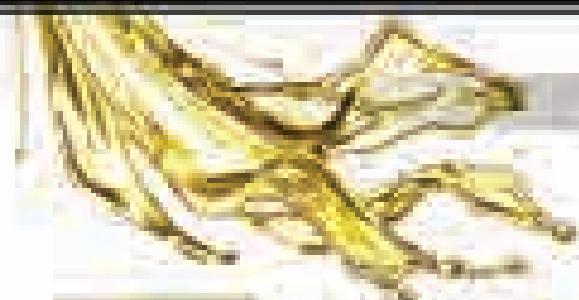
تهران، بلوار نلسون ماندلا (آفریقا)، نرسیده به مدرس، پلاک ۲۴۴، برج اداری الهیه
طبقه ۵، واحد ۵۰۵ تلفن: ۲۶۲۱۲۸۵۹ فکس: ۲۶۲۱۲۹۸۹

www.farashimirooz.com
info@farashimirooz.com

تولید کننده انواع روغن پایه گرید 150/220 ایران، ایران، ایران

www.ravansazanoil.com

(مزیت رقابتی محصولات)

یکی از بهترین نقاط مثبت محصولات این شرکت شاخص گران روی پایه اصطلاح معروف کننده گان روغن پایه

(VI) که حداقل پنج شماره از روغن های وزن سایر شرکت ها بالاتر می باشد.

از دیگر نقاط قوت این شرکت رنگ روشن و سولفور پایین می باشد که روغن بدون بو آن گواهی بر این مزیت دارد.

مهمترین مزیت محصولات این شرکت پایین بودن عدد انجیر روغن پایه است.

دفتر مرکزی: تهران خیابان بهشتی خیابان اندیشه خیابان اندیشه قوم شرقی پلاک 25 تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۲۲۰۳

واحد تولیدی: قزوین جاده شهارد خیابان پرم سازی گزخانه روان سازان افغانی

09218833196

09383840326

استاندارد

مسیری مطمئن برای نیل به توسعه پایدار

شرکت استاندارد ایران

تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۱، طبقه ۱۱، کد پستی ۱۹۱۶۵۱۱۱

وبسایت: www.iri.ir | info@iri.ir

- انواع روغن موتور
- مایع فرم و کتاج
- مایع ضد یخ
- انواع روغن دنده
- روغن هیدرولیک
- روغن فرسایش
- آب رادیاتور
- مایع شیشه شوی
- گرواش بدون آب

با محصولات گراپ در لحظه رانندگی کن...!

Mellat
motor oil
روغن موتور ملت

© 2004 Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 255: 105–112

www.ck12.org

أقر المجلس: ١٤٢٢هـ الموافق ١٢/١٢/٢٠٢٠م

[illegible]

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

E-mail: Kathleen@KJLloyd.com

www.elsevier.com/locate/jmb

آب معدنی طبیعی ستاره لاهیج

سلامتی بنوید

از چشمه معروف جین خانی در ارتفاعات منطقه کاکوه کولای آوز شهرستان ساهاگل

طرح مقاله: انجمن‌های فشار بر سیاست

© 2013 Pearson Education, Inc. or its affiliate(s). All rights reserved.

Downloaded from <http://ajphaphysoc.org/> by guest on June 11, 2016

شرکت روان گستر

تولید کننده انواع روغن موتور
روغن صنعتی، روغن دنده، هیدرولیک و گریس

Engine Oil ALP
Ravan Gostar Co

info@alpmotoroil.com
www.alpmotoroil.org

Produced by: Taha Sami Sami Co.

Branches of the Group Distribution Network:
Main: +98 24 23551130 Fax: +98 24 23551130
Tehran: +98 21 78881001 - 78881002 - 78881003
2nd Floor, Farman Road, Tehran, Iran
Samsat St. 1st Floor

Branches of the Group Distribution Network:
Main: +98 21 88881001 - 88881002 - 88881003
Tehran: +98 21 88881001 - 88881002 - 88881003
Samsat St. 1st Floor

به جوانی برمیگردید

شرکت پیمان روغن

تولید کننده انواع: روغن موتور، پایه، دنده، هیدرولیک و صنعتی
هیدروکربن های سبک و سنگین، گریس و ضد یخ

ما شما را به جوانی
برمیگردانیم

از تاریخ ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰

تلفن ۰۲۱۴۵۸۶۵

پلاک ۱۹۰۰۰۰۰۰۰۰

۰۲۱۴۴۲۸۸۴۳۱

دفتر مرکزی: تهران - فلکه دوم صادقیه، ابتدای جناح، نبش کوچه عابدزاده، پلاک ۱۹ واحد ۴ و ۵
کارخانه: ۱۰ جاده اشتهارد به بوئین زهرا شهرک چرم سازی انتهای خیابان چرم سازی شرکت پیمان روغن
تلفن: ۰۲۱۴۵۸۶۵ ۰۲۱۴۴۲۸۸۴۳۱ Email: info@credit-oil.com www.credit-oil.com

نفت پارس
پارساویل

شرکت نفت پارس، تولیدکننده انواع روغن موتور و روغن صنعتی

EXTENSIVE PAST EXPERIENCE,
MODERN TECHNOLOGY

Manufacturer of Engine oil and Lubricants

Product Products:

• Engine Oil	• Hydraulic Oil
• Automotive Gear Oil	• Compressor Oil
• Grease	• Heat Transfer Oil
• Marine Oil	• Transformer Oil
• Anti-Rust	• Cutting Oil
	• Industrial Lubricant

Special Products:

- Large Diesel Oil (Heavy, Medium, Light)
- Hydraulic Pressure Oil (HPC)
- Brake Oil (Heavy & Light)
- Industrial Turbine Oil
- Paraffin Wax
- Petroleum Wax (Food Grade)

Over five decades of experience, Parsa Oil Company is a leading and leading producer of various industrial lubricants products.

شرکت نفت پارس
صادق کننده نمونه
استان تهران

www.parsaoilco.com

نفت پارس
پارساویل

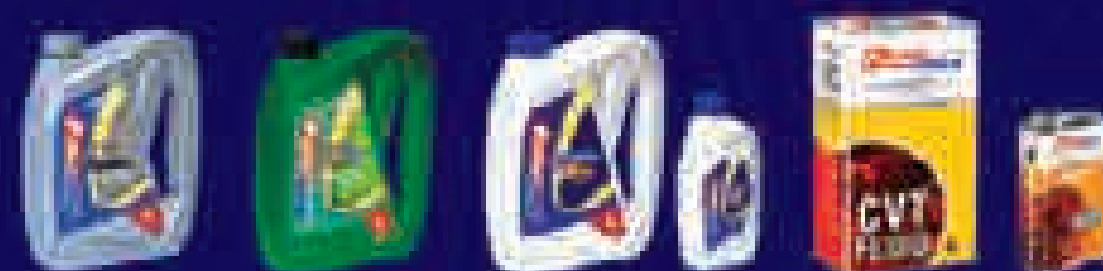
شرکت نفت پارس، تولیدکننده انواع روغن موتور و روغن صنعتی

روغن خودرو

Flow max

EXTENSIVE PAST EXPERIENCE, MODERN TECHNOLOGY

www.parsaoilco.com
www.parsaoilco.com

« صاحب امتیاز: اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی ایران

« مدیرمسئول: دکتر سید حمید حسینی

« سردبیر: امیر عباس امامی

« شورای سیاست گذاری: سیدحمید حسینی، سعید رفیعی فر، احمد صرامی، مرتضی فیروزی، رضا مدیر

« دبیر سرویس بخش انگلیسی: یوسف پور غفار

« همکاران این شماره: هادی ابراهیمی، مهسا معیری، مریم علیزاده، و هیئت تحریریه دنیای انرژی

« سازمان آگهی ها: سولماز فرهادی ۵ - ۸۸۵۰۸۲۵۱

« صفحه آرای: محمدسیدی

« چاپ و لیتوگرافی: رنگین گستر - ندای ایران

« طرح جلد و نظارت چاپ: کانون تبلیغاتی سیما تک نوین

« مقالات، یادداشتها و مصاحبه‌های ارائه شده در ماهنامه دنیای انرژی لزوماً مورد تایید اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران نیست.

ماهنامه تخصصی حوزه انرژی

دی ماه ۱۳۹۸

۳۸

The World of Energy Magazine

زمستان گرم اتحادیه اوپکس

سید حمید حسینی - مدیر مسئول

اتفاقات پس از شهادت سرداران جبهه مقاومت، حاج قاسم سلیمانی و ابو مهدی مهندس، روابطه امریکا با عراق را تیره و با ایران بحرانی و جنگی نمود بلافاصله قیمت دلار، نفت و ارزهای دیجیتال شدیداً افزایش یافت، مجلس عراق دولت را مکلف نمود که قرارداد همکاری امنیتی با امریکا را لغو نماید، مقامات ایران نیز صراحتاً اعلام نمودند که انتقام ترور را از امریکایی‌ها خواهند گرفت، دنیا نگران شعله ور شدن آتش جنگ بین ایران و امریکاست و بسیاری از کشورها برای کاهش تنش بین دو کشور در تلاش هستند. خوشبختانه با وجود منهدم شدن پایگاه امریکایی‌ها در عراق، شاهد کوتاه آمدن ترامپ بودیم و خوشبختانه سایه جنگ فعلاً از منطقه دور شد. مدیران بنگاههای اقتصادی و اعضا اتحادیه که نگران اوضاع سیاسی امنیتی کشور می باشند، الان مطمئن هستند که سیاست کشور مبنی بر "نه مذاکره و نه جنگ" تا نوامبر سال آینده که انتخابات ریاست جمهوری برگزار میگردد ادامه خواهد داشت و باید بر این مبنا برنامه ریزی نمایند. در زمستان امسال اتحادیه دو رویداد مهم؛ همایش سالانه و نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت را در پیش خواهد داشت، نمایشگاه با پیگیری اتحادیه برای اولین بار با رویکرد صادرات و حمایت از تولید کالا و خدمات داخلی در بهمن ماه برگزار خواهد شد، همایش نیز با عنوان "آینده صادرات در تنگنای چالش های داخلی و بین المللی" با حضور مقامات و کارشناسان انرژی در محل هتل ارم برگزار خواهد شد و ستاد اجرایی همایش برنامه ریزی نموده، که سخنرانی‌ها و میزگرد در حول و حوش عناوین "همایش" صورت گیرد و برای اعضا مفید باشد از اعضا انتظار داریم با حضور فعال در این رویداد به ارتقا جایگاه اتحادیه کمک نموده و پیگیر مطالبات خود از مقامات کشور و اتحادیه باشند، انشاءالله

این روزها فضای داخلی و بین المللی کشور، متأثر از شهادت و عروج سردار دل‌ها، سلیمانی میباشد. سردار عارفی که وظیفه خود را پاسداری از شرف و امنیت کشور، دانسته و فارغ از جناح بندیهای سیاسی، بستر ساز فعالیت‌های اقتصادی برای بخش خصوصی در کشورهای همسایه خصوصاً، عراق، سوریه و افغانستان بوده است. ترور ناجوانمردانه و مظلومانه سرداران مبارزه با داعش (دولت اسلامی شام و عراق) نه تنها باعث همگرایی در میان جریان‌ها و احزاب شیعی عراق شد بلکه در ایران نیز جریان‌ات سیاسی کشور را بهم نزدیک و رابطه مردم با حاکمیت را بهبود بخشید. امیدواریم مقامات کشور قدردان این همگرایی و همدلی باشند و برای حفظ و تقویت سرمایه اجتماعی تلاش نمایند تا زمینه عبور کشور از بحران‌های اقتصادی، اجتماعی و بین المللی فراهم گردد.

ردیابی چالش‌های صادراتی در عصر تحریم		صفحه ۳۲
صادرات فرآورده بادبادکی بانخ‌رها شده		صفحه ۳۶
همبازی اتحادیه اوپکس به سیل زدگان کمیشان		صفحه ۴۰
آزادسازی صنعت انرژی و توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز		صفحه ۴۲
تحولات جهانی انرژی و اثرات آن بر سیاستگذاری صنعت نفت و گاز ایران		صفحه ۴۴
رگولاتوری ضامن خصوصی سازی اصولی		صفحه ۵۰
همایش منطقه ای GPCA و توسعه صنایع پتروشیمی کشورهای شورای همکاری خلیج فارس		صفحه ۵۸
نفت هرمزان قهرمان جام فوتسال اوپکس		صفحه ۶۲
پایبانه اوپکس		صفحه ۶۴
OUTLOOK '20: Fundamentals supportive of oil prices in 2020		صفحه ۷۲

تهران - خیابان دکتر بهشتی، خیابان مفتاح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰، طبقه اول

WWW.OPEX.IR

MAIL@OPEX.IR

88508250

88511611

چهاردهمین همایش سالانه

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های

نفت، گاز و پتروشیمی ایران

۲۲ دی ماه ۱۳۹۸ مرکز همایش های هتل ارم

ایستاد صادر است و با خلاقیت و بینش است

همایش چهاردهم

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران به عنوان بزرگترین تشکل خصوصی صادراتی کشور، هر ساله همایشی را با هدف ارتباط بیشتر با نهادها و سازمان های دولتی و بخش خصوصی در حوزه نفت و فرآورده های نفتی برگزار می نماید. در طی سیزده دوره برگزاری همایش، شعارهای متعددی در بحث تولید و صادرات محور همایش های این اتحادیه بوده است شعارهایی چون صادرات پیشران رونق اقتصادی، بخش خصوصی حکمرانی ملی دیپلماسی اقتصادی، توسعه صادرات قانون محورو بدون رانت به نوعی بیانگر مشکلات اعضای این اتحادیه در حوزه صادرات بوده است و محور همایش کنونی نیز با عنوان آینده صادرات در تنگنای چالشهای داخلی و بین المللی نیز ادامه روند مشکلات تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران می باشد. در بررسی پرونده این محور نظر چندین تن از کارشناسان را در خصوص شعار همایش چهاردهم جویا شدیم که در پی می آید:

خرد جمعی و پیشنهادهایی را انتخاب کنند که بتواند منافع آنها را تامین کرده و در نهایت در جهت تامین منافع ملی گام برداشته شود را سرلوحه فعالیتشان قرار داده اند. امسال که بحث رونق تولید است و تولید با نگرش صادراتی مفهوم اصلی خود را پیدا می کند باید ارگانهای متعامل بیشتر و چابکتر از ما در جهت روان سازی صادرات به فعالیت بپردازند. متأسفانه بعضی از ارگانهایی که در رابطه با صادرات مسئولیتهایی دارند به نحو شایسته پاسخگوی درخواستهای ما نیستند اگر توجه بیشتر باشد مطمئناً به نفع کشور و به نفع صادر کنندگان خواهد بود. دولتها نیز

در گفتار و تبلیغات خودشان را حامی بخش خصوصی اعلام می کنند که فرصت مغتنمی است که باید بخش خصوصی از آن استفاده نماید و در کنار دولت هر آنچه در توان دارند بتوانند در روان سازی صادرات و چالش هایی که در حال حاضر با آنها مواجهیم گام بردارند. با توجه به شرایط جهانی و موضع گیری هایی ایران و تحریم ظالمانه ای که از سوی آمریکا بر ایران تحمیل شده مشکلات صادرات افزون شده است. متأسفانه تر اینکه بازگشت ارز، ارسال کالا از طریق ناوگان های حمل و نقل دریایی بسیار محدود شده است. اکثر بنادری که شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی در

حکومت هیچگاه امانتدار خوبی برای این ثروت ملی نبود و ایران را

در زمره آن کشورهایی قرار داد که نفت برایش بلای توسعه و سم

مردمسالاری شد. نفت (و گاز) برای ایران بیش از آن که سرمایه بالندگی

کشور باشد، ابزار قدرت دولت بود

آن مشغول به فعالیت است بازارهای هدف اجباری صادر کنندگان قرار گرفته است. این یکی از چالشهای بین المللی است که ما را دچار مشکل کرده است. بازارهای هدفی که قبلاً داشتیم و سالیان سال بر روی آن کار کردیم به دلیل افزایش قیمت حمل و نقل گاهاً کراس استافی (CROSS STUFF) که در سایر بنادری که در میانه راه انجام می شود یا از طریق کشورهای ثالث اشغال می شود باعث شده هزینه حمل و نقل ما نسبت به کشورهای همسایه مضاعف گردد. کما اینکه بعضی از این کشورها حتی یکی از همسایگان غربی ما به راحتی می تواند با ما در بازار های جهانی رقابت داشته باشد. اگر می خواهیم این چالش ها را رفع نماییم باید اصلاحاتی در قوانین صورت گیرد که صادر کننده به نقطه پشیمانی نرسد. مثالی از دولت بوروکرات بزنم: در نمونه برداری آزمایشگاهی گمرک موردی داریم که دو نمونه ارسال شده، یکی از طریق مرکز پژوهشهای استاندارد به پژوهشگاه صنعت نفت و دیگری استاندارد استان به پژوهشگاه ارسال کرده است دو جواب از یک کالا کاملاً با هم مغایر است که بعد از ۵ ماه تاخیر و در حدود ۳ میلیون تومان هزینه تست پاسخ دریافت شده است. و این نمونه برداری که در گمرک انجام می شود هزینه نمونه بردار، هزینه ظروف، هزینه مامور بدرقه از گمرک تا آزمایشگاه و انواع و اقسام هزینه هایی که به یک نمونه برداری تعلق می گیرد اصلاً قابل مقایسه با کشورهای موازی نیست اگر بخواهم مورد های دیگری را بیان کنم مثنوی هفتاد من کاغذ می گردد. ما تنها می خواهیم راه هموار شود تا صادرات افزایش یابد اگر مدیران کشوری توقع دارند صادرات افزایش یابد طبعاً باید به این موارد دقت زیادی داشته باشند. اتحادیه سعی می کند غیر از برنامه های کوتاه مدت خود یک سری برنامه های بلند مدت که به اعضای خود اطلاعات مفیدی

می دهد را تهیه و تدوین نموده و آگاهی های بیشتری ارائه دهد. خوشبختانه در هیئت مدیره کنونی به این مسائل توجه بیشتری شده است. امیدواریم که بتوانیم در آینده ای بسیار نزدیک برنامه هایی که تا کنون انجام نشده به منته انجام رسیده و باعث ارتقاء پرستیژ و اطلاعات اعضا اتحادیه و همچنین افزایش توان صادراتی اعضا اتحادیه گردد.

چه بخواهیم؟

پدرام سلطانی

رئیس شورای سیاست گذاری همایش

چهاردهمین همایش سالانه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران استمرار یک راه است، راهی که بخش خصوصی کشور برای در نگاه آوردن سختیهای کار، تولید و صادرات در حریم اقتصاد دولت، یا همان نفت و گاز، آغاز نموده است. بخش خصوصی کشور در سیزده همایش پیشین چراغی را به دست گرفته و هر سال آن را بر بخشی از کوه کاستیها و دشواریهای کار خود انداخته است. گاهی این نور افکنده، به گوشه چشمی از صاحبان نظر و زمامداران نفت و اقتصاد کشور دیده شده است و بسیار زمانی این چراغ در افق دید آنان قرار نگرفته است. بخش خصوصی سالهاست که به نگاه برخاسته از غرور نفتی حاکمانش خو گرفته است. آنان نفت داشتند و بی نیاز از بخش خصوصی بودند. اکنون که بختکی به نام تحریم بر خزانه ایشان افتاده است، نام بخش خصوصی بیشتر بر زبانشان جاری میشود، ارزش صادرات غیر نفت و گاز را بهتر میشناسند و نگرانیهایشان از آینده گوشهپایان را تیزتر کرده است. اما امروز کار بسیار سخت است و شرایط بغرنج. امروز بسیاری از ایشان ای کاشها را در پشت درهای بسته و در ذهن ناآرامشان زمزمه میکنند. امروز شاید حکمرانان ما معنای ”نفرین سیاه“ را بیشتر فهم کنند، مفهومی آشنا در علم اقتصاد اما ناپسند حکمرانان. در چهاردهمین همایش صادرکنندگان فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی، بزرگترین گردهمایی حرفه ای فعالان عرصه تولید و صادرات پایین دستی نفت و گاز، بخش خصوصی هنوز بر قامت بلندبالای نفت، وصله ناجوری است. در آستانه هفتاد سالگی ملی شدن صنعت نفت، هنوز دولت زمامدار کل است و ملی شدن را در پوسته دولتی شدن میپیچد. نفت مهمترین عنصر حکمرانی ایرانی در تاریخ معاصرش است. ستیز با استعمار، کودتا، قمار قدرت با دنیای توسعه یافته در کالبد اپک، انقلاب، جنگ، تحریم، اقتدارگرایی انقلابی و صدور انقلاب، همه و همه رویدادهای مهیج تاریخ ایران بودهاند که از نفت زبانه کشیدند. حکومت هیچگاه امانتدار خوبی برای این ثروت ملی نبود و ایران را در زمره آن کشورهایی قرار داد که نفت برایش بلای توسعه و سم مردمسالاری شد. نفت (و گاز) برای ایران بیش از آن که سرمایه بالندگی کشور باشد، ابزار قدرت دولت بود. امروز که سایه نفت از سر دولت کنار رفته و سرخوشی مستی نفتی فروافتاده است، دولت به اندازه درست توان و تدبیرش نزدیک شده است. امروز شهروند و بخش خصوصی میتوانند دولت را بدون جامه نفتی ورنانداز کنند و قامتش

روان سازی صادرات

سید ابوالقاسم هاشمی

رئیس هیئت مدیره اوپکس

تشکل های اقتصادی از تجمیع بنگاههای اقتصادی متولد می شود و بنگاههای اقتصادی برای گفتگو با یکدیگر در جهت ایجاد تشکل ها گام برداشته و از طریق مباحثه و خردجمعی خواسته های خودشان را به نهادهای تصمیم گیر اعلام می کنند. اتحادیه صادر کنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی نیز از این قاعده مستثنی نیست بنگاههای اقتصادی که در اتحادیه گرد هم می آیند به این امید که بتوانند مشاوره های غنی،

را ببینند و شاهد باشند که او چگونه بدون نفت کشور را اداره میکند. نفت جامه فاخری بر تن دولت بود که در تمام این سالها اندام فربه اش را پوشانیده بود. امسال و سال پیش رو میشود عیار حکمرانی کشور را بدون نفت دید و سنجید و دانست که اگر نفت نبود هنر کشورداری ما چقدر می ارزید.

نفت دولتی، به دور از نگاه و توجه دولتمردان، آسیب دیگری نیز به اقتصاد کشور وارد کرد، نفت نتوانست در اقتصاد کشور حل و با آن همگن شود و اینچنین شد که یکی از بزرگترین تولیدکنندگان نفت دنیا بی اعتنا به صنایع مکمل خود رشد کرد. نفت میتوانست سرشاخه کلان خوشه صنعتی کشور گردد و در پیرامون خود پهنه بزرگی از شرکتهای جهانی و سرآمد در پیمانکاری، خدمات، مهندسی، ساخت، پالایش، زنجیره ارزش تولید و دهها رسته دیگر بسازد. اوج مدیریت خلق این خوشه تنها صنعت پتروشیمی کشور، که در نیمه راه بی راهبرد شد، و تعدادی شرکت دولتی حفاری و مهندسی بود. از این رو نفت حتی نتوانست اقتصادی پیرامونی خودش را تاب آور کند، چه رسد به کلان اقتصاد کشور. اما تنگنای بوجود آمده در اقتصاد کشور در دولت بی نفت خلاصه نمیشود. زنجیره ای از چالشهای داخلی و بینایی از چالشهای بین المللی فراوی آینده تولید و صادرات قرار دارد. همسرشتی فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی با نفت و گاز، آن چالشها را برای این بخش بیشتر نیز کرده است. مدیریت اقتصاد کشور، که از نبود یکپارچگی و یک سیاستی رنج دیرین میبرد، در شرایط بحران، ناتوانیها و کاستیهایش آشکارتر شده است، یا به مشکل واکنش نشان نمیدهد و یا واکنشی آشفته و سراسیمه نشان میدهد که شوکی به سامانه اقتصاد کشور وارد میکند. در بعد بین المللی، این چالشها به گونهای دیگر هویدا میشود و چون قدرت اثرگذاری دولت بر آنها کمتر است، کشتی کوچک بخش خصوصی بر اقیانوسی پرتلاطم شناور است که خود ناخدای آن است و یاریگیری نمی بیند. نگرانی بزرگتر بخش خصوصی آن است که دولت فانوسی هم در این راه روشن نکرده و بخش خصوصی را بدون چشم انداز گذاشته است. بزرگترین چالشش بخش خصوصی همین است که دولت هم نمیداند

نقطه پایان این راه پرتلاطم کجاست، او خود نیز بی چشمانداز است و تنها هدفش دوام آوردن در برابر فشارهای خارجی.

حاکمیت از دور گذشته تحریمها آنچه را که باید در اقتصاد بیاموزد و به کار ببندد نیاموخت، و از این رو در این دور تحریمها چالشهای اقتصاد کشور آلبوم وار تکرار شد و چه بسا در اندازه های بزرگتر. از این رو، رشد و توسعه اقتصاد کشور پنجرهای شده است، پنجرهای مانند برجام باز میشود، جنب و جوشی به راه میافتد، این پنجره بسته میشود، جنب و جوش از بین میرود. رشد پنجره ای هیچ اقتصادی را بالنده نخواهد کرد. بیگمان حاکمیت باید به کارنامه خود نگاهی ژرف و جسورانه بیاندازد و بپذیرد که این شیوه ناکارآمد بوده است. بخش خصوصی فعال در تولید و صادرات فراوردههای نفت و گاز نیز باید تراز خواسته هایش را از بهبود مقررات و رویه ها به بهبود حکمرانی و راهبردها تغییر دهد. ما تاکنون به درمان نشانه های یک بیماری بسنده کرده بودیم، اکنون باید به ریشه آن بپردازیم. امیدوارم چهاردهمین همایش سالانه صادرکنندگان فراورده های نفت، گاز و

پتروشیمی کشور، مجالی برای باز کردن این گفتمان باشد.

تقویت زیرساخت های تجارت الکترونیک

صدیقه سعیدی

عضو هیئت مدیره اوپکس

امروزه صادرات کشور دستخوش تحریم های خارجی و داخلی شده و مشکلات بسیاری برای صادر کنندگان بوجود آورده است ، مشکلاتی که بیش از همه ناشی از سوء مدیریت های داخلی است . هر چند می دانیم که دولتهای گذشته و امروز نگاه ویژه ای به صادرات و گسترش آن داشتند اما متاسفانه مجموعه قوانین کشور در راستای استراتژی « توسعه صادرات » نیست ، بلکه برعکس، در برنامه های مختلف توسعه جهت گیری اصلی به سمت استراتژی «جایگزینی واردات» می باشد . دراین نوع استراتژی هدف، تولید برای داخل است و سلیقه های مصرف کننده ایرانی و سطح تقاضای داخلی، در کانون توجه می باشد و اصل و اساس، استقلال اقتصادی و کاهش وابستگی کشوراست تا بتواند در مقابل تهدیدات خارجی مقاومت نماید . در واقع تولیدات کارخانجات برمبنای پاسخ به نیازهای جهانی نیستند، برای کسب اهداف بزرگی مثل بازار منطقه یا بازارهای بزرگتر تولید نمی شوند . به همین دلیل است که عمده صادرات کشور محصولاتی نظیر پتروشیمی و فلزات پایه وخام شده اند و متاسفانه نتوانستیم در حوزه محصولات نهایی و با ارزش افزوده بیشتر در بازارهای جهانی

خودی نشان دهیم . یک مشکل مهم دیگر این است که در تدوین سیاستها و برنامه های تجاری عمدتا عدم انسجام را مشاهده می کنیم یا به نوعی نبودن یک متولی واحد برای سیاست گذاری ها احساس میشود برای مثال علاوه بر سازمان توسعه تجارت که نهاد اصلی سیاست گذار در حوزه تجارت خارجی است، ستادها و شوراهای متعددی نظیر شورای عالی صادرات، وزارتخانه های مختلف، بانک مرکزی، کمیسیون های مشترک، شورای اقتصاد و.... در تصمیم گیری و مدیریت بخش سیاست های تجاری کشور سهیم هستند. علاوه بر موانع فوق تحریم های بانکی، ضعف در دیپلماسی اقتصادی و مناسبات تجاری با کشورهای هدف، وجود رقابت منفی میان صادرکنندگان، مشکلات مرتبط با نظام تأمین مالی تولید و نوسانات نرخ ارز نیز از موانع جدی توسعه صادرات غیرنفتی در سال های اخیر محسوب می شوند که منجر به فلج شدن این بخش شده است . اگر بخواهیم بطور مستقیم و روراست دلایل قفل شدن دست وپای صادرکنندگان را با ذکر نمونه هایی بسیار ساده تشریح کنیم می توان از موارد ذیل نام برد: ۱ -نحوه قیمت گذاری مواد اولیه در کشور غیر شفاف است برای مثال قیمت های و کیوم باتوم در یک ماه به شدت بالا و پایین می رود و علت آن نیز مشخص نیست، این تغییرات موجب توقف فعالیت صادرکنندگان می شود و جوی

از نااطمینانی برای خریداران به وجود می آورد. ۲- از سال گذشته صادرکنندگان موظف شدند ارز حاصل از صادرات را به کشور بازگردانند تا این اجازه را داشته باشند که ارزش افزوده های پرداختی خود را بازپس گیرند. اما متاسفانه با وجودی که بسیاری از شرکت ها به تعهدات خود پایبند بوده و ارز را برگشت داده اند اما از آزادسازی ارزش افزوده ها خبری نیست و شرکت های بسیاری هستند که طلب های خود را از دولت دریافت نکرده اند. شرکتی که ماهانه یکبارکالایی را خریداری کرده و صادر می نماید هنوزبه یکسال فعالیت خود نرسیده تمام سرمایه اش در بند ارزش افزوده گیر خواهد افتاد و در انتهای سال اصلا پولی برای فعالیت خود ندارد. ۳ - با وجودی که تاجر ایرانی مجبور است نقداً خرید نماید، در زمان فروش کالا، به علت محدودیت های بوجود آمده ناشی از تحریم ها مجبور به تحمل فشارهای خریداران خارجی است که حداکثر فشار را وارد کرده و پرداخت های آنها بلند مدت شده است همین موضوع باعث می شود سرعت گردش معاملات کاهش یافته و اقی را در حجم صادرات داشته باشیم. ۴ - دولت فارغ از اینکه صادرکننده پول خود را از خریدار دریافت کرده است یا خیر، به دنبال گرفتن ارز حاصل از صادرات است اما مشکل اینجاست که در بسیاری از موارد صادرکنندگان با سوخت پول مواجه می شوند . حال تصورکنید تاجری

بخش خصوصی فعال در تولید و صادرات فراورده های نفت و گاز نیز باید تراز خواسته هایش را از بهبود مقررات و رویه ها به بهبود حکمرانی و راهبردها تغییر دهد

هدفمند، تدوین نقشه راه همکاری با کشورها و بلوک‌های منطقه‌ای، تقویت زیرساخت‌های تجارت الکترونیک و توجه جدی به نقش فزاینده تجارت خدمات در اقتصاد جهانی می‌توان مسیر تقویت برون‌گرایی اقتصاد و توسعه صادرات کشور را هموار ساخته و افزایش پایدار رشد اقتصادی را محقق نمود.

صدمات چالش‌های داخلی

رضا فخاری

عضو هیئت مدیره

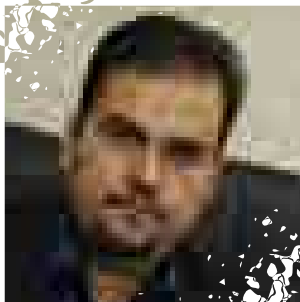
در آستانه همایش سالیانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران و با تعمق به شعار آینده صادرات در تنگنای چالش‌های داخلی و بین‌المللی، با شروع تحریم‌ها مشکلات و مصائب بی‌شماری فعالان اقتصادی ایرانی را در بازارهای جهانی فرآورده‌های نفتی که طی سالیان گذشته با زحمات فراوان بازارهایی ایجاد نموده بودند با چالش روبرو نمود تا جایی که اکنون سهم زیادی از آن را از دست داده‌اند. متأسفانه با ادامه این روند دورنمای مناسبی در آینده قابل تصور نیست. اعضای اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران با رویکرد استقامت و امید به آینده با استفاده از تجارب و توانایی بالای خود توانسته‌اند با ایجاد مسیرهای جدید بخش‌هایی از صدمات ناشی از تحریم‌ها را با هزینه فراوان از پیش رو برداشته و ادامه

که نتوانسته اصل پول خود را از مشتری دریافت نماید چگونه باید ارز مورد نظر دولت را برگشت دهد؟ از طرفی با عدم بازگشت ارز با مشکل عدم دریافت ارزش افزوده‌ها هم مواجه خواهد شد. بطور طبیعی هر بازرگانی برای اینکه با این مشکل مواجه نشود سطح احتیاط خود را افزایش می‌دهد و دست به عصا تر از گذشته حرکت خواهد کرد. ۵- سوء استفاده خریداران خارجی از تحریم‌ها موجب شده هم حاشیه سود به شدت کاهش یافته و هم پول‌ها را نتوانیم به موقع دریافت نمائیم. ۶- کشتیرانی ج.ا. به علت تعداد کم کشتی‌ها در تحویل کالا تاخیر بسیاری دارد، همین امر موجب کاهش سرعت سرویس دهی به مشتریان خارجی شده است. ۷- هزینه‌های نقل و انتقال پول به شدت افزایش یافته و همین امر حاشیه سود شرکت‌ها را متاثر ساخته است.

با مدیریت صحیح در تدوین سیاستها و جهت‌گیری‌های اقتصادی همچون تأکید برافزایش تنوع صادراتی، عدم حمایت از خام فروشی، رفع نارسایی‌های بازار بخصوص بهبود و تسهیل فضای تجارت، اعطای مشوق‌های

فعالیت دهند. اینک این سوال پیش می‌آید که آیا چالش‌های داخلی صدمات کمتری از تنگنایهای خارجی به بخش خصوصی وارد می‌نماید؟. صدور دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های متوالی مراجع ذیربط به جز اتلاف وقت، بوروکراسی مضاعف، بلوکه شدن سرمایه‌های بنگاه‌های اقتصادی و کاهش نقدینگی نتیجه دیگری نداشته و همچنین عدم اجرای رگلاتوری و تسری نحوه قیمت گذاری خوراک صنایع پایین دستی موجب تعطیلی بسیاری از صنایع و تضعیف تجار ایرانی و تقدیم نمودن بازارهای هدف بین‌المللی به رقبای خارجی شده است. امیدواریم با طرح اینگونه مسائل مسئولین مربوطه با بهره‌گیری توان تخصصی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در صدد رفع تنگناها و چالش‌های داخلی برآیند.

پند حکیمانه

وحید شیخی

عضو هیئت مدیره

ابوسعید ابوالخیر در مسجدی سخنرانی داشت. مردم از تمام اطراف، روستاها و شهرها آمده بودند. جای نشستن نبود و بعضی‌ها در بیرون نشسته بودند. شاگرد ابوسعید گفت: تو را به خدا از آنجاکه هستی یک‌قدم پیش بگذاری. همه یک‌قدم پیش گذاشتند سپس نوبت به سخنرانی ابوسعید رسید. او از سخنرانی خودداری کرد. مردم که به مدت یک ساعت در مسجد بودند و خسته شده بودند شروع به

اعتراض کردند. ابوسعید پس از مدتی گفت: هر آنچه من می‌خواستم بگویم شاگردم به شما گفت. شما یک‌قدم به جلو حرکت کنید تا خدا ده قدم به شما نزدیک شود. حال در راستای تنگناها و چالش‌ها و راه‌کارهای عبور از شرایط کنونی در محافل و جلسات مختلف آنچه به نظر می‌رسید گفته‌شده فقط باید حاضر باشیم که به‌عنوان یک مسئول دولتی کاری جهت تسهیل مقررات انجام دهیم و به‌عنوان یک مالک واحد خصوصی سهمی از افزایش کیفیت داشته و راه‌کارهای جدید را یک‌قدم رو به جلو بدانیم.

تعادل اقتصادی و تقویت توان زنجیره

تامین و ارزش افزوده

احمد صرامی

کمیسیون بازرگانان

تحولات اقتصادی و سیاسی دهکده جهانی از آن چنان شتابی برخوردار است که گوئی همه فعالان حوزه اقتصاد انرژی و اقتصاد سیاسی در یک مسابقه صدمتر در رقابتند و اما تلاش‌ها افزون تر و گوی سبقت از حریف ربودن، چاره کار، اما به راستی چه کسی به توسعه پایدار در فضای الهیاتی بهتر و بیشتر پاسخ می‌دهد. توسعه پایدار، آنجا که ما را به فضائی به گستره بازار بین‌المللی پرتاب می‌کند، تنها یک موتور محرک نیاز دارد و آن تعادل اقتصادی است. اعتقاد راسخ و غیر قابل برگشتی از پرهیز از خام فروشی و سفر به ماورای تفکرات سنتی با محوریت نهاد رگولاتوری. دانش آموختگانی که بعضاً می‌توانند در جریان توسعه و رشد اقتصادی فکر کنند و به جریان تولید و صادرات وارد شوند، شدیداً از ضعف تحقیق و توسعه رنج می‌برند و این رنج ناخواسته با فشار فضای حکمرانی بدون رگولاتوری، اسباب عدم تأمین مالی و ضعف قدرت زنجیره تأمین در کشور را رقم می‌زند. و این تیر خلاص هزاران آرزوئی است که تصورش تنها در کشورهای عاری از هرگونه دانشگاه، منابع خدادادی نفت و گاز، منابع معدنی، هاب‌های انرژی و مواصلاتی و جایگاه ژئوپولیتیکی و دیگر نهاده‌هایی است که بهانه‌ائی برای حرکت شتابدهنده نمی‌دهد مشهود است. آنچه که ما می‌بینیم و در راس هرم مسئولیت‌های تصمیم‌گیران به وضوح شاهدیم، تفکرات منقطع، و اجراهای ناموفق در برخی اقدامات است و قطعاً تحریم‌ها از طرف سازمان‌های بین‌المللی تنها دلیل حضور ضعیف ما نیست. از حق نگذریم امنیت مرزها شاخص بسیار موفقی است که می‌توانیم با چاشنی صادرات اقلام دارای ارزش افزوده و البته صنعتی، کام‌صادرکننده را شیرین کنیم. با کمی ژرف‌اندیشی، سیری ناپذیری کشورهای همسایه شرقی، غربی و شمالی، مخصوصاً اتحادیه اقتصادی اوراسیا، تماماً اتفاقات نادر و بی‌بدیلی است که حمایت بخش دولتی و رساندن تقاضای بخش خصوصی به تعادل اقتصادی را می‌طلبد.

تنگنا به معنای واقعی آن جا بروز می‌کند که قدرت دولتی در مقابل بخش خصوصی نحیف‌اما استخواندار می‌ایستد و برای صادرات کالا و خدمات نه تنها حمایت شیرین و جانانه‌ائی نمی‌کند که، با بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های فساد انگیز و مخرب راهی جز تعطیلی نمی‌گذارد.

چه کسی نفع می برد؟. و اینجا آن چیزی که وجود خارجی ندارد فقط توهم بدرفتاری است شکل می گیرد. بازاری سازی، توسعه بازار کار و بازار مالی و ارتباط بیشتر با خارج برای برون رفت از مرحله آمادگی کامل و خودکفائی تولیدی و صنعتی، خیلی با آرمان های ما دور نیست. بی پرده بودن با بخش خصوصی، تصمیم سازی کلان با معیارهای خصوصی سازی و ایجاد نهاد رگولاتوری بخش نفت و گاز و به معنای واقعی خواسته به حق است که در هر محکمه ای رای می آورد.

بخش خصوصی خود را آماده کند

محمدناصری

رئیس شورای سیاستگذاری اولین
نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت

نگاهی گذرا بر اقتصاد جهانی خصوصاً اقتصاد انرژی بیانگر این روایت است که عمده فعالیتهای حوزه نفت، گاز ، پالایش و پتروشیمی در گستره جهانی توسط شرکتها و سازمانهای بخش خصوصی انجام می شود و هر کشوری که فضای کسب و کار را برای بخش خصوصی فراهم نموده شاهد رشد و شکوفایی شرکتها و موسسات توانمند در حوزه مذکور بوده است لذا همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی بیانگر آن است که بخش خصوصی به درستی رسالت ملی خود را شناخته است و تلاش دارد با به

اشتراک گذاشتن تجربیات گذشته و ترسیم استراتژی برای آینده حرکت رو به جلو خود را همچنان ادامه دهد و فرصت نقش آفرینی بخش خصوصی واقعی در عرصه ملی و بین المللی را بیش از پیش فراهم آورد بدون شک برگزاری مستمر این گونه همایشها با حضور ذی نفعان نقش موثری در تداوم موفقیت شرکتهای بخش خصوصی در صادرات خواهد داشت لازم به گفتن نیست که با تنگنهایی که بخشهای دولتی در شرایط کنونی با آن روبرو هستند فرصت تاریخی در اختیار بخش خصوصی قرار گرفته که توانمندی خود را هر چه بیشتر به اثبات رساند.

مسیر آسان صادرات فرآورده های نفتی ترسیم شود

رضا پدیدار

عضو شورای سیاست گذاری همایش چهاردهم

برگزاری این همایش با نگاه به آینده صادرات در پرتو چالش های درونی و بین المللی قطعاً می تواند مسیر روشن تری را برای فعالان حوزه صنایع پایین دستی و فرآورده های نفتی ترسیم کند. از آنجایی که صادرکنندگان حوزه فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران با موانع زیادی برای صدور محصولاتشان در عرصه بین الملل مواجه هستند، برگزاری این نوع همایش ها می تواند ضمن اطلاع رسانی و آگاهی بخشی در این زمینه، نقشه راهی را برای صادرات این محصولات در سال های آتی فراهم کند. واکاوی موانع و محدودیت های صادراتی در شرایط تحریمی یکی از محورهای مهم این همایش ها باید باشد تا با واکاوی وضعیت موجود متولیان امر در صدد رفع مشکلات موجود برآیند.

**تنگنا به معنای واقعی آن جابروز می کند که قدرت دولتی در مقابل
بخش خصوصی نحیف اما استخواندار می ایستد و برای صادرات کالا و
خدمات نه تنها حمایت شیرین و جانانه ای نمی کند که، با بخشنامه ها و
دستورالعمل های فساد انگیز و مخرب راهی جز تعطیلی نمی گذارد**

امکان رقابت، توسعه و تعمیم صادرات

بهناز کاموسی

سازمان توسعه تجارت

همایش چهاردهم اتحادیه اوپکس و نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت و با هدف کاستن معضلات بنگاهها در همه عرصه ها و نیز تعمیم صادرات این صنایع ایجاد شده است .این مهم بدون حضور گسترده و هدف دار بخش خصوصی در عرصه تصمیم سازی، حضور در سازمانهای تجاری و اقتصادی بین المللی، تسهیل قوانین صادراتی و وارداتی عملیاتی نخواهد شد. تدوین برنامه ملی برای تعامل بخش خصوصی به شکل شرکتهای بزرگ مدیریت صادراتی، رقابت پذیری کالا و خدمات، ارتقاء منابع ارزی و امکان مبادلات تجاری، اصلاح ساختارها ، توسعه حمل و نقل بین المللی و فضا سازی برای رفع موانع صادرات در بازارهای بین المللی از جمله عواملی است که بنگاه های متعهد صادراتی بخش خصوصی با تلاش مصرانه در فرصت همایش و نمایشگاه نهادینه نمایند.

بی شک ایجاد فضای رقابتی، افزایش کیفیت، اعتماد و اطمینان سرمایه گذاران بین المللی نتیجه ارزشمند تلاش بانیان برگزاری همایش و نمایشگاه در عرصه ملی کشور می باشد. با نگاهی به مشکلات

و عوامل بازدارنده صنایع پایین دستی نفتی که اهداف صادراتی این صنایع را به خصوص طی دوسال اخیر به چالش کشانده است. تدوین برنامه های اجرایی، عملیاتی و آینده صادرات کشور، در گرو رفع مشکلات این صنایع با هدف امکان رقابت، توسعه و تعمیم صادرات می باشد. رفع موانع گسترده کشورهای غربی در توسعه سیاسی و تجاری ایران در مجامع بین المللی که منوط به ارتباط سیاسی کشور و دیپلماسی دولتمردان می باشد، نظارت و کنترل مبادی کشور به منظور جلوگیری از واردات کالاهای قاچاق و بی کیفیت، رفع بی ثباتی سیاسی و اقتصادی کشور و اراده جدی در جهت حذف فساد مالی، فضا سازی در جهت حضور پررنگ صادرکنندگان بخش خصوصی در سازمانهای تجاری و اقتصادی بین المللی، ارتقاء منابع ارزی و امکان مبادلات بانکی در کشورهای هدف صادراتی، کاهش وابستگی صادرات کشور به واردات با تدوین برنامه گسترده عملیاتی تولید و صادرات، افزایش تکنولوژی و دانش فنی در زمینه تولید، بازاریابی، تبلیغات و خدمات و حمایت گسترده از کالا و خدمات اولویت دار اقتصادی و برنامه ریزی جهت مشارکت سرمایه گذاری داخلی و بین المللی از جمله خواسته های بخش خصوصی برای بهبود فضای کسب و کار خواهد بود.

موانع سرمایه گذاری در حوزه

پایین دستی نفت کاملاً داخلی است

سید حسن حسینی شاهرودی

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس

بخش خصوصی فعال در صنعت پایین دستی نفت با چالش های متعددی روبرو است که به عقیده قانون گذاران این موانع کاملاً سرچشمه داخلی داشته و ربطی به تحریم ندارند. با پُررنگ تر شدن آثار تحریم در اقتصاد کشور، انگشت اتهام در ایجاد موانع بر سر راه بخش خصوصی و سرمایه گذاران این بخش به سمت تحریم ها نشانه رفته است. در این میان، دولت، تحریم ها را مقصر اصلی ضعف بخش خصوصی می داند اما کارشناسان اقتصادی معتقدند که مشکلات این بخش از بدنه اقتصادی کشور ربطی به تحریم و تصمیمات ترامپ نداشته و کاملاً از داخل نشأت می گیرد. تصمیمات و مقررات دست و پاگیری که یک شبه تغییر می کنند و هیچ مجالی برای برنامه ریزی و تصمیم گیری فعالان بخش خصوصی نمی گذارند. تحریم ها، مانع از خام فروشی نفت کشور شده و این جای خوشحالی دارد. اکنون فرصت بسیار مغتنمی برای توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز بوده که بخش خصوصی و سرمایه گذران این بخش می توانند نقش به سزایی در این توسعه داشته باشند. اما وجود چالش های عدیده در این حوزه که کاملاً هم داخلی است، توان خودنمایی را از این بخش گرفته و اجازه رشد و

اثرگذاری نمی‌دهد. اگر دولت همت نماید تا موانع بخش خصوصی را برطرف کند، این قسمت از بدنه اقتصاد تمایل بسیاری برای حضور در چرخه صنعتی کشور دارد. بطور قطع می‌توانیم بگوییم که تمام مشکلات بخش خصوصی از سرمایه‌گذاری گرفته تا تولید و فروش، مربوط به مشکلات داخلی است و ربطی به تحریم و مشکلات ناشی از آن ندارد. وجود موانع داخلی بسیار در خصوص حضور بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری این بخش در صنعت نفت سبب شده تا ما الان از نعمت نقدینگی این بخش محروم باشیم. در حال حاضر در کشور بالغ بر دو هزار هزار میلیارد تومان نقدینگی وجود دارد که با این مبلغ می‌توان ده‌ها و صدها شرکت پتروشیمی و پالایشگاهی و صنایع پایین دست نفت تأسیس کرد. اما متأسفانه به دلیل نبود نقشه راه مشخص، این نقدینگی، سرگردان است و به اقتصاد کشور آسیب وارده کرده و یک زمان خود را مانند یک غده سرطانی در بازار ارز یک زمان در بازار خودرو و زمان دیگر در بازار مسکن نشان می‌دهد. از این رو به نظر می‌رسد در حال حاضر کشور از نبود سرمایه و نقدینگی در حوزه سرمایه‌گذاری رنج نمی‌برد، بلکه نبود یک استراتژی مشخص و انگیزه از سوی دولت برای سمت و سو دادن به این سرمایه، عامل اصلی رکود در توسعه صنایع پایین دست نفت و گاز به شمار می‌رود. در نتیجه تنها راه برون‌رفت از این معضل، بازنگری در مقررات و تسهیل ورود بخش خصوصی فعال در امر تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی است.

آینده صادرات در تنگنای تحریم‌ها و چالش‌های فرارو

حمید عبداللّهی

کارشناس ارشد مدیریت

تحریم‌های یکجانبه آمریکا یک هدف مهم را دنبال می‌کرد و آن هم کاهش درآمد‌های ارزی

در حال حاضر کشور از نبود سرمایه و نقدینگی در حوزه سرمایه‌گذاری

رنج نمی‌برد، بلکه نبود یک استراتژی مشخص و انگیزه از سوی دولت

برای سمت و سو دادن به این سرمایه، عامل اصلی رکود در توسعه صنایع

پایین دست نفت و گاز به شمار می‌رود

دولت ایران بود.طرحی که هرچند با تحریم نفت، بخشی از درآمد‌های دولت را محدود کرد اما نتوانست صادرات غیر نفتی ایران را متوقف کند. قطع همکاری شرکت‌های خارجی، دشوار شدن واردات مواد اولیه و واسطه‌ای، افزایش قابل توجه نرخ ارز و عدم همکاری بانک‌های بین‌المللی با فعالان اقتصادی ایران، بخشی از اتفاقاتی است که صادرکنندگان ایرانی با آن روبرو شده‌اند. بر اساس آمارهای رسمی، ایران در سال ۱۳۹۷ بیش از ۴۰ میلیارد دلار صادرات غیر نفتی داشت و با بازگشت ارز حاصل از این صادرات به کشور، بسیاری از مشکلات دولت در تأمین منابع ارزی لازم برطرف شد. هر چند همچنان بخشی از ارز حاصل به کشور بازنگشته است و بین فعالان اقتصادی و دولت اختلاف نظر‌هایی وجود دارد اما نزدیک شدن نرخ ارز در سامانه نیما و بازار آزاد باعث شده سرعت بازگشت ارز حاصل از صادرات نیز افزایش پیدا کند. تداوم تحریم صادرات نفت توسط آمریکا باعث شده تا صنعت نفت ایران با جدی‌ترین چالش خود پس از انقلاب مواجه شود و تأثیرات تحریم‌ها به نحوی بود که به گفته جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور، همسایگان ایران هم از خرید نفت ایران خودداری کردند، مشتریانی که ایران انتظار داشت با توجه به ارائه تخفیف ویژه و بیمه تانکرهای نفت کش حامل نفت ایران به خرید نفت از ایران ادامه دهند. با کاهش تدریجی صادرات نفت ایران و افزایش تولید و صادرات توسط رقیبان سنتی در بازار نفت، احتمال اینکه صنعت نفت ایران در آینده با چالش‌های بزرگتری مواجه شود بیش از پیش افزایش می‌یابد. در حال حاضر ایران با فروش نفت در بازار خاکستری تا حدی سهم خویش را در بازار حفظ نموده است و در این بین جنگ تجاری آمریکا و چین نیز فرصت مناسب دیگری برای تداوم صادرات نفت به

چین در بازار خاکستری بوجود آورده است. در مورد فروش نفت در بازار خاکستری باید توجه داشت که معمولاً قیمت فروش در این بازار از بازار رسمی کمتر است و همچنین نحوه دریافت پول نفت فروخته شده نیز جای سوال دارد. با توجه به عدم اعلام آمار رسمی از سوی وزارت نفت، مؤسسات انرژی صادرات نفت ایران را بین ۲۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار بشکه در روز تخمین می‌زنند. این امر موجب کاهش سهم صادرات نفت در بودجه سال بعد شده است. می‌توان ادعا کرد وابستگی صرف اقتصاد ایران به صادرات نفت پیش و پس از انقلاب و کم‌توجهی به امر اخذ مالیات از کلیه واحدهای صنفی و مؤسسات و نهاد‌های فعال در عرصه اقتصاد از عوامل مهم پسرفت اقتصاد ایران به شمار می‌آید. به گفته سید حمید پورمحمدی (معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه) مشکلاتی که تحریم برای صادرات نفت ایجاد کرده موجب شده ایران این تهدید را به فرصت تبدیل کند. در واقع در سال آینده ایران از منابع حاصل از صادرات نفت برای هزینه‌های جاری استفاده نخواهد کرد و این مبلغ را صرف طرح‌های عمرانی خواهد کرد و اگر بتواند قطع وابستگی بودجه جاری به نفت را ادامه دهد، می‌تواند برای همیشه وابستگی اقتصاد ایران به صادرات نفت را کاهش دهد.

از دیگر چالش‌های موجود افزایش سهم کشور‌های عمده تولیدکننده نفت در بازارهای جهانی است که این امر شرایط را برای جذب تکنولوژی و سرمایه خارجی در میادین نفتی این کشورها تسهیل می‌کند. این در حالی است که تداوم تحریم‌ها باعث شده ایران نتواند برای افزایش ظرفیت تولید و افزایش بهره‌وری در میادین نفتی در حال تولید، از سرمایه و تکنولوژی خارجی بهره بگیرد. اگر سرمایه لازم برای میادین نفتی که اکثراً در نیمه دوم عمر تولید خویش هستند جذب نشود در میان مدت تولید نفت به تدریج کاهش خواهد یافت. اگر فرض کنیم مشکلات ایران و آمریکا در بازه زمانی مشخص حل شود، ایران برای بازپس‌گیری سهم خویش در بازار کار آسانی نخواهد داشت. تا وقتی که دغدغه دولت فروش نفت در بازار خاکستری باشد و راهکار جدی برای بهبود وضعیت اقتصادی و کاهش وابستگی اقتصاد به صادرات نفت اندیشیده نشود وضعیت فعلی تداوم خواهد داشت. شرکت‌های عضو

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی نیز بعنوان بخشی از زنجیره اقتصادی درگیر تحریم‌ها و محدودیت‌ها، بایستی بتوانند از تهدیدها و تحریم‌ها فرصت‌سازی کنند و بتوانند بیش از گذشته نسبت به سهم خود از بازارهای صادراتی موجود استفاده کنند. مهمترین استراتژی‌هایی که برای غلبه بر چالش‌های فراروی صادرات فرآورده‌های غیر نفتی میتوان اتخاذ کرد به زعم نگارنده، تمرکز روی راهکارهای زیر است :

- تجارت با کشورهای هم‌مرز و همسایه (سهم ایران در واردات غیر نفتی ۱۵ کشور همسایه نسبت به واردات آنها از جهان فقط ۲ درصد است و این بدان معناست که تجار ایرانی تاکنون نتوانسته‌اند به خوبی از این بازارها استفاده کنند)
- دیپلماسی قوی با کشورهایی که در اردوگاه مقابل آمریکا هستند.
- تنوع بخشیدن به محصولات صادراتی با این هدف که تحریم آنها دشوارتر و دور زدن تحریم‌ها سهل‌تر است.
- تمرکز بیشتر در صادرات به کشور‌های عراق، افغانستان و ترکیه و کشور‌های آسیای میانه.

در پایان پیشنهاد میشود اتحادیه در ایجاد یک اتاق فکر دائمی اقدام کند. در این اتاق فکر می توان از اعضاء کاردان و با دانش بیرون و درون اتحادیه و مشاوران زبده بین المللی حوزه انرژی استفاده کرد و با شناخت مختصات بازارهای منطقه و کشورهای در حال توسعه و پیچیدگی های تحریم های بازدارنده نیازهای مصرف کنندگان مستقل را شناسائی و راه های انجام صادرات هرچه بیشتر و بهبود محیط های کسب و کار را به اعضاء منتقل نمایند.

نبود نهاد تنظیم گری مهمترین چالش

عبدالصمد رحمتی

کارشناس حوزه انرژی

به دنبال خروج ایالات متحده از برجام و در دور جدید تحریم های یکجانبه علیه ایران، صادرات نفت کشور کاهش یافت لیکن در زمینه صادرات فرآورده های نفتی تحریم های امریکا تاکنون مانع جدی بر سر راه صادرات فرآورده های نفتی نبوده و محصولاتی همانند گازوئیل که در بخش حمل و نقل و تولید برق استفاده می شود یا LPG که مصارف خانگی داشته و در پتروشیمی کاربرد زیادی دارد هنوز هم صادر می شوند که نشان از گسترده بودن بازار این محصولات است. دلیل فروش راحت تر فرآورده های مذکور را باید در محموله های آنها که کوچک تر است و مصرف کنندگان آن نیز لزوماً پالایشگران نیستند باید جستجو کرد . از سویی نیز

درآمد ناشی از صادرات فرآورده های نفتی در جدول تبصره ۱۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ به ۸۸ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان رسیده که نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۸ که این رقم ۴۳ هزار و ۵۱۳ میلیارد تومان بوده، از رشدی ۱۰۴ درصدی برخوردار است. همچنین پیش بینی دولت این است که میزان صادرات فرآورده های نفتی از ۵.۴ میلیارد دلار در سال جاری به ۱۰.۴ میلیارد دلار در سال آینده افزایش یابد که بخشی از آن از محل صادرات بنزین خواهد بود. با وجود برخی مشکلات که در ادامه بیشتر در خصوص آن توضیح داده می شود، بازار صادرات فرآورده های نفتی ایران همچنان یک بازار پررونق است و چنانچه زیرساخت های قانونی و موضوعات حمل و نقل فراهم شود پتانسیل مناسبی جهت صادرات آن در بخش خصوصی و همچنین رینگ بورس انرژی فراهم خواهد بود. از آنجایی که کشورهای همسایه همانند عراق، افغانستان، پاکستان، ارمنستان، امارات متحده، قطر با واسطه و برخی کشورهای آفریقایی به دلیل ظرفیت بسیار پایین پالایشی و همچنین شرایط جغرافیایی، امکان احداث پالایشگاه ندارند و حتی زیرساخت های صادراتی برای آنها فراهم نیست، نیازمند واردات فرآورده از ایران بوده و به عنوان بازارهای هدف صادرات فرآورده های نفتی ایران می باشند. در این خصوص موضوع نبود نهاد تنظیم گری مهمترین چالش است که اگر این نهاد در صنعت نفت ایجاد شود و در زمینه قیمت و مقدار خوراک واحدهای تولیدکننده فرآورده های نفتی براساس یک فرمول مشخص عمل کند، این اطمینان به بخش خصوصی داده می شود تا برای بلندمدت برنامه ریزی و عمل نمایند. بر این اساس فرمول قیمت گذاری در این بخش از دیر باز جزو درخواست های مهم صادرکنندگان فرآورده های نفتی بخش خصوصی بوده است. و موضوع ایجاد سازو کاری برای عدم توسعه صنایع تکراری و اشباع شده است نیز در اولویت دوم قرار دارد . لذا اجرای نادرست قوانین و شفاف نبودن دستورالعمل های مربوط به صادرات و یا تصمیمات بدون پشتوانه کارشناسی امکان برنامه ریزی درازمدت و چندماهه برای صادرکنندگان بخش خصوصی را گرفته است. مسائل گمرکی، تعزیرات و صدور مجوز برای واحدهای بلندینگ از دیگر چالش های بخش فرآورده های نفتی است. هرچند پس از اعمال تحریم ها برخی مشکلات به ویژه در زمینه انتقال پول و مبادلات بانکی و همچنین در زمینه حمل و نقل دریایی ایجاد شد، لیکن این مشکلات مانع از صادرات فرآورده های نشده و در صورت برنامه ریزی درست و رفع چالش های این بخش می توان افزایش صادرات آن را شاهد بود.

نبود وحدت رویه در میان دستگاه های اجرایی

سید مهدی حسینی

کارشناس مسائل نفتی

بخش اصلی معضلات پیش روی صادرات کشور، از چالش های داخلی سرچشمه می گیرد که

نبود انسجام و ثبات در سیاستگذاری های دستگاه های اجرایی مهم ترین آن ها است. در شرایط کنونی کشور، هرگاه صحبت از صادرات می شود، در بحث کاهش میزان آن، انگشت اتهام به سمت تحریم ها نشانه می رود. این در حالی است که به اذعان تحلیلگران مسائل اقتصادی، چالش های داخلی نقش بسزایی در سخت شدن شرایط صادرات دارند. ما در مجموع گستره اقتصاد، نفت و سایر بخش های صنعتی کشورمان، هیچ سیاست منسجم و متحدی را دنبال نمی کنیم. البته نبود ثبات رویه منحصر به بخش های دولتی نبوده، تعدد سیاست های صادراتی در بخش خصوصی نیز سبب آسیب رساندن به صادرات این حوزه شده است. همچنین به تعداد افرادی که در این بخش فعال هستند، تئوری در زمینه صادرات داریم اما دریغ از ایجاد وحدت در میان بخش خصوصی. برای مثال در زمینه فروش و صادرات قیر، فعالان این حوزه، اذعان می کنند که دامپینگ قیمتی در بازارهای صادراتی که از سوی شرکت های تولیدکننده قیر داخلی صورت می گیرد، علاوه بر کاهش قیمت قیر ایران در بازارهای بین المللی، به بی اعتمادی خریداران خارجی قیر نیز دامن زده است. ایران به تعداد ۸۰ میلیون نفر در کشور تئوریسین در حوزه تولید و صادرات دارد که هیچ کدام هم بنا ندارند از یک سیاست واحد پیروی کنند. از سویی دیگر در حوزه های تخصصی نفتی مشکل دیگر این است علاوه بر نبود وحدت در پیروی از سیاست های صادراتی، تعصب بی جا نیز سبب آسیب رساندن به حوزه صادرات شده است. بدین معنا که تمایلی به اتخاذ شیوه های نوین بازاریابی و بازاریسازی وجود نداشته و بیشتر در بازارهای یکدیگر ورود می کنند. نبود آشنایی با بازارهای بین المللی، نداشتن آگاهی در خصوص ابزارهای نوین بازاریابی و همچنین بازاریسازی،

عدم وجود نگاه های کلان در حوزه صادرات و رقابت و حسادت های ویران کننده برای از بین بردن بازار شرکت های رقیب داخلی را از دیگر معضلات داخلی صادرات می توان عنوان کرد.

استفاده حداکثری از ظرفیت های بخش خصوصی

وحید گل محمدی

کارشناس حوزه نفت

اساساً، صادرات نفت و فرآورده ای نفتی به عنوان یک محصول بسیار استراتژیک، چالش های زیادی را پیش روی کشورهای صادر کننده و وارد کننده قرار میدهد. این چالش ها بسته به منشأ ایجاد آن شامل حجم و میزان درخواست کشورهای وارد کننده نفت و مشخصات درخواستی محصول درخواستی آنها و همچنین زیر ساخت های انتقال نفت و فرآورده ها به این کشورها میباشد. هر کشور مصرف کننده نفت و فرآورده های آن با توجه به ظرفیت صنایع خود و نیز سیاست کلان اقتصادی خود، اقدام به واردات نفت و مشتقات نفتی با ویژگی ها و احجام متفاوت میکند که این سبد وارداتی، تاثیر مستقیم بر کشورهای تامین کننده آن دارد . به طوری که، حجم و تنوع سبد نفتی هر کشور وارد کننده میتواند تاثیر مستقیم برهزینه تمام شده صادرات محصولات مذکور به این کشورها و نیز تغییر حجم تقاضا برای واردات از یک کشور و در نهایت تغییر حاشیه سود برای کشورهای صادرکننده داشته باشد . همچنین موقعیت جغرافیایی بازار مصرف از منظر سهولت صادرات و روابط سیاسی با آن کشور ها از عوامل تاثیر گذار در بازار صادرات نفت و فرآورده های نفتی میباشد . متعاقباً، زیر ساخت های موجود به منظور انتقال نفت و فرآورده ها به کشورهای خریدار نیز تاثیر مستقیم بر هزینه تمام شده صادرات خواهد داشت . لازم به توضیح است، مجموع ریسک های تحمیل شده در این بخش، مجدداً بر استراتژی هر دو طرف در مورد حجم معامله و نهایتاً تغییر قیمت محصولات صادر شده در سطح جهانی یا منطقه ای خواهد داشت . به طوری که فضای بازار صادرات نفت در عرصه بین المللی، همواره

وابستگی صرف اقتصاد ایران به صادرات نفت پیش و پس از انقلاب و

کم توجهی به امر اخذ مالیات از کلیه

واحدهای صنفی و مؤسسات و نهاد های فعال در عرصه اقتصاد از عوامل

مهم پرفت اقتصاد ایران به شمار می آید

روند نامناسب نرخ گذاری خوراک

در بانک سپرده کنند. شاید بتوان این توجیه را قبول کرد که نوسانات بخش های دیگر اقتصاد متاثر از تغییرات نرخ ارز، تحریم و یا متغیرهای سیاسی باشد اما در بخش تولید صنایع پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی که مالکیت خوراک عمدتاً در دست دولت است نباید مشکلاتی در خصوص نوسان نرخ خوراک باشد. در همین راستا نیز نگاه دولت در بخش سیاست گذاری قیمت خوراک صنایع پایین دست پتروشیمی به جای اینکه موتور محرک تولید باشد، دیدگاه کاسبی بوده و دولت به چشم درآمدزایی کلان از محل فروش این خوراک نگاه می کند. برای رونق صنایع پایین دست که عموماً نقش مهمی در تکمیل زنجیره ارزش تولید دارند باید دولت دید سرمایه گذاری داشته باشد. متأسفانه در کشور مزیت هایی همچون وام کم بهره، صادرات آسان و تکنولوژی بالا نداریم که صنایع ما از آن ها بهره مند شوند. اما تنها مزیت در دسترس که البته دولت متولی آن است، مزیت خوراک ارزان قیمت است. از این رو به گفته قره خانی دولت تنها می تواند با در اختیار قراردادن خوراک ارزان قیمت به دست سرمایه گذاران بخش پایین دست نفت، به رونق این بخش کمک کند. اما مهمتر از قرار دادن خوراک ارزان قیمت به دست سرمایه گذاران، تثبیت نرخ خوراک برای دوره نسبتاً طولانی است چراکه با روند فعلی نرخ گذاری خوراک و نوسانات شدید ناشی از آن، سرمایه گذاری در صنایع پایین دست پتروشیمی توجیه ندارد. از آنجاکه در سایر کشورها عموماً به دلیل نرخ تورم پایین و عدم تغییرپذیری زیاد تورم در طول سال ها، نرخ خوراک برای طولانی مدت تقریباً ثابت بوده و با حداقل قابل پیش بینی است. اما در ایران به دلیل افزایش سالانه نرخ تورم، تغییر نرخ خوراک به چالش بزرگی برای صنایع تبدیل شده که می طلبد دولت با بکارگیری همه ارکان نظام، تصمیم استراتژیکی را برای تثبیت نرخ خوراک اتخاذ کند. بدین منظور هیات دولت برای مدت مثلاً ۵ سال نرخ خوراک را ثابت نگاه داشته و بدین طریق به سرمایه گذاری در بخش صنایع پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی کمک کند چراکه در کشورهای دیگر نرخ خوراک حداقل برای ۱۰ سال ثابت است. یکی از مهمترین دلایل عقب نشینی بخش خصوصی از سرمایه گذاری در صنعت پالایشگاهی و پتروشیمی، عدم ثبات قیمت گذاری مطمئن خوراک است. چراکه سرمایه گذار هیچ چشم اندازی از آینده قیمت خوراک و در نتیجه فروش و سود سرمایه گذاری خود نمی تواند داشته باشد. با تداوم روند فعلی نرخ گذاری که برای مثال در محاسبه قیمت وکیوم باتوم، فیول به نرخ فوب خلیج فارس است، تنها بر تولیدکننده فشار مضاعف وارد می شود چراکه دولت نیز در شرایط فعلی نمی تواند فیول را به نرخ جهانی بفروشد حال چه توقعی از تولیدکننده داخلی دارد که همان نرخ جهانی را برای خوراک بپردازد؟. از این رو در چنین شرایطی تنها واحدهای تولیدی می توانند به حیات اقتصادی خود ادامه دهند که از گذشته سرمایه گذاری کرده و چرخه تولید را پیش از این راه اندازی کرده اند. در نتیجه هیچ فرد سرمایه گذار جدیدی به این صنعت اضافه نخواهد شد که با خود دانش و تکنولوژی جدید وارد کند و از هدررفت منابع با تکنولوژی قدیمی کاهش یابد. از این رو می بینیم که همچنان با کمبود واحدهای پالایشی و پتروشیمی جدید روبرو هستیم.

اسدالله قره خانی
سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی

یکی از عمده چالش های موجود در صنایع پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی، نوسانات ناشی از فرمول نرخ گذاری خوراک این صنایع است که فروش و سودآوری این مجموعه ها را به شدت تحت تاثیر قرار داده است. درحالی همواره بر ضرورت تکمیل زنجیره ارزش تولید محصولات پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی تاکید می شود که نواقص موجود در فرمول نرخ گذاری خوراک این صنایع و نوسانات قیمتی ناشی از آن آسیب جبرانناپذیری را به صنایع پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی وارد کرده است. نبود ثبات رویه در قیمت ها سبب شده تا سرمایه گذاران و تولیدکنندگان فعال در این بخش هیچ چشم اندازی را برای آینده مجموعه خود متصور نباشند. متأسفانه این بخش نیز همچون سایر قسمت های اقتصادی کشور، شاهد تاثیرپذیری از بی ثباتی نهادهای تاثیرگذار بر قیمت ها هستیم. از این رو همانطور که می بینیم مردم و سرمایه گذاران نمی توانند تصمیم درستی برای سرمایه و پول خود در ۶ ماه آینده بگیرند که آن را در بخش تولید به کار ببرند و یا در بورس و یا

را برای بخش خصوصی تا حد ممکن تسهیل کرد. فرایند هایی که جذابیت ورود برای بخش خصوصی را به جهت زمانبر بودن و هزینه های تحمیلی کاهش میدهد. موانعی مانند زمانبر بودن صدور مجوز های اجرایی و تضمین های مالی مورد نیاز از طرف بخش دولتی، سبب افزایش زمان و ریسک های اجرایی کار برای بخش خصوصی و لذا کاهش تمایل برای ورود به این بازار میگردد. لذا وجود یک سازمان رگولاتوری غیرمنتفع به منظورتنظیم روابط بین بخش دولتی و خصوصی و نظارت بر حسن اجرای مجموع مقررات وضع شده به شدت میتواند کمک به تسهیل حضور مستمر بخش خصوصی در فرایند تولید و صادرات محصولات نفت و پتروشیمی داشته باشد.

نهایتاً، دولت باید با ایجاد ساختار مناسب و چابک زمینه را برای استفاده حداکثری از ظرفیت های بخش خصوصی ایجاد کرده و بخش خصوصی نیز با حضور پررنگ در این عرصه، باعث ارزآوری حداکثری برای کشور گردیده و باعث سرفرازی ایران اسلامی گردند.

با توجه به محدودیت های اعمال شده علیه ایران در جریان تحریم ها، بسیار دشوار بوده و همین امر لزوم بازنگری رویه های قبلی ایران در صادرات نفت و فرآورده ها چه در داخل چه خارج از ایران را غیر قابل انکار میکند.

این بازنگری میبایست در راستای استفاده از منابع و قابلیت های موجود و باهدف کاهش تاثیر تحریم ها و دور زدن آنها باشد. یکی از راه های برون رفت از چالش های موجود، استفاده از ظرفیت های موجود در بخش خصوصی است به طوریکه این بخش با در اختیار داشتن توان مالی بالا و شبکه گسترده اجرایی، میتواند در نقش یک کاتالیزور بسیار قوی در راستای برون رفت از چالشهای تحمیل شده به واسطه تحریم ها عمل کند. ورود بخش خصوصی میتواند با ایجاد یک شبکه گسترده از صادرکنندگان خرد، اهرم بسیار بزرگی در مقابل تحریم ها ایجاد کند. در عین حال ورود این بخش به بازار صادرات نفت، نیازمند بسترسازی است به شکلی که در عین نظارت بر فعالیت های این بخش، بتوان فرایند های سابق

در حال تغییر بوده که هماهنگی با این فضا و تغییرات با هدف حفظ حداکثر منافع اقتصادی و سیاسی، از چالش های عمده ای است که دو طرف درگیر با آن روبرو هستند. کشورهای صادرکننده و واردکننده، همواره به طور پویا در حال تغییر سیاست های منطقه ای خود میباشند تا با حداقل ریسک و حداقل هزینه تمام شده، میزان درآمد خود را از صادرات نفت و محصولات نفتی افزایش دهند و منافع سیاسی و اقتصادی خود را در کوتاه مدت و درازمدت ارتقا بخشند. ایران نیز، به عنوان یکی از کشورهای اصلی صادر کننده نفت و محصولات نفتی، با چالش های مذکور در عرصه بین المللی روبروست.

علاوه بر این، طی سالهای اخیر و به جهت تحریم های خصمانه علیه ایران، با چالش های بزرگی در زمینه انتقال درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت و فرآورده ها روبروست. همچنین، محدودیت های موجود سبب گشته کشورهای خریدار نفت ایران به شدت کاهش پیدا کنند. بدین معنی که تغییر بازار مصرف نفت ایران،

صادرات پتروشیمی و میعانات نفتی راه مقابله با تحریم و خام فروشی

بحث صادرات و نقش آن در بهبود وضعیت اقتصادی کشور، موضوعی نیست که نیاز به توضیح و تأکید زیاد داشته باشد. چرا که در عرصه تجارت بین‌المللی (به‌عنوان یکی از ابزارهای مهم دستیابی به قدرت اقتصادی) صادرات از بالاترین اهمیت برخوردار است و به همین دلیل دولت‌ها تلاش روزافزونی را برای افزایش صادرات و سرمایه‌گذاری در این بخش به منظور کسب سهم بیشتر از صادرات و افزایش نقش بین‌المللی آن کشور در مناسبات جهانی به‌عمل می‌آورند. متأسفانه در کشور ما علی‌رغم وجود ظرفیت‌های فراوان تولیدی، شرایط آب‌وهوایی مطلوب و چهار فصل، نیروی انسانی مستعد و بازارهای مصرف منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، میزان صادرات اعم از فرآورده‌ها و مشتقات نفتی و پتروشیمی و کالاهای غیرنفتی مطلوب نیست و به دلایل گوناگون، صادرکنندگان به ویژه صادرکنندگان بخش خصوصی نتوانسته‌اند آن‌طور که شایسته است در حوزه صادرات نقش آفرینی کنند. در یک ارزیابی کلی می‌توان موانع و تنگناهای توسعه صادرات را به دو بخش تقسیم و راه‌حلهایی برای رفع آنها پیشنهاد کرد:

نخست آنکه برخی از تصمیمات، برنامه‌ها، سیاست‌ها و اقدامات نهادهای دولتی ذی‌ربط به‌طور ناخواسته بر وضعیت صادرات از جمله صادرات فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی تأثیر گذاشته و آن را با چالش مواجه می‌سازد به‌طور مثال بیش از ۲۵ نهاد، سازمان و دستگاه اجرایی درگیر موضوع تجارت خارجی هستند که این تعداد خود گواهی است بر راه سخت تجارت فرامرزی، دلیل دیگر اینکه هدف گذاری جامع بازار صادراتی، نیازسنجی علمی بازار و در آخر آسیب شناسی بازار رسانی محصولات و در نهایت ایده پردازی مناسب برای به دست آوردن سهم بیشتری از بازار جهانی کمتر دیده می‌شود و یا وجود ندارد،

مهدی میراشرفی
رئیس
کل گمرک ایران

در این ارتباط به نظر می‌رسد راه‌حل مشکل کاهش مراکز تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در حوزه تجارت خارجی، علی‌الخصوص صادرات و حمایت بیشتر دولت در کسوت سیاست‌گذار و هموارکننده راه برای صادرکنندگان است که صادرات را به‌عنوان نیاز کشور برای حضور موثر در جهان و رونق تولید داخل ببیند که همین نگاه باعث می‌شود، هم خام فروشی جای خود را به فروش محصول می‌دهد و دیگر اینکه محصول صادراتی برای بازار فرامرزی تولید می‌شود و بر اساس نیاز مشتریان و با توجه به شرایط رقابتی و ذائقه مشتری نه محصولی که فعلاً در کشور مازادش وجود دارد و مازاد آن را به هر قیمت در بازار جهانی به فروش برسانیم. دوم آنکه هم تشکلهای صادراتی و هم صادرکنندگان باید گام‌ها و اقدامات جدی‌تری بردارند اساساً شکل‌گیری تشکلهای در هر حوزه‌ای به ویژه در تجارت، برای پیگیری موضوع فعالیت آن تشکل است که در این راه می‌تواند ضمن توانمندسازی اعضا به تجاری سازی و کاهش بهای تمام شده محصول برای حضور موثر در بازارهای جهانی بپردازد موضوعی که انتظار نقش بیشتری از آن می‌رود تا این تشکلهای بتوانند با همراه سازی و همگرایی اعضا مسیر تجارت خارجی را هموار سازند و حتی بتوانند بازرگانانی با سرمایه کم و کالای محدود را تجمیع کرده و محور بازار و تعیین‌کننده ارزش کالا باشند چرا که یکی

از مشکلات بازاریابی بین‌المللی محصولات صادراتی، قدرت پایین چانه زنی تجار با حجم کم کالا است که اثر زیادی بر روی ارزش گذاری کالای ساین دارد بر همین اساس تشکلهای می‌توانند با نقش آفرینی بیشتر در بین بازرگانان و هماهنگی با دولت و قوه مقننه از یک‌سو و برای یافتن بازارهای صادراتی و حفظ و استمرار آن از سوی دیگر اقدامات موثری به‌عمل آورند. خوشبختانه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی در شرایط کنونی و با توجه به تحریم‌های ظالمانه آمریکا علیه ایران، نسبت به گذشته کارنامه مناسب‌تری را از خود به جای گذاشته‌اند و توانسته‌اند سهم خود را در رشد صادرات و تأمین ارز کشور نسبت به سال گذشته ۳۲۱ میلیون دلار افزایش دهند. اگرچه مسیر به سمت بهبود نسبی پیش می‌رود ولی فاصله زیادی تا نقطه مطلوب وجود دارد به ویژه اینکه صادرات مستقیم نفت کاهش چشمگیری داشته و همت و جدیت صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی و در آخر محصولات نهایی، می‌توانند با در اختیار داشتن مواد خام فراوان، محصولات با ارزش افزوده بیشتری را صادر کنند که هم منجر به ایجاد شغل برای هموطنان می‌شود و هم در گام نخست خلاء صادرات نفت خام را پر می‌کند و در گام بعدی مانع از خام فروشی شده و ارز قابل توجهی به سوی کشور سرازیر می‌شود.

خوشبختانه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی در شرایط کنونی و با توجه به تحریم‌های ظالمانه آمریکا علیه ایران، نسبت به گذشته کارنامه مناسب‌تری را از خود به جای گذاشته‌اند و توانسته‌اند سهم خود را در رشد صادرات و تأمین ارز کشور نسبت به سال گذشته ۳۲۱ میلیون دلار افزایش دهند

«گمرک و صادرات کالاهای پتروشیمی»

فرآورده‌های نفتی و گاز مایع گمرک جمهوری اسلامی ایران نیز برای سرعت بخشی به صادرات کالاهای، بیش از ۳۰ گمرک در سراسر کشور را برای صادرات فرآورده‌ها و مشتقات مایع نفت و گاز در نظر گرفته است و سهم صادرات قطعی کالاهای پتروشیمی، میعانات گازی و گاز مایع در ۹ ماهه سال جاری (از کل صادرات غیرنفتی کشور) حدود ۴۳ درصد از لحاظ وزنی با ۴۴ میلیون و ۲۶۸ هزار تن و از لحاظ ارزش با ۱۴ میلیارد و ۵۴۶ میلیون دلار را تشکیل می‌دهد که در این میان صادرات گاز طبیعی مایع شده در این مدت در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته حدود ۲۰۰ درصد رشد داشته است. علی‌احمال گمرک جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یکی از حامیان و پشتیبانان اصلی صادرکنندگان، در راستای کمک به تحقق اهداف و برنامه‌های دولت و همچنین اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی اقدامات مؤثری را برای تسهیل و تسریع صادرات انجام داده که از آن جمله می‌توان به حمل یکسره کالاهای صادرکنندگان به گمرکات مرز خروج و انجام تشریفات ترخیص در این اماکن، ارزیابی کالاهای صادراتی در محل تولید یا انبار صادرکننده در صورت درخواست صاحبان کالا، اختصاص مسیر ویژه برای ترخیص سریع کالاهای صادراتی از گمرکات مرزی، قبول ضمانت‌نامه بانکی برای پرداخت عوارض صادراتی، استرداد حقوق گمرکی کالای به‌کار گرفته شده از کالاهای صادراتی و... اشاره کرد. اقدامات گمرک برای حمایت از صادرکنندگان کماکان با قوت و وسعت بیشتری ادامه خواهد یافت و در این جهت مسئولان گمرک آمادگی دارند تا با برگزاری نشست‌ها و جلسات تخصصی به منظور رفع نارسایی‌ها و مشکلات احتمالی، تسهیلات و خدمات مطلوب‌تری را در اختیار سربازان خط مقدم جبهه اقتصادی یعنی صادرکنندگان و تولیدکنندگان قرار دهند

جذاب فرآورده های نفتی را دارد و با تعریف یک استراتژی دقیق می تواند در چند سال آتی به یک تامین کننده امن و پایدار تبدیل شود. تولید گسترده محصولات نفتی، همسایگی با ۱۵ کشور و وجود یک بازار بزرگ به وسعت تمام کشورهای همسایه، تبادلات مالی با این کشورها بدون نیاز به نقل و انتقالات بانکی و دلار و حمل زمینی محموله ها از جمله مزایایی است که ایران را به افزایش صادرات فرآورده های نفتی ترغیب می کند. اما تحریم ناپذیری این بازار زمانی تکمیل می شود که مصرف در داخل مدیریت شده و ظرفیت پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی نیز با یک برنامه ریزی دقیق رو به رشد باشد. با این حال صادرکنندگان فرآورده های نفتی با چه چالش های دیگری دست و پنجه نرم می کنند؟ در پاسخ به این پرسش، حمیدرضا صالحی عضو کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق تهران، به ماهنامه دنیای انرژی، عوارض ارزش افزوده را تعیین کننده حضور یا حذف از بازار عنوان می کند و می افزاید: این فاکتور مهمی است که می تواند صادر کنندگان را از بازار حذف یا به

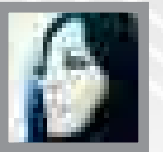
«توجه به بازارهای جایگزین»

خسروجردی در عین حال، وضعیت فعلی صادرات فرآورده های نفتی را مثبت ارزیابی کرده و اظهار می کند: ما برای یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن فرآورده نفتی مشتری داریم، اما مساله اینجاست که ظرفیت داخل، توان تولید این حجم از فرآورده های نفتی را ندارد. او تاکید کرد که مشکل عمده در این حوزه، تولید است؛ چراکه اگر میزان تولید را افزایش دهیم، برای صادرات مشکلی نخواهیم داشت. این فعال اقتصادی از سوی دیگر، از بازارهای جایگزین فروش نفت سخن به میان می آورد و بیان می کند: اگرچه محموله های نفتی قابل ردیابی هستند و دور زدن تحریم های نفتی کار آسانی نیست؛ اما بازارهای جایگزینی وجود دارد که مشتریان و فروشندگان می توانند در آن آزادانه معامله کنند. به گفته او، بازاری که برای حمل محموله در آن نیاز به نفتکش های غول آسا و حمل دریایی نیست؛ مثل فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی. حال از آنجایی که ایران ابزار حضور گسترده در بازار

حسن خسروجردی عضو سابق هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی، در گفت وگو با ماهنامه «دنیای انرژی» می گوید: اگرچه در حوزه صادرات نفتی با مشکلاتی مواجه هستیم، اما با وجود تحریم ها در زمینه صادرات فرآورده نفتی با مشکل خاصی مواجه نیستیم. به گفته او، فرآورده های نفتی همواره مشتری خود را داشته است؛ از این رو، برای فروش مشکلی در این زمینه وجود ندارد. خسروجردی، بیشتر مشکلات موجود را در حوزه صادرات نفت می داند و می گوید: به دلیل تحریم ها، راه ها برای فروش نفت خام مسدود شده، که حل آن خارج از توان داخل است. البته از منظر این فعال اقتصادی، برای رفع مشکلات حوزه نفت که به طور غیرمستقیم بر روی تولید فرآورده های نفتی نیز اثر می گذارد، باید ظرفیت پالایشگاه ها را بالا برد یا پالایشگاه های جدید تأسیس کرد. یا حتی در کشورهایی که امنیت مناسبی دارند اقدام به واردات فرآورده می کنند، اقدام به تأسیس پالایشگاه کرد تا دیگر نیازی به صدور نفت خام نداشته باشیم.

آینده صادرات فرآورده های نفتی در گفت وگو با فعالان این حوزه بررسی شد

ردیابی چالش های صادراتی در عصر تحریم

فرشته فریادرس
دنیای انرژی

چرخش از صادرات نفتی به سمت صادرات فرآورده های نفتی سیاستی که به خوبی در لایحه بودجه ۹۹ نیز به تصویر کشیده است. وقتی سند مالی سال آتی را ورق می زنیم، مشاهده می کنیم که دریافتی حاصل از فروش صادراتی فرآورده های نفتی با لحاظ مابه التفاوت ارزش خوراکی تحویلی و فرآورده های تحویلی از پالایشگاه ها، ۸۸ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان پیش بینی شده، که نسبت به قانون بودجه امسال که این رقم ۴۳ هزار و ۵۱۳ میلیارد تومان بوده، از رشدی ۱۰۴ درصدی برخوردار است. این موضوع نشان از این دارد که دولت در دوران تشدید تحریم ها دیگر نمی تواند بر روی درآمدهای نفتی اش حساب ویژه باز کند و برای پر کردن خزانه کشور نیاز به منابع درآمدی دیگری غیر از فروش نفت خام دارد. بر همین اساس، ناگزیر است محتویات سبد صادراتی اش را تغییر دهد و بر روی محصولات دیگری برای صدور به بازارهای هدف تمرکز کند. اما کدام محصول می تواند جایگزین بهتری برای درآمدهای نفتی کشور باشد؟ از نگاه فعالان اقتصادی، با وجود افت فروش نفت ایران در بازارهای جهانی در پی تحریم ها، دولت خواهان رونق بخشیدن به صادرات فرآورده های نفتی است، اما در مسیر صدور این محصولات، سنگلاخ هایی وجود دارد که فعل صادرات را برای صادرکنندگان این حوزه سخت و دشوار کرده است. صادرکنندگان فرآورده های نفتی، در گفت وگو با «ماهنامه دنیای انرژی» از موانعی می گویند که آنها را رنج می دهد. برخی از «نبود یک نظام رگولاتوری و رقابت عادلانه و قیمت شکنی ها از سوی شرکت های وابسته به دولت» گله مند هستند، اما برخی دیگر، «شیوه بازچرخانی ارز صادراتی، مسائل بانکی و گمرکی، بخش نامه های خلق الساعه و قوانین مزاحم» را مورد انتقاد قرار میدهند که بازار صادراتی بخش خصوصی را نامتعادل کرده است. اما نسخه تجویزی آنها، «رقابت آزاد، جلوگیری از خام فروشی، بهره گیری از توان بخش خصوصی، رگولاتوری یا همان فرمول قیمت گذاری در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و...» است و آنرا مدلی مناسب برای رونق صادرات و ارز آوری بیشتر در این بخش می دانند.

پیش بینی دولت این است که میزان صادرات فرآورده های نفتی از ۵.۴

میلیارد دلار در سال جاری به ۱۰.۴ میلیارد دلار

در سال آینده افزایش یابد که بخشی از آن از محل صادرات بنزین

خواهد بود

آنها مجالی برای حضور مستمر در بازار جدید

دهد؛ بنابراین این مساله باید مد نظر متولیان امر قرار گیرد. او در همین حال، گریزی به مشکل همیشگی این حوزه یعنی تحریم ها می زند و می گوید: مشکلاتی در زمینه حمل و نقل فرآورده های نفتی به دلیل تحریم ها وجود دارد که باید آنها را مدیریت کرد و اجازه نداد که آثار تحریم ها مانع از توسعه صادرات فرآورده های نفتی شود.
صالحی چالش دیگر را بحث قیمت گذاری ها عنوان می کند و ملاحظه شرایط فعلی کشور را در قیمت گذاری ها با توجه به تحریم الزامی می داند. البته او این پیشنهاد را هم می دهد که با دادن یکسری امتیازات نه تنها بازار های فعلی را می توان حفظ کرد، بلکه می توان در بازارهای جدید نیز حضور یافت. البته این فعال اقتصادی، شرایط فعلی صادرات فرآورده های نفتی را چنین ارزیابی کرد که این بخش ارزآوری لازم و کارکرد مثبت خودش را دارد. او در عین حال، به اخبار مربوط به از دست دادن بازارها ی عرضه اشاره و علت یابی کرد که قیمت گذاری از سوی دولت بعضا موجب از دست رفتن بازار و حذف بخش خصوصی از دایره رقابت می شود. او تاکید کرد که دولت با توجه به مساله تحریم و رقابت های سخت در عرصه جهانی، باید به فکر جبران باشد و از طریق کنترل قیمت خوراک این چالش ها را مدیریت کند.

از سوی دیگر، اما محمد حسن دیده ور، عضو کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق تهران، در گفت وگو با «ماهنامه دنیای انرژی» با اشاره به حجم بزرگ صادرات فرآورده های نفتی به دو بازار «عراق و افغانستان»، مهمترین و نخستین چالش را مسائل بانکی عنوان می کند و توضیح می دهد: یکی از مسائلی که صادرکنندگان فرآورده های نفتی را رنج می دهد، شیوه بازچرخانی ارز صادراتی اشان به سامانه نیما است. این درحالی است که صادرکنندگان این حوزه وجه پرداختی از سوی خریداران را به ریال یا بعضا دلار ولی به صورت نقد تحویل می گیرند و امکان برگرداندن آن به سامانه نیما به راحتی حل این چالش، از وزارت نیرو، وزارت صمت

و بانک مرکزی درخواست می کند تا با اتخاذ

تدابیر مناسب صادرکنندگان این دو بازار معاف از رفع تعهد ارزی شوند یا اینکه امکان خرید ارز در داخل و تحویل مستقیم آن را به بانک مرکزی برای آنها فراهم شود. البته این فعال اقتصادی، بهره گیری از توان بخش خصوصی را فرصت مناسبی عنوان می کند که در دوران تحریم می تواند به کمک دولت بیاید و با ارائه راه حل های مناسب، مسیر صادرات فرآورده های نفتی را طی سال های آتی ترسیم کنند.

«ابرچالشی دیگر

با نگاه به این اظهارات، به نظر می رسد یکی از ابرچالش ها در راه صادرات فرآورده‌های نفتی، نبود یک نهاد تنظیم گری یا همان رگلاتوری باشد؛ چراکه به گفته صادرکنندگان فرآورده های نفتی، اگر این نهاد در صنعت نفت ایجاد شود و در زمینه قیمت و مقدار خوراک واحدهای تولیدکننده فرآورده‌های نفتی براساس یک فرمول مشخص عمل کند، این اطمینان به بخش خصوصی داده می‌شود تا برای بلندمدت برنامه ریزی و عمل کند. از سوی دیگر، اما بهزاد حضرتی، رئیس هیأت مدیره انجمن شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی در گفت وگو با ماهنامه دنیای انرژی، نقش مهم صنعت پتروشیمی در رونق اقتصادی و ارزآوری را برجسته می کند و در این باره می گوید: در شرایط فعلی که تحریم ها قلب اقتصاد کشور را نشانه رفته،فعالیت صنعت پتروشیمی،ازاهمیت بالایی برخوردار است، بر همین اساس تشکل های صادراتی باید برای برطرف کردن موانع به دنبال ارائه راه حل باشند.او در همین راستا بخشی از موانع رشد و و رونق صنعت پتروشیمی را مورد اشاره قرار داد. از نگاه حضرتی، یکی از موانع موجود، روش های تامین مالی و سرمایه گذاری در پروژه های پتروشیمی است، که جا دارد این موارد مد نظر متولیان امر قرار گیرد.
چراکه به گفته او، آثار ناشی از تحریم‌های

بین‌المللی در بخش‌های ساخت وساز، تامین تجهیزات، منابع مالی، تکنولوژی، صادرات شرکت‌ها را در تنگنا قرار داده و بهای تمام‌شده پروژه‌های جدید به شدت افزایش یافته است. براساس اظهارات حضرتی، در حال حاضر اتفاقی که در امر ساخت و ساز پروژه های پتروشیمی، رخ داده، این است که افرادی به این حوزه ورود کرده اند که تخصص چندانی ندارند و کار را به پیمانکاران جزء سپرده اند و این امر باعث خروج پیمانکاران عمده و فعالان باسابقه در عرصه پتروشیمی کشور شده است. او با ابراز نگرانی از این موضوع، تاکید می کند: در شرایطی که کشور در تحریم به سر می برد باید نگاه ویژه تری به حضور فعالان باسابقه در این عرصه از سوی متولیان امر صورت بگیرد و مسیر برای ورود آنها آسان تر شود.

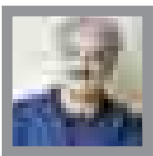
«فرآورده ها در بودجه ۹۹

در این میان بد نیست نگاهی هم بیندازیم به ارقام بودجه ای که دولت برای صادرات فرآورده های نفتی در سال ۹۹ متصور شده است. در لایحه بودجه سال ۹۹ کل کشور در جدول تبصره ۱۴ «دریافتی حاصل از فروش صادراتی فرآورده های نفتی با لحاظ مابه التفاوت ارزش خوراکی تحویلی و فرآورده های تحویلی از پالایشگاه ها» ۸۸ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان پیش بینی شده، که نسبت به قانون بودجه امسال که این رقم ۴۳ هزار و ۵۱۳ میلیارد تومان بوده، از رشدی ۱۰۴

درصدی برخوردار است. از سال ۹۷ تاکنون یکی از ردیف‌های بودجه‌ای اصلی تامین منابع هدفمندی یارانه ها، «دریافتی حاصل از فروش صادراتی فرآورده های نفتی با لحاظ مابه التفاوت ارزش خوراکی تحویلی و فرآورده های تحویلی از پالایشگاه ها» است. حال با توجه به اینکه در لایحه بودجه سال ۹۹ کل کشور ارز نیمایی با ۵۰۰ تومان افزایش نسبت به امسال، ۸۵۰۰ تومان مبنا قرار گرفته است، پیش بینی دولت این است که میزان صادرات فرآورده های نفتی از ۵.۴ میلیارد دلار در سال جاری به ۱۰.۴ میلیارد دلار در سال آینده افزایش یابد که بخشی از آن از محل صادرات بنزین خواهد بود. در همین رابطه، رضا پدیدار رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران اینکه بخش

درآمدی بودجه از محل فروش نفت و فرآورده نفتی در بازار منطقه‌ای بر اساس اطلاعات خامی که در لایحه بودجه منتشر شده، عددی بین ۲۰ تا ۲۳ درصد در نظر گرفته شده را جای سوال می داند و می گوید: ما هنوز به این اطمینان که آیا این سهم در بودجه تأمین خواهد شد یا خیر نرسیده ایم. او با اشاره به اینکه براساس ارقام لایحه بودجه ۹۹ قرار است از محل فروش خوراک پتروشیمی حدود ۲۶ هزار میلیارد تومان نصیب دولت شود، اظهار می کند: همین موضوع بار تورمی و افزایش قیمت را در سال آینده در پی خواهد داشت؛ چراکه ۶۰ درصد محصولات پتروشیمی در داخل مصرف می‌شود و حدود ۴۰ درصد آن صادر می‌شود. با این پیش‌بینی به نظر می‌رسد با روند افزایش قیمت محصولات پایه‌ای و واسطه‌ای پتروشیمی روبرو خواهیم شد. از دید این فعال اقتصادی، از آنجا که عملکرد سازمان امور مالیاتی، گمرک و عوارض گمرکی نسبت به هدف‌گذاری پایین‌تر است، حدود ۵۰ درصد بار بودجه سال ۹۹ بر دوش منابع حاصل از فروش نفت، فرآورده‌های نفتی و محصولات و مشتقات پتروشیمی خواهد بود. پدیدار از سوی دیگر با اشاره به اینکه در حوزه تولید فرآورده های نفتی مشکل خاصی وجود ندارد، به ما می گوید: در حوزه بنزین حدود ۲۵ میلیون لیتر مازاد تولید نسبت به مصرف داریم و در زمینه گازوئیل نیز ۴۰ تا ۴۵ میلیون لیتر مازاد وجود دارد و در نفت سفید و سایر اقلام هیدروکربنی نیز با مازاد تولید مواجه هستیم. او اما مهمترین مشکل و چالش صادرات فرآورده های نفتی را تحریم و مبادلات پولی و بانکی عنوان می کند.

با ردیابی چالش های پیش روی صادرات فرآورده های نفتی در گفت و گو با فعالان این حوزه، حال چنانچه دولت می خواهد در سند مالی سال آتی خود اتکای کمتری به درآمدهای نفتی داشته باشد، باید ضمن رفع موانع در مسیر صدور فرآورده های نفتی، بر روی این بخش تمرکز بیشتری داشته باشد.

فرزین سوادکوهی
دنیای انرژی

بازگویی مشکلات صادرات فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی و تلاش های جسته و گریخته در جهت رفع آن در طی سال های اخیر حکایت تازه ای نیست، هرچند که هربار آن را از هر زبانی که می شنویم نامکرر است. تسلط اقتصاد فرمایشی و دستوری بر مقوله، بر کلیت صادرات کشور سایه ای دیرین داشته است و فقط مختص این نوع از تجارت نیست. پیدا کردن رد این نگاه مستولی بر بازرگانی امروز فرآورده های نفتی ایران هم به هیچ وجه محدود بر این دولت و آن دولت نبوده و به سادگی می توان حکم داد که این استیلا متاسفانه سالیان سال است که با زندگی مردمان امروز کشور ما عجین شده است. در شرایطی که کارشناسان و منابع رسمی آمار داده اند که رشد ۴۰ درصدی صادرات غیر نفتی سال گذشته ایران امسال به ۱۰ درصد رسیده است و این وضعیت نشان می دهد که نهادهای انحصارگر حتی در همین کار خود هم موفق نبوده اند و میزان سرمایه گذاری خود را در حوزه صنایع نفت، گاز و پالایش و پتروشیمی کمتر کرده اند، از بخش خصوصی ای که از برنامه یک ماه آینده خودش هم خبر ندارد نمی توان متوقع بود که دررشد صادرات، نقش ارزنده ای ایفا کرده باشد.با این حال اگر هنوز رمقی برای صادرات فرآورده های هیدروکربوری ایران باقی مانده باشد باید نمره ممتازش را در کارنامه فعالیت های بخش خصوصی فعال در این حوزه جستجوکرد و به اصطلاح امروزی ها گفت پرچم آنهاست که بالااست!.

قانون بودجه تاکید کرده است که بخش محصولات پتروشیمی باید از سایه حمایت های ظاهری دولتی بیرون بیاید اما این اتفاق نیافتاده و طبعاً سرمایه گذاری در این حوزه نیز دستخوش اما واگرهای فراوان شده و سرمایه گذاران از آینده خود بسیار نگرانند، چرا که فقدان

یک سازوکار منطقی در حیطه مراودات مالی و بانکی ، تعاملات تجاری آنها را مثل بادبادکی که نخش در آسمان رها شده، به دست تقدیر سپرده است. پیچ و خم بیشتر ایجاد کردن در مسیر صادرات در کنار شاخ و برگ دادن های بی حد و حساب در زمینه ارائه تسهیلات به صادر کنندگانی که پیش از این برادریشان را به اقتصاد کشور اثبات کرده اند و یا مته به خشخاش گذاشتن برای آنهايي که تازه وارد این عرصه شده اند، نا و رمقی برای صادر کنندگان فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی باقی نگذاشته است. به راستی شگفت آور است که تصمیم سازان کشور انگار از یاد می برند برپایه قواعد تجاری حاکم بر جهان امروز که هر دانش آموز کلاس اول حوزه اقتصاد از آن آگاه است، کاهش ارزش پولی یک کشور می تواند تاثیرات بسیار خانمان برافکنی بر صادرات آن کشور ایجاد کند و با این حال که می بینند مشتریان جهانی با کالای ارزان تری از سوی ما روبرو می شوند، در حقیقت سازوکار

تجاری ما را با خریدهای خود برهم می زنند. همچنین این اختلاف ارزشی پول موجب می شود قاچاق فرآورده ها کماکان در مرزهای ایران تجارتی پر سود باقی بماند.تجارت ناروایی که بیش از هرچیز کمر صادر کننده بخش خصوصی را می شکند. یکی از اصلی ترین عللی که موجب شده است بخش خصوصی خارج یا داخل کشور دیگرعلاقه ای به سرمایه گذاری در صنایع نفتی ایران نداشته باشد این است که بی ثباتی در موضعگیری های سیاسی همچنان بیداد می کند.کافی است یک جریان یا نحله سیاسی از سوی دولت،مجلس یا رسانه های همسو بشنود که فلان شرکت غربی یا غیر همسوی خارجی ،به سرمایه گذاری در صنایع هیدور کربوری ایران علاقه نشان داده است ویا خواسته با یک شرکت ایرانی به اصطلاح جوینت شود.آن وقت است که همین موضوع به پیراهن عثمان تبدیل می شود و چیزی نمی گذرد که سیاه لشگر شبه رسانه ای همیشه در خدمت به یکباره از ناکجا آباد سر می رسد و با درج یک مقاله یا مطلب و یا خبر، به سادگی طومار شرکت مربوطه پیچیده می شود که طرف سرمایه گذارهم بلافاصله عطای این کار را به لقای آن می بخشد.این اتفاق در کنار نبود قاعده وقانون روابط ومناسبات مالی و بانکی بین المللی و جابجایی پول، آنقدر مسئله ساز شده است که بسیاری از شرکت های خارجی که پیش از این پروژه هایی را هم در ایران در دست داشتند آن را نیمه کاره رها کنند و بروند. در شرایطی که ناوگان حمل و نقل دریایی و مصیبت های مانند بیمه و بارنامه آنها، بارگیری و حمل و نقل دریایی را تا حد یک مشکل لاینحل به آوردگاه می کشاند،صحبت کردن از صادرات نیز بیشتر به یک لطیفه بی مزه شبیه می شود.

از سوی دیگر یکی از اصلی ترین مشکلاتی که باعث می شود بخش خصوصی داخلی نتواند به حوزه سرمایه گذاری در بخش نفت، گاز و پتروشیمی وارد شود نبود یک سازو کار درست در تامین خوراک است که این موضوع بیش از هرجا در واحدهای پتروشیمی بروز می یابد.بر اساس مفاد اصل ۴۴قانون اساسی دولت موظف است شرایطی را فراهم کند که بخش خصوصی بتواند در این زمینه وارد کار شود اما والسفا که علیرغم این شعار دهان پرکن، سرمایه گذاران علاقمند در این حضور، همچنان اندر خم یک کوچه اند.کاهش ارزش پول کشور همزمان باعث می شود قیمت مواد اولیه تولید در داخل کشور از آنچه هست فراتر رود و به همین دلیل هم صادر کننده ناخواسته وارد یک رقابت نابرابر خواهد شد. نهاد صنفی صادرکنندگان نیز مانند همیشه گلایه های صادرکنندگان را به گوش متولیان امر می رساند اما به رغم قول هایی که همیشه

اگر هنوز رمقی برای صادرات فرآورده های هیدروکربوری ایران باقی مانده باشد باید نمره ممتازش را در کارنامه فعالیت های بخش خصوصی فعال در این حوزه جستجوکرد و

به اصطلاح امروزی ها گفت پرچم آنهاست که بالااست!

داده می شود،هیچ اتفاق درخوری در حوزه صادرات به چشم نمی خورد.دولتی که نقش نظارتی خود را نادیده می گیرد و مستقیماً وارد کار اقتصادی می شود، دستاوردی به غیر از این هم برای بخش خصوصی نخواهد داشت. پیش از این ابوالقاسم هاشمی رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی در همین زمینه به راقم این سطور گفته بود در شرایطی که ۳۰ درصد سهم صادرات فرآورده های نفتی ایران توسط بخش خصوصی عضو این اتحادیه انجام می شود اما همچنان میزان این صادرات به ۱۰ میلیارد دلار نرسیده است. او البته اظهار امیدواری کرده بود که اگر این مشکلات بنا به گفته نهادهای تصمیم گیر برطرف شود و یا دستکم بخشی از آن از پیش پای صادرکنندگان برداشته شود حدنصاب صادرات ۱۰ میلیارد دلاری بخش خصوصی قابل حصول است. هاشمی در همان گفتگو تاکید کرده بود، نوسانات قیمت ارز و مقررات و دستورالعمل های خلق الساعه از دیگر چالش های پیش روی صادرکنندگان است چرا که قوانین و آئین نامه هایی که نهادهای و دستگاه های مختلف صادر می کنند امکان برنامه ریزی درازمدت و چندماهه برای صادرکنندگان بخش خصوصی را از آنها می گیرد و آنها مجبورند برای بازه های زمانی کوتاه مدت حرکت کنند که چنین وضعیتی تجارت حرفه ای آنها را به خطر خواهد انداخت و عنقریب است که به ورشکستگی دچار شوند. هاشمی، همچنین خود تحریمی را دردسری بزرگ برای صادرکنندگان دانسته بود و گفته بود که تحریم های اعمال شده جهانی آنقدر که تحریم های داخلی مشکل آفرین است مشکل ساز نیست. این فعال صنفی بخش خصوصی در عین حال گفته بود: تولید و صادرات فرآورده های نفتی نیازمند برنامه ریزی در زمینه قوانین و مقررات و ایجاد زیرساخت هاست که باید سال ها پیش از

این در این زمینه فکر می‌کردیم و اکنون هم حل چنین مشکلی با گذشت یک روز و دو روز شدنی نیست و برنامه ریزی اساسی می خواهد. هاشمی مانند دیگر اعضای صنف صادرکننده فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی وجود نهاد رگولاتوری را یک نیاز مبرم برای این‌گونه تجاری کشور عنوان کرد وگفت: تا زمانی که دستگاهی در این زمینه فعال نشود که در حوزه تنظیم قیمت و مقدار خوراک واحدهای تولیدکننده فرآورده‌های نفتی براساس یک فرمول مشخص نقش بازی کند، رفع مشکل صادرکنندگان خیال خامی بیش نخواهد بود. وی همچنین تبدیل بخش عمده ای از نفت خام موجود به انواع فرآورده را امری اغراق آمیز ندانسته و گفته بود: با وجود بازارهای هدفی مانند ارمنستان، افغانستان،عراق، پاکستان و بخشی از آفریقا که به دلیل نداشتن ظرفیت پالایشی می توانند مشتریان خوبی برای ایران محسوب شوند

می توانیم از خام فروشی بی حد و حصر خود جلوگیری کرده و ارزش افزوده فراوانی برای کشور ایجاد کنیم. متاسفانه این مشکل به رغم گذشت ماه ها و سال ها چانه زنی بخش خصوصی با دولت وبرگزاری جلسات متعدد بین نهاد صنفی صادرکنندگان و دوایر دولتی وقانون گذار، همچنان لاینحل باقی مانده است. این موضوع مانند همیشه از زبان دیگر کنشگران عرصه صادرات فرآورده های نفت و گاز وپتروشیمی به شیوه ای دیگر گفته می شود و البته فعالان مذکور کماکان در انتظاری طولانی، فرصت سوزی های موجود را به باد انتقاد می گیرند. ابراهیم ولدخانی مدیر عامل شرکت پتروشیمی شازند در خصوص موانع صادراتی حوزه پتروشیمی در گفتگوی اختصاصی با دنیای انرژی گفت : البته من معتقدم مشکلاتی که پیش از این وجود داشت تا حدود زیادی مرتفع شده.سال گذشته موانع بسیار زیاد بود.

مثلا بر روی یک محصول قیمت هایی گذاشته می شد که با آنچه در بازار حاکم بود و آن ارزشی که محصول مربوطه به طور حقیقی داشت ،اختلافات گاه بسیار فاحشی مشاهده می شد. وی افزود: در آن زمان نهادهای قیمت گذار، انتظار برگشت نرخ های تعیین شده با حفظ سود معقول را از ما داشتند که طبعا چنین چیزی ممکن نبود واتفاق نمی افتاد چنین وضعیتی جلوی کار صادرات را می گرفت و کار را با مشکل مواجه می کرد و شرکت ها را بدهکار می کرد.خوشبختانه این معضل تا حدود بسیار زیادی رفع شده است. اما ولدخانی با تاکید بر این که حوزه حمل و نقل دریایی محصولات صادراتی یکی از اصلی ترین مشکلات فعلی صادرکنندگان است نیز تصریح کرد:در حال حاضر در بخش انتقال می بینیم که حمل و نقل دریایی عملا فلج است و هیچ کارآیی درستی ندارد وشما نمی توانید صادرات داشته باشید واساسا

حمل محصولات از طریق دریا به یکی از ناممکن ترین راه های صادرات تبدیل شده است. این فعال عرصه تولید و صادرات اضافه کرد: مشکل بعدی عدم شرایط مهیای تعاملات بانکی بین المللی است.در شرایطی که با دنیا ارتباط بانکی نداشته باشیم نمی توانیم صادرات را به صورت طبیعی انجام دهیم.وقتی محموله و محصولی فروخته می شود باید پروسه طولانی دریافت پول و ورود آن به کشور را تاب بیاوریم و هزینه های زیادی تا سقف ۷ تا ۸ درصد را تحمل کنیم که می تواند صادرکننده رابه شکلی جدی مورد تهدید قرار دهد و کار او را متوقف سازد. سیاوش درفشی مدیر عامل شرکت پتروشیمی تبریز نیز در یک گفتگوی اختصاصی با دنیای انرژی در خصوص مشکلات صادرات محصولات پتروشیمی گفت:به طور کلی موانع صادراتی را باید به دوبخش تقسیم کرد.یک بخش موانعی هستند که به طور عمده بیرون از کشور ما مشکل ایجاد می کنند و بخشی هم در داخل هست که صادرات ما را دچار گرفتاری می کند.در حوزه بیرونی، نوسانات قیمت ها، صادرات و فروش را درگیر مسائل مختلفی کرده است که باز به طور عمده بخاطر جنگ اقتصادی موجود بین چین و آمریکااست که البته همه بازار صادرات را تحت تاثیر خود قرار می دهد.اما در داخل نیز ناهماهنگی های موجود بین دوایر و ارگان های ذیربط ،صادر کنندگان را معطل خود ساخته است. وی ادامه داد:مسائلی که عمدتا مربوط به نهادهای تصمیم گیر و تصمیم ساز ومجری مانند وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرکات و امثالهم وجود دارد خواه ناخواه دست و بال صادرکنندگان را خواهد بست و آنها را با موانع بیشتری روبرو خواهد کرد که اگر همتی صورت بگیرد و این موانع از سر راه برداشته شود بی شک در صادرات مطلوب تاثیر عمیقی خواهد گذاشت. درفشی با اشاره به بخش‌نامه‌های مشکل ساز اعمال شده به امر صادرات اظهار کرد: بی تردید لازم است در این بخشنامه ها یک بازنگری اساسی صورت بگیرد تا شناسایی تعارضات و تناقضات آسان تر شود.اگر این کار انجام نشود و تسهیلاتی از این دست برای صادرکننده مهیا نشود و راه پیش روی صادرات هموار نگردد نمی توان به صادرات مطلوب دست یافت. وی همچنین تاکید کرد: نهادهای ذیربط و مسئولین رده بالای آنها باید به صادر کنندگان اعتماد لازم را داشته باشند و اطمینان های بین این دو طرف باید قوام یابد تا از این منظر صادرکنندگان نیز وسعت عمل بیشتری داشته باشند. وی در پاسخ به این پرسش که آیا تعاملات و تلاش های اتحادیه صادرکنندگان در ایران موثر و صحیح بوده است یا خیر نیز گفت:درست یا موثر بودن یک حرکت را بایستی در آمار و ارقام دید.اگر ارقام صادراتی ما رشد و ارتقا مطلوب داشته باشد می توان گفت کار نهاد های صنفی

نهادهای دولتی همچنان تصور می کنند که عقل کل هستند و دست از کار اقتصادی بر نمی دارند و حاضر نیستند نقش اصلی خود را به عنوان ارگانی نظارتی دنبال کنند

مانند OPEX موفق بوده است.با این همه من معتقدم بخش خصوصی حوزه نفت و گاز و پتروشیمی تمام ویژگی ها و استعدادهای لازم را برای رشد صادرات دارد و این ظرفیت ها در این بخش کاملا ملموس است. با این همه نهادهای دولتی همچنان تصور می کنند که عقل کل هستند و دست از کار اقتصادی بر نمی دارند و حاضر نیستند نقش اصلی خود را به عنوان ارگانی نظارتی دنبال کنند.همانطور که گفته شد این مشکل لزوما مختص به یک دولت خاص نبوده است و هر دولتی بسته به توان یا تمایل خود و توانمندی های مالی اش در هرمقطع،خواسته یا ناخواسته برای صادرکنندگان چالش آفرینی کرده است. عرضه در بورس آن هم بدون بررسی دقیق و از پیش تعیین شده، یعنی فاکتوری که بیژن زنگنه وزیر نفت هم روی آن بسیار تاکید داشته و دارد می تواند یکی دیگر از مشکلات پیش روی صادر کنندگان فرآورده های نفتی باشد. وزیر نفت معتقد است ”با رفع مشکلات و ناآشنایی‌ها می‌توانیم عرضه را گسترده‌تر کنیم اما کسب موفقیت عرضه نفت در بورس زمان‌بر است.“ با این همه به نظر می رسد در خلال همین زمان بری هیچکس برای رفع مشکلات جاری در بورس آستین بالا نمی زند و همه چیز به تقدیر سپرده شده است. شکی نیست که مجموعه موانع موجود بر سر راه صادرکنندگان فرآورده های نفتی تنها در صورتی مرتفع می شود که عزمی جدی و به طریق اولی همتی ملی را توشه این راه بدانیم. در غیر این صورت برای فعالان بخش خصوصی صادرات،در بر همان پاشنه خواهد چرخید که تاکنون چرخیده.اگر دولتمردان همانگونه که می گویند مشورت و تبادل نظر مناسب برای رفع این گونه مشکلات را سرلوحه کار خود قرار دهند می توان به آینده صادرات فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی امیدوار بود.

همیاری اتحادیه اوپکس به سیل زدگان گمیشان

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران بنا به رسالت تولیدی و صادراتی خود که سهمی بسزا در ارزآوری و تامین منافع ملی داشته است تلاش کرده است تا در بعد مسئولیت اجتماعی نیز نقش خود را ایفا نماید، از این رو به دنبال اتفاق ناگوار سیلاب، که اوایل سال جاری در مناطق وسیعی از کشور رخ داده بود، اتحادیه پیش قدم شد و با کمک اعضاء خود مبلغ ۵۲۰ میلیون تومان جمع آوری کرد و برای ۱۰۰ خانواده زیان دیده شهرستان گمیشان در استان گلستان یخچال، گاز فردار و فرش تهیه و با هماهنگی استانداری گلستان و فرمانداری گمیشان به این شهرستان ارسال نمود. کمک های خیرخواهانه اعضاء اتحادیه طبق برنامه ریزی صورت گرفته و لیست هایی که توسط استانداری گلستان و فرمانداری شهر گمیشان تهیه گردید، با نظارت دبیرکل و نمایندگان اتحادیه و هلال احمر توزیع گردید. اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران ضمن تقدیر از اعضاء خود امیدوار است این کمک ها بخشی از مشکلات سیلزدگان را مرتفع نماید.

آب ایران نمی تواند در بلندمدت با آهنگ فعلی ادامه یابد. این رویه دیگر واقعیت توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز در ایران است که باید در تحلیل مورد بررسی قرار گیرد.

با این مقدمه می توان دریافت که چرا باوجود فراوانی تولید نفت و گاز، بسیاری از انتظارات همچون کاهش شدت مصرف انرژی، تبدیل گاز به منبع خلق ثروت (Monetization)، بهینه سازی پالایشگاه ها و امثال این رقم نمی خورد. انرژی ارزان، مشوق افزایش شدت مصرف انرژی است نه کاهش آن. با گاز یارانه ای و ارزان اساساً منابع زیادی برای تزریق به مخازن، صادرات با خط لوله یا

به صورت ال ان جی یا توسعه صنایع پتروشیمی نمی ماند. بهینه سازی در شرایط قیمت های یارانه ای بنزین و گازوئیل اساساً صنعت پالایش را از معنای واقعی آن (بهینه سازی مستمر و روزانه کلیه فرآیندهای تجاری و عملیاتی) دور ساخته است. این داستان را تا ابد می توان ادامه داد و اگر تصویر نظام ارز چندنرخی و کنترل دولتی در قیمت گذاری خوراک و محصول را به آن بیافزاییم، متوجه خواهیم شد که چرا توسعه پایدار این صنعت مطابق انتظار رقم نخورده است. این واقعیت عریان در شرایط فراوانی درآمدهای نفتی و منابع ارزی ممکن است قدری از نظر پنهان شود، اما از منظری به ارتفاع چند دهه نمی توان از آن چشم پوشید.

« بالادستی نفت و گاز

اگر باز هم ارتفاع تحلیل را افزایش دهیم، به این واقعیت می رسیم که انحصار در بالادستی نفت و گاز (یعنی اکتشاف، توسعه و تولید از مخازن نفت و گاز) عدم توسعه صنایع پایین دستی را تشدید کرده است. با شیوه فعلی توسعه، اولاً تولید متناسب با ذخایر نفت و گاز کشور صورت نگرفته و بررسی نسبت ذخایر به تولید (R/P) و دیگر شاخص ها نشان می دهد با آزادسازی

آزادسازی و توسعه پایین دستی نفت و گاز

آزادسازی صنعت انرژی و توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز

مقدمه باوجود اینکه در اسناد بالادستی کشور توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز به صورت مکرر مورد تاکید قرار گرفته است، به نظر می رسد انتظارات سیاست گذاران محقق نشده که انعکاس این موضوع را در اظهارنظرهای منتشره می توان مشاهده کرد. سوال این است که چرا توسعه مطابق انتظار محقق نشده است؟ آیا باید در انتظارات بازنگری کرد، یا واقعاً می توان بهبودی به مراتب بیشتر را متصور بود؟ پاسخ به سوال ها بدون ورود به اصل این موضوع که آیا اساساً مزیت نسبی کشور، توسعه صنایع پایین دستی نفت و گاز است یا خیر صورت خواهد گرفت و در واقع با فرض پاسخ مثبت به سوال اخیر، درباره چگونگی آن بحث خواهیم کرد و در سطوح مختلف (پایین دستی نفت و گاز، بالادستی نفت و گاز و محیط کسب و کار کشور) خواهیم گفت که چرا آزادسازی نخ تسبیح توسعه صنایع پایین دستی است.

« پایین دستی نفت و گاز

نخست به بررسی این فرض می پردازیم که آیا توسعه واقعاً مطابق انتظار محقق نشده است؟ در رد فرض مذکور می توان گفت که بخش زیادی از تولید نفت خام و میعانات گازی کشور به سمت صنعت پالایش روانه شده که کمابیش حدود نیمی از ظرفیت تولید کشور را دربر می گیرد و مقدار کمی نیست. در زمینه گاز طبیعی نیز می توان گفت با لحاظ اولویت استراتژیک تامین گاز خانگی و تجاری، بخش باقی مانده تا حد خوبی به سمت توسعه صنایع انرژی بر و همچنین پتروشیمی روانه شده است. اما

این واقعیت ها را می توان از جنبه دیگری نیز دید. پایین نگه داشتن قیمت حامل های انرژی برای طولانی مدت در کنار محدودیت های بین المللی که هر چند سال یک بار تحمیل می شوند، موجب توسعه صنایع پالایش کشور شده و اگر نه توسعه این صنایع با محوریت خلق ارزش افزوده نبوده است. در بخش گاز نیز می توان تحلیلی مشابه را ارائه کرد؛ چنانکه توسعه گازرسانی به خانه ها با شکل فعلی انتقادات زیادی در بر داشته و تکرار آن در زمینه صنایع انرژی بر نیز عملاً به معنای تشدید راندمان پایین انرژی در کشور و به طور خلاصه هدررفت انرژی بوده است. قیمت های پایین در طولانی مدت مشوق های بهبود راندمان را از بین می برند و ضمناً توسعه ناپایدار را رقم می زنند؛ چراکه همه می دانند توسعه صنعت با اتکاء به انرژی ارزان در کشوری با جمعیت و منابع

کشورهای منطقه خلیج فارس شاهد هستیم. لذا بخش قابل توجهی از عدم توسعه مطابق انتظار به همین موضوع بازمی گردد و در نتیجه فراهم ساختن محیطی رقابتی و مناسب برای حضور این شرکت ها در بخش های مختلف صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز، به معنای توسعه صنایع پایین دستی خواهد بود. بخشی از این بهبود محیط کسب و کار به شرایط تحریم بازمی گردد و خارج از حوصله این نوشته است. اما بخش عمده بهبود در گروی اصلاح محیط کسب و کار با تمرکز بر بخش نفت و گاز خواهد بود. درباره الزامات این اصلاح قبلاً به کرات گفته شده و در نتیجه نیازی به تکرار آن نخواهد بود.

انرژی ارزان، مشوق افزایش شدت مصرف انرژی است نه کاهش آن. با گاز یارانه ای و ارزان اساساً منابع زیادی برای تزریق به مخازن، صادرات با خط لوله یا به صورت ال ان جی یا توسعه صنایع پتروشیمی نمی ماند

بررسی نسبت ذخایر به تولید (R/P) و دیگر شاخص ها نشان می دهد با آزادسازی بخش بالادستی نفت، امکان افزایش تولید به حدود دوبرابر به سادگی و ظرف یک دهه میسر خواهد بود. این حجم تولید، خوراک مورد نیاز صنایع پایین دستی را تامین خواهد کرد.

با استفاده از خوراک های گاز طبیعی، نفت خام، میعانات گازی، اتان و انواع NGL در شرایطی که حضور شرکت های تراز اول بین المللی رونق داشته باشد، به بهترین شکل و در مشارکت با آنها می تواند رقم بخورد که مشابه آن را در

بخش بالادستی نفت، امکان افزایش تولید به حدود دوبرابر به سادگی و ظرف یک دهه میسر خواهد بود. این حجم تولید، خوراک مورد نیاز صنایع پایین دستی را تامین خواهد کرد. ثانیاً پایداری تولید نفت و گاز با ریسک مواجه بوده؛ چراکه سرمایه گذاری در حفظ و نگهداشت تولید و بازسازی تاسیسات سطح الارضی و خطوط انتقال با افزایش عمر این تاسیسات به میزان کافی صورت نگرفته است. لذا با وضعیت فعلی بدهی شرکت ملی نفت ایران و منابع بسیار محدود آن، انتظار می رود در آینده ای نه چندان دور حتی تولید فعلی نیز دچار چالش شود. برای سرمایه گذاری کافی (اعم از داخلی و خارجی) لازم است میادین به صورت تدریجی با مدل های قراردادی متری و رقابت پذیر واگذار شود تا بتوان تامین مالی لازم را برای بازسازی تاسیسات انجام داد. ثالثاً توسعه یکپارچه بخش بالادستی و پایین دستی رقم نخورده که نتیجه انحصار در بخش بالادستی و مدل های قراردادی و مالی غیرجذاب بوده است. با بکارگیری مدل های قراردادی امتیازی و مشارکت ضمن افزایش تولید، امکان بهره گیری از الگوهای توسعه یکپارچه نیز تسهیل خواهد شد.

« محیط کسب و کار

در نهایت می توان گفت توسعه صنایع پایین دستی

رامین فروزنده
کارشناس
انرژی

جدول ذیل کشورهائی را که بیشترین ذخایر نفت و گاز جهان را دارند نشان می دهد				
	ذخایر نفت به میلیار د بشکه	ذخایر گاز به تریلیون متر مکعب	۱۷۰متر مکعب گاز مساوی یک بشکه نفت میلیار د بشکه	مجموع ذخایر نفت و گاز به میلیار د بشکه نفت
ایران	۱۵۶	۳۲	۱۸۸	۳۴۴
ونزوئلا	۳۰۳	۶	۳۵	۳۳۸
روسیه	۱۰۶	۳۹	۲۲۹	۳۳۵
عربستان	۲۹۸	۶	۳۵	۳۳۲
جهان	۱۷۳۰	۱۹۷	۱۱۵۹	۲۸۸۹

اثرات آن بر سیاستگذاری صنعت نفت و گاز ایران

در چندین سال گذشته فشارهای سیاسی و اقتصادی که از طرف سازمان ملل، اروپا و بیش از همه آمریکا بر روی ایران بوده است منجر به تحریم های مختلف روی صنعت نفت و گاز ایران گردیده است. اندیشمندان حوزه انرژی در ایران همواره درگیر پیدا نمودن راه های خنثی کردن یا دور زدن این تحریمها بوده اند و فرصت کافی برای بررسی تحولات انرژی در جهان و شناسایی راهکارهای بهینه برای بکار گیری از منابع انرژی کشور را نداشته اند. در ایران که اقتصاد آن در شش دهه گذشته متکی به ذخایر نفت و گاز بوده و یکی از بزرگترین تولید کنندگان و مصرف کنندگان انرژی در جهان می باشد، رصد کردن تحولات انرژی و بازنگری سیاست های کلان انرژی کشور می باید از اولویت های اصلی صاحب نظران باشد تا سیاست های انرژی کشور با تحولات جهانی هم گام گردد. ولی همانطور که اشاره شد تحریم های طولانی بطور کلی مانع از نگرش جدی به پتانسیل و نقش صنعت نفت و گاز ایران در سایه تحولات انرژی در جهان گردیده است. هدف از این بحث در وهله اول عنوان نمودن تحولاتی است که عدم توجه به آن ممکن است ضررهای جبران ناپذیری را برای نسل های آینده این کشور به دنبال داشته باشد و همچنین پیشنهاد تشکیل یک گروه فکری با همکاری فعالان بخش خصوصی و دولتی برای بررسی ابعاد تحولات انرژی در جهان و نقش آتی ایران بدون توجه به تحریم ها و مشکلات روزمره می باشد.

« تحولات یک دهه گذشته

در ده سال گذشته تحولات انرژی در جهان بطور کلی به سمت جایگزینی ملکول هیدروکربور به الکترون یعنی عبور از سوخت های فسیلی به الکتریسته بوده است. البته این اولین باری نیست که تحولی در جهان برای جایگزینی سوختی صورت میگیرد. با توسعه صنعت نفت و گاز از اهمیت دغال سنگ کاسته گردید و ما شاهد تحولات در تولید برق هسته ای بوده ایم. بسیاری از کارشناسان انرژی بر این باورند که

در حال حاضر سرعت و عمق تحولات در عرصه و تقاضا برای نفت به درستی تخمین زده نشده و این تحولات با سرعتی بیشتر از آنچه برآورد میشود شکل خواهد گرفت. گروه دیگری از کارشناسان نیز براین باورند که علی رغم آنکه روند جایگزینی را خواهیم داشت ولی روند رشد مصرف انرژی های فسیلی تا مدتی ادامه خواهد داشت. سرعت این تحولات بطور کلی بستگی به کاهش هزینه های تولید انرژی های تجدید پذیر، افزایش و کارایی خودروهای الکتریکی، توسعه تکنولوژیهای باتریها یا سیستم روشنائی بهینه و مصرف بهینه سوخت های فسیلی دارد. همچنین در این رابطه می باید به تحولات انرژی در چین و آمریکا با در نظر گرفتن تکنولوژیهای جدید توجه نمود. چین در چند سال گذشته

عامل اصلی این رشد عرضه نفت و گاز تولید شده از ساختار شیل در آمریکا میباشد. در

ده سال گذشته تولید نفت آمریکا از ۶/۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۸ به ۱۵/۳ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۸ رسیده است. با ۸/۵ میلیون بشکه در روز افزایش تولید این کشور دیگر نیازی به نفت غرب آسیا ندارد و پیش بینی میشود که کشوری که از سال ۱۹۵۳ وارد کننده نفت بوده است پس از ۶۷ سال در سال ۲۰۲۰ در زمره کشور های صادر کننده نفت قرار می گیرد.

این تحول مدیون بکار گیری تکنولوژی های جدید در تولید نفت از لایه شیل میباشد.

سئوال کلیدی آنست که توسعه شیل با شرایط منحصر به خود تا کجا پیش خواهد رفت، چه نقشی در قیمتها خواهد داشت و آیا در کشورهای دیگر هم بکار گرفته خواهد شد. بنظر میاید که این تحولات شرکتهای نفتی را به سوی سرمایه گذاری در توسعه نفت و گاز در مناطقی ترغیب نموده که مانند حوزه شیل باز پرداخت سرمایه در زمان کوتاهتری میسر باشد. اگر میل به سرمایه گذاری در نفت دریاها و مناطقی که بازگشت سرمایه طولانی تر است کاهش یابد در چند سال آینده ممکن است شاهد تعدیل عرضه و تقاضا برای نفت باشیم. از

سوی دیگر بیشترین نگرانی و ابهام در مورد تقاضا برای نفت به تغییرات اقلیمی گره خورده است. از سال ۱۹۹۰ سازمان ملل همه ساله هشدار میدهد که فعالیت های اقتصادی بشر و به خصوص استفاده بیشتر از انرژی های فسیلی منجر به گرم شدن بیشتر کره زمین گردیده. ۱۷۴ کشور در سال ۲۰۱۵ در پاریس موافقت کردند که سعی نمایند این روند را متوقف نمایند. این به معنای یک توافق جهانی برای کاهش مصرف انرژی های فسیلی و استفاده بیشتر از انرژی های تجدید پذیر میباشد. آمار نشان میدهد که در سالهای اخیر تعداد روزهای بسیار گرم و یا بسیار سرد افزایش یافته است که می باید در مدل های پیش بینی تقاضا برای انرژی که در گذشته بر مبنای رشد اقتصادی، جمعیت و قیمت انرژی بود دیده شود.

همانطوری که اشاره شد بسیاری از کارشناسان انرژی بر این باورند که تقاضا برای نفت در آینده ای نه چندان دور به اوج خود خواهد رسید و از آن به بعد شاهد کاهش رشد نفت در سبد انرژی جهان خواهیم بود. هنوز معلوم نیست که اوج مصرف نفت در دهه ۲۰۲۰ باشد یا ۲۰۳۰ ولی بیشتر کارشناسان معتقد هستند که نگرانی از کمبود نفت (اوج عرضه نفت) که سالها مطرح بود جای خود را به اوج تقاضا برای نفت داده است. این به این معنا است که نگرانی کشورهای مصرف کننده نفت از کمبود و احتمال افزایش قیمت نفت به نگرانی کشورهای صادر کننده نفت از عرضه بالای نفت و افت قیمت واقعی نفت تبدیل گردیده است. حتی شرکت های بزرگ نفتی نیز برنامه های مختلفی برای ادامه کار خود در چنین شرایطی طرح ریزی نموده اند از جمله با افزایش کارائی و بکار گیری تکنولوژی های نوین. بعضی از کشورهای صادر کننده نفت نیز این تحولات را زیر نظر دارند از جمله روسیه، عربستان و حتی کویت در حالی که بررسی این تغییرات در آینده توسعه اقتصادی ایران بعلل مختلف از جمله درگیری با تحریم ها کمتر مورد توجه سیاستگذاران قرار گرفته است.

« سرمایه گذاری در انرژی

در سال ۲۰۱۸ سرمایه گذاری در انرژی در جهان حدود ۱/۸ تریلیون دلار بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۷ افزایشی نشان نمیدهد. اما برای سومین سال سرمایه گذاری در برق بیش از نفت و گاز بوده است. سرمایه گذاری در نفت گاز و ذغال سنگ افزایش داشته است که عمدتاً در آمریکا و در توسعه لایه های شیل و تولید برق بوده است. سرمایه گذاری در

نرسی قربان کارشناس ارشد انرژی

تولید کننده نفت است که بتوانند در آینده نفت بیشتری بفروشند و قیمت نفت در چند سال آینده کاهش زیاد نداشته باشد.

«تحوالات انرژی و ایران»

بحث آنکه نفت را زیر زمین برای نسل های آینده بگذاریم و یا آن را برای سرمایه گذاریهای دیگر ویا مصارف روزمره بکارگیریم در ۶۰ سال گذشته مطرح بوده است. بیشتر کارشناسان بر این باورند که به منابع مالی حاصل از فروش نفت نمیتوان صرفاً بعنوان درآمد نگاه کرد و نباید برای مصارف روزمره و کسری بودجه بکار گرفته شود. از دید ملی فروش ذخایر نفت فروش سرمایه کشور است که میباید برای سرمایه گذاریهای دیگر، ایجاد توسعه و اشتغال استفاده گردد که در این حالت سرمایه های ملی تبدیل به احسن میشوند. در شرایط چندین سال گذشته ایران که با تحریم های مختلف و تنش های منطقه ای و بین المللی مواجه بوده است دولت ها به این مهم کمتر توجه نموده اند.

در شرایطی که ایران مواجه با تحریم نباشد جذب سرمایه از منابع بین المللی به ویژه در صنعت نفت و گاز از اولویت زیادی برخوردار می باشد. یکی از نقاط قوت ایران در جذب سرمایه در صنعت نفت حوزه های قدیمی نفت می باشد. از آنجا که بسیاری از حوزه های نفتی ایران به دلایل مختلف افت شدید تولید را داشته اند و درصد بالائی از نفت این حوزه های نفتی بهره برداری نگردیده، با بکارگیری تکنولوژی های پیشرفته امکان بهره برداری از این ذخایر در مدتی نسبتاً کوتاه وجود دارد. جذب سرمایه های لازم از طرف شرکتهای بزرگ انرژی برای این بازیافت در یک بازی برد-برد وجود دارد که میلیون ها بشکه نفت را در زمانی نسبتاً کوتاه قابل برداشت مینماید. توسعه صنعت

در شرایط کنونی انرژی در جهان و برای جذب سرمایه گذاری های بزرگ در صنعت نفت و گاز ایران باید از ابداع قراردادهای جدید خودداری شود و الگوهای امتحان شده رایج در جهان را بکار گرفت

حوزه های نفتی واقع در دریاها و دیگر مناطق نفتی که هزینه بالائی دارند و بازگشت سرمایه گذاری سالها طول میکشد کاهش چشمگیری داشته است. بطور کلی سرمایه گذاری در حوزه های نفت و گاز در سایر نقاط جهان برای تامین روند رشد تقاضا در آینده به اندازه کافی انجام نگرفته است. از سوی دیگر هم شاهد افزایش سرمایه گذاری در انرژی های تجدید پذیر در سال گذشته نبوده ایم. این به این معنا است که سرمایه گذاری در انرژی های فسیلی به نحوی که ادامه روند مصرف را همچنان گذشته تامین نماید نبوده است و سرمایه گذاری کافی هم در انرژی های پاک برای عوض کردن جهت مصرف انرژی را نداشته ایم که سناریو نا مطلوبی می باشد. سرمایه گذاران به طرح های انرژی که بازپرداخت آنها بین ۲ تا ۴ سال می باشد مانند توسعه لایه های شیل و یا تولید برق رو آورده اند. طرح های توسعه مناطق نفتی که بازگشت سرمایه گذاری در آنها زودتر از ۷ تا ۱۰ سال امکان پذیر نیست از مقبولیت کمتری برخوردار می باشند. اگر این روند ادامه یابد و سرمایه گذاریهای لازم در نفت و گاز انجام نگیرد امکان آنکه در حالی که بسوی اوج مصرف نفت پیش میرویم ممکن است قیمت بالاتر نفت را در آینده مشاهده کنیم.

بیشترین ذخایر نفت و گاز جهان در چهار کشور ایران، ونزوئلا، روسیه و عربستان است که مقدار این ذخایر نزدیک به یکدیگر و بالای ۳۳۰ میلیارد معادل بشکه نفت است. ذخایر این چهار کشور حدود ۵۱ درصد کل ذخایر نفت جهان می باشد. در چند سال گذشته سرمایه گذاری در ونزوئلا و ایران که ۲۸ درصد ذخایر نفت جهان را دارا هستند به دلیل تحریم های امریکا بسیار محدود بوده است. در عربستان و روسیه نیز سرمایه گذاری زیادی صورت نگرفته است. از سوی دیگر در سال ۲۰۱۸ تولید نفت در جهان حدود ۹۵ میلیون بشکه در روز بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۷ رشدی معادل ۴/۲ درصد داشته است. معدل رشد تقاضا برای نفت در ده سال گذشته ۲/۱ درصد بوده است. کارشناسان نفتی معدل برآورد افت تولید در حوزه های نفتی را حدود ۵ درصد در سال برآورد مینمایند. این رقم در بعضی مناطق بیشتر است و شامل بهره برداری از ذخایر شیل نمیشود. بر این مبنا و متوسط رشد تقاضا برای نفت سالیانه نیاز به حدود ۵ ملیون بشکه در روز و در پنج سال آینده به ۲۵ ملیون بشکه نفت در روز اضافه بر ظرفیت تولید امروز جهان نیاز خواهیم داشت که به نظر نمی آید که سرمایه گذاری های لازم برای رسیدن به آن شکل گرفته باشد. این تنها امید کشورهای

است. این موضوع یک مثال خوب از کوتاه بینی سیاستگذاری در نفت و گاز را نشان میدهد. اگر سیاستگذاران به روند تحولات انرژی و نقاط ضعف و قوت ایران بدون در نظر گرفتن مسائل روزمره ۲۰ سال پیش توجه مینمودند امروز با مشکلات کمتری روبرو بودیم. بیشتر پالایشگاه های ایران بین سالهای ۱۲۹۱ تا ۱۳۵۸ ساخته شده اند که خوراک آنها حدود ۱،۳۴۰،۰۰۰ بشکه در روز است ومطابق استانداردهای کنونی در رابطه با نوع تقاضا برای فرآورده های نفتی و محیط زیست نمیشند. اگر جذب سرمایه گذاری و تکنولوژی در دهه ۱۳۷۰ برای تولید فرآورده های نفتی از گاز انجام شده بود اکنون حدود ۵۰۰،۰۰۰ بشکه در روز فرآورده های تولید شده از گاز داشتیم که از بالاترین استانداردهای جهانی برخوردار می بودند و تولید از پالایشگاه هائی که بیشتر فرآورده های آنها از سال ۲۰۲۰ بعلت گوگرد زیاد در جهان قابل فروش نیستند متوقف میگردید. علاوه بر آن و از آنجا که دو بشکه نفت میباید پالایش شود تا یک بشکه فرآورده های میان تقطیر بدست آید یک میلیون بشکه نفت خام در روز برای صادرات آزاد میگردید که میتوانست قدرت چانه زنی ایران در اوپک و جهان

گاز ایران که بیشترین ذخایر گازی پس از روسیه را دارد از دیگر نقاط قوت کشور می باشد. ایران در حال حاضر سومین تولید کننده بزرگ گاز و چهارمین مصرف کننده گاز در جهان می باشد. از گاز میتوان برای خوراک صنعت پتروشیمی، تزریق به چاه های نفتی و صادرات بصورت گاز مایع ویا خطوط لوله انتقال گاز استفاده نمود. اقتصاد کلان تبدیل گاز به فراورده های نفتی برای ایران جذابیت زیادی دارد که متاسفانه بعلت تحریم ها و نگاه کوتاه مدت به صنعت نفت و گاز در ۲۰ سال گذشته به آن توجه نشده

را افزایش دهد. دو بشکه نفت در حال حاضر حدود ۱۲۰ دلار ارزش دارد در حالی که با ۲۸۰ متر مکعب گاز یک بشکه فرآورده های میان تقطیر تولید میشود که قیمت صادراتی این گاز هم به ۵۰ دلار نمیرسد(متوسط قیمت فروش گاز در داخل کشور کمتر از ۴ سنت برای یک متر مکعب است و ۲۸۰ متر مکعب کمتر از ۱۲ دلار است).

اگر توسعه حوزه های مشترک و باز یافت مجدد از حوزه های نفتی قدیمی ایران با در نظر گرفتن تحولات انرژی در جهان در اولویت باشد یکی از مهمترین راهکارها قراردادی است که میباید برای آن در نظر گرفته شود. بازنگری قراردادهای نفتی چندین بار در ایران انجام شده است و برد محدودی داشته است. بنظر می آید که در شرایط کنونی انرژی در جهان و برای جذب سرمایه گذاری های بزرگ در صنعت نفت و گاز ایران باید از ابداع قراردادهای جدید خودداری شود و الگوهای امتحان شده رایج در جهان را بکار گرفت. الگوهای امتحان نشده که زمان زیادی هم برای تدوین آن و هم برای معرفی آن به سرمایه گذاران به هدر میرود در حالی که به طرف اوج تقاضا برای نفت پیش میرویم کار ساز نخواهد بود.

سیاستگذاران در ایران با در نظر گرفتن تحولات انرژی در جهان و ذخایر عظیم نفت و گاز در کشور باید به نحوی برنامه ریزی نمایند که منافع کشور در دراز مدت تامین گردد. این مهم مستلزم ایجاد یک گروه فکری مستقل از دولت ولی با مشارکت همه ارگان های تصمیم گیرنده در رابطه با انرژی در کشور وبخش خصوصی و بدون در نظر گرفتن قوانین موجود و مسائل روز ایران میباشد. وقتی گزینه های مطلوب برای بهره برداری از ذخایر در دراز مدت برای منافع ملی، رشد اقتصادی و اشتغال تدوین گردید سیاستگذاران برای تدوین قوانین

آمریکا که از سال ۱۹۵۳ وارد کننده نفت بوده است پس از ۶۷ سال در سال ۲۰۲۰ در زمره کشورهای صادر کننده نفت قرار میگیرد. این تحول مدیون بکار گیری تکنولوژی های جدید در تولید نفت از لایه شیل میباشد

میتوانند با دید بهتری اقدام نمایند.

برای مثال اقدامات اخیر عربستان در مورد فروش ۵ درصد از ذخایر نفت خود به شرکت های جهانی برای بدست آوردن منابع مالی لازم و سرمایه گذاری برای تحقق بخشیدن به دور کردن اقتصاد خود از اتکاء به نفت احتمالاً با در نظر گرفتن تحولات انرژی در جهان شکل گرفته است. از آنجا که ذخایر نفت و گاز این کشور که نزدیک به ذخایر نفت و گاز در ایران میباشد از طرف بعضی موسسات مالی ۲ تریلیون دلار ارزش گذاری گردیده است این فروش میتواند ۱۰۰ میلیارد دلار برای سرمایه گذاری ایجاد نماید. این روش با قوانین ایران امکان پذیر نیست ولی همانطور که گفته شد گروه فکری میباید همه گزینه ها را برای بهترین روش بهره برداری از ذخایر نفت و گاز را بررسی و به سیاستگذاران ارائه دهد. بررسی آنکه اگر ۱۰۰ میلیارد آورده ایران باشد شاید امکان جذب ۵۰۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری در اقتصاد ایران با وجود نیروی کار متخصص و جوان باشد را نمیتوان بدون بررسی دقیق کنار گذاشت وقتی میدانیم که اوج مصرف نفت نیز در راه است.

« خلاصه بحث

- عبور از سوخت های فسیلی به الکتریسیته و با تاکید بر انرژی های تجدید پذیر در جهان پیگیری میشود.
- تحولات انرژی در آمریکا که بیشترین رشد تولید و سرمایه گذاری در توسعه نفت و گاز در ده سال گذشته را داشته است و چین که بیشترین رشد تقاضا را داشته است از اهمیت زیادی برخوردار است.
- افزایش عرضه نفت و گاز عمدتاً در رابطه با توسعه نفت و گاز از لایه شیل در آمریکا بوده است. آمریکا پس از ۶۸ سال در سال ۲۰۲۰ به صادر کننده تبدیل میگردد. این موضوع اثرات اقتصادی و استراتژیک مهمی برای کشورهای حوزه خلیج فارس به همراه خواهد داشت. آمریکا از مصرف کننده عمده نفت به رقیب نفتی تولید کنندگان تبدیل خواهد شد. حضور آمریکا در خلیج فارس نه برای امنیت عرضه نفت که ادعا میشد بلکه برای فشار بر رقبای اقتصادی خود خواهد بود.

- تقاضا برای نفت در دهه ۲۰۳۰ یا ۲۰۴۰ به اوج خود خواهد رسید.

- روند توسعه تکنولوژی در انرژی، وسائل حمل و نقل برقی بهتر و استفاده بهینه از انرژی میتواند اوج تقاضا برای نفت را به جلو بیاندازد.

- سرمایه گذاری در برق که در سه سال گذشته بیشتر از سرمایه گذاری در نفت و گاز بوده است ادامه خواهد یافت و این موضوع میتواند به عدم کاهش قیمت نفت کمک نماید. سرمایه گذاریهای نفتی به سوی طرح هائی جذب میشوند که دوران بازگشت سرمایه آن کوتاه باشد.

- با در نظر گرفتن تحولات انرژی در جهان، ایران میباید برای استفاده هر چه بیشتر از ذخایر غنی نفت و گاز خود قبل از رسیدن به اوج تقاضا برای نفت بررسی های لازم را انجام دهد.

- بحث آنکه نفت را برای نسل های آینده بگذاریم و یا آنکه آن را تبدیل به سرمایه گذاری های دیگر برای نسل بعد کنیم بنظر میاید که برای بیشتر کارشناسان انرژی روشن شده است
- نقاط قوت ایران برای جذب سرمایه گذاران در بکار گرفتن ذخایر گاز کشور و توسعه میادین نفتی قدیمی میباشد. در مورد گاز توسعه زنجیره پتروشیمی ، تزریق به چاه های نفت و صادرات باید در نظر گرفته شود. در رابطه با بکار گیری تکنولوژی های روز و جذب سرمایه در بازیافت نفت از حوزه های قدیمی نفت که بازگشت سرمایه در آن زمان کمتری را دارد میباید از قراردادهای شناخته شده استفاده گردد.

در خاتمه و با توجه به مطالب فوق الذکر پیشنهاد میشود که یک گروه فکری از بخش خصوصی، وزارتخانه های مسئول انرژی در کشور، سازمان برنامه، مجلس شورای اسلامی تشکیل گردد تا خارج از اتفاقات روزمره، تحریم ها و مشکلات ساختاری کشور و با در نظر گرفتن تحولات جهانی در مورد آینده بکار گیری ۱۸ درصد ذخایر گاز جهان و ۹ درصد ذخایر نفت جهان در ایران قبل از آنکه به اوج مصرف انرژی های فسیلی برسیم اندیشه نماید.

رگولاتوری

ضامن خصوصی سازی اصولی

مقدمه : بحث ایجاد یک نهاد تنظیم گر در حوزه انرژی به سالیان دور بر می گردد، اما هربار که این موضوع طرح شده، با مخالفت های جدی نهادهای دولتی و خصوصی مواجه شده است. ولی تجربه کشورهای پیشرفته دنیا نشان می دهد تا زمانی که یک نهاد تنظیم گر و با قدرت ایجاد نشود نمی توان انتظار رشد و بالندگی صنعت مورد نظر را داشت. از سوی دیگر باتوجه به شواهد موجود، رگولاتوری می تواند نقش بسزایی در پیشبرد اهداف بین المللی داشته باشد. با این هدف روابط عمومی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی با دعوت از چند تن از کارشناسان، میزگردی را با عنوان رگولاتوری در سالن کنفرانس اتحادیه به مدیریت امیرعباس امامی سردبیر دنیای انرژی و با حضور آقایان ایرج مهرآزما، کارشناس اقتصادی و بودجه نویسی بخش انرژی، روزبه مهرآزما محقق رگولاتوری، آرش نجفی کمیسیون انرژی اتاق ایران، محمد عظیم زاده از مرکز تحول و پیشرفت نهاد ریاست جمهوری، شریفی نیک نفس مدیرعامل شرکت بازرگانی پتروشیمی، فریدون اسعدی مشاور پژوهشی اتحادیه و سعید رفیعی فر دبیرکل اتحادیه برگزار نمود که جزئیات این میزگرد در ادامه می آید :

بازرگانی ضمن اشاره به نقش رگولاتوری درتنظیم روابط بین الملل گفت: تجربه موفق ایجاد یک نهاد تنظیم گر را ۲۵ سال پیش و با راه اندازی سازمان تنظیم مقررات رادیویی دیدیم. اما باید در نظر گرفت که در آن زمان نه به دلیل ضرورت وجود این نهاد بلکه به واسطه فشار بین المللی، این نهاد رگولاتوری در عرصه مخابرات است که می توان ادعا کرد، رگولاتوری در

آرش نجفی نائب رئیس کمیسیون انرژی اتاق

امور بین الملل نیز سبب تقویت روابط خواهد شد. با این تفاسیر، ادعای شورای رقابت مبنی بر اینکه «رفع انحصار کفایت، انگیزه ایجاد رگولاتوری است» رد می شود. به عقیده نجفی، مهم ترین انگیزه از تشکیل رگولاتوری باید ایجاد و تقویت روابط بین ایران و سایر کشورها باشد.

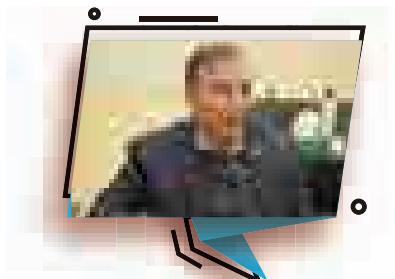
« رگولاتوری ضامن خصوصی سازی اصولی

اما در کل باید گفت نهاد رگولاتوری متضمن ایجاد بستری مناسب برای خصوصی سازی صحیح در کشور است چراکه همواره شرکت های دولتی به دنبال تداوم انحصارشان هستند ولی این نهاد تنظیم گر قدرتمند است که می تواند خط مشی صحیح خصوصی سازی و در نهایت حمایت از منافع آن را تدوین کند.

« وجود یک نهاد تنظیم گر، ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی است.

شریفی نیک نفس مدیرعامل شرکت بازرگانی پتروشیمی، ضمن تاکید بر اجرای صحیح روند خصوصی و انحصارزدایی از دولت، بیان داشت: طبق ماده ۵۹ اصل ۴۴ قانون اساسی، برای از بین بردن انحصار و پیامدهای ناشی از آن و اجرای صحیح خصوصی سازی، نیازمند وجود یک نهاد تنظیم گر و رگولاتور هستیم. وی معتقد است در پروسه خصوصی سازی، ابتدا برای خروج از انحصار دولت، باید یک مرحله آزادسازی داشته باشیم. البته همین که از دولتی بودن صرف خارج شدیم خود یک مرحله پیشرفت و حرکت رو به جلو محسوب می شود و این روند باید با خصوصی سازی تکمیل شود که البته ضامن اجرایی شدن صحیح آن همانطور که در ذیل ماده ۵۹ اصل ۴۴ آمده، ایجاد رگولاتوری است. شریفی یکی دیگر از روش های صحیح

در یک اقتصاد ناتوان هیچ گاه بخش خصوصی توانمندی شکل نمی گیرد که بتوان از آن انتظار داشت که با قدرت در بخش های تولیدی و خدماتی شریک دولت شود. اینجاست که دولت برای عمل به اصل ۴۴ و خصوصی سازی، شرکت های زیرمجموعه خود را به شکلی نادرست واگذار می کند و خصولتی ها متولد می شوند

« تعریف اقتصاد خصوصی با اقتصاد هرج و مرجی جابجا شده است.

رفیعی فر دبیرکل اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی اما از اساس با این سبک از خصوصی سازی در کشور مخالف است. چراکه به عقیده وی در زمانی که شرکت های پتروشیمی و پالایشگاهی بصورت مجتمع اداره می شدند، از توان بیشتری در حوزه تولید، فروش و چانه زنی در بازارهای صادراتی نسبت به الان که تکه تکه شده اند، برخوردار بودند. یکی دیگر از دلایل مخالفت رفیعی فر با نحوه خصوصی سازی در ایران، از بین رفتن توازن در میان زنجیره محصولات و فرآورده های نفتی است. برای مثال زمانی که شرکت های پتروشیمی و پالایشگاهی بصورت یکپارچه مدیریت می شدند، نحوه تخصیص خوراک و همچنین قیمتگذاری برای محصولات آن ها نیز از یک قانون واحد پیروی

خصوصی سازی را واگذاری مدیریتی دانست و گفت: بهتر است پیش از خصوصی سازی کامل هر مجموعه، ابتدا برای یک دوره سه تا پنج سال، مدیریت آن مجموعه به بخش خصوصی واگذار شود و در صورت موفقیت، کل مالکیت شرکت به بخش خصوصی منتقل شود.

« وظیفه رگولاتور صرفا قیمت گذاری نیست

مدیرعامل شرکت بازرگانی پتروشیمی همچنین معتقد است نباید به رگولاتوری صرفا به دید یک نهاد قیمت گذار نگاه شود بلکه مهم ترین وظیفه هر نهاد تنظیم گری، تبیین سیاست های کلی و همچنین پایش و رصد نحوه اجرایی شدن آن سیاست ها است. اما نمی توان صرفا با این توجیه که یک نهاد تنظیم گر بدون نقص راه اندازی شود، این امر را به تعویق انداخت. چراکه دیکته نانوشته غلط ندارد و باید رگولاتوری با همه نواقضش اجرا شود و بعد از آن موارد اصلاحی نهاد تنظیم گر در آن لحاظ شود. وجود یک نهاد تنظیم گر از این باب ضروری است که در غیاب آن و در فرآیند خصوصی سازی ناقص، دولت با قوت بخشیدن به شرکت های خصوصی و اجرای تصمیمات خلق الساعه، عرصه را بر بخش

می کرد و معضلی به نام تخصیص خوراک وجود نداشت. از این رو در حقیقت تعریف اقتصاد خصوصی با اقتصاد هرج و مرجی عوض شده است. همچنین در حوزه صادرات و فروش خارجی نیز، شرکت ها بصورت بهم پیوسته و پُر قدرت ظاهر می شدند که این موضوع بیشترین تاثیر را در مشتری یابی و افزایش سهم از بازار جهانی برای واحدهای تولیدی در پی داشت. اما در حال حاضر، نبود این پیوستگی و وحدت رویه سبب شده تا برای مثال شرکت های پتروشیمی، بصورت جزیره ای و بسته گریخته در بازارهای جهانی حضور پیدا کنند و این خود نوعی آفت است. در خصوص مضرات قیمنگذاری دستوری و خلق الساعه از سوی دولت به این مورد توجه داشته باشید که به طور مثال یک واحد بخش خصوصی پتروشیمی در نظر دارد فعالیت خود را گسترش دهد اولین سوالی که هر سرمایه گذار می پرسد این است که آیا این واحد امنیت تامین خوراک دارد؟ در غیر اینصورت این تلاش هیچ فایده ای ندارد.

«اقتصاد تپه شنی، خصوصی سازی اساسی را برنمی تابد»

در ادامه مهندس مهرآزما، کارشناس ارشد انرژی با اشاره به مشکل اساسی ساختار بودجه ریزی کشور، تئوری تپه شنی را مطرح کرد. به عقیده مهرآزما، از ابتدای شکل گیری مشروطه و بوجود آمدن مجلس، به دلیل مداخلات نمایندگان مجلس و وزرا

همین که از دولتی بودن صرف خارج شدیم خود یک مرحله پیشرفت و حرکت رو به جلو محسوب می شود و این روند باید با خصوصی سازی تکمیل شود که البته ضامن اجرایی شدن صحیح آن همانطور که در ذیل ماده ۵۹ اصل ۴۴ آمده، ایجاد رگولاتوری است

در تهیه و تنظیم بودجه، هیچ گاه تصمیم قاطعی برای نظام مند کردن اقتصاد کشور گرفته نشد. بلکه همچون تپه شنی با عوض شدن نمایندگان و وزرا از یک سو به سوی دیگر جابجا شد. یکی از مشکلات اساسی که تئوری تپه شنی برای اقتصاد کشور بوجود آورد، عدم شکل گیری روند صحیح خصوصی سازی بود چراکه در یک اقتصاد ناتوان هیچ گاه بخش خصوصی توانمندی شکل نمی گیرد که بتوان از آن انتظار داشت که با قدرت در بخش های تولیدی و خدماتی شریک دولت شود. اینجاست که دولت برای عمل به اصل ۴۴ و خصوصی سازی، شرکت های زیرمجموعه خود را به شکلی نادرست واگذار می کند و خصولتی ها متولد می شوند.

«امراضی از اقتصاد کشور که با رگولاتوری درمان می شود»

وی البته یکی دیگر از نقاط ضعف اقتصاد کشور را وابستگی بیش از حد بودجه به نفت عنوان می کند و یادآور می شود که: آمارها نشان می دهند که در سال هایی که درآمد نفتی ما کاهش یافته، رشد اقتصادی بیشتر شده و در عوض زمانی که قیمت جهانی نفت بالا رفته و به تبع آن درآمد کشورمان نیز افزایش یافته است، توسعه اقتصادی ما روندی معکوس به خود گرفته است. اما متاسفانه هنوز هم این روش پیاده

در نظر گرفتن میزان سرمایه، تسهیلات اخذ شده و بهره های پرداختنی توسط شرکت، سود نهایی و عایدی یک مجموعه را مشخص می کند. همچنین در زمانی که قرار است قیمت یک کالا و یا خدمت افزایش یابد، رگولاتور تمام جوانب ذی نفعان و مخاطبان را در نظر گرفته و رای نهایی را اعلام می کند. همچنین از دیگر اختیارات رگولاتور، بررسی کیفیت خدمات ارائه شده از سوی شرکت ها به دولت است و اگر مشکلی و یا کوتاهی در این زمینه از بخش خصوصی سر بزند، نهاد تنظیم گر می تواند وارد عمل شده و از حقوق ذی نفعان دفاع کند. البته باید گفت که در تمام این موارد، نهاد تنظیم گر مدافع سرمایه بخش خصوصی بوده و از آن حمایت می کند.

«الگوهای موفق رگولاتور در دنیا»

یکی از مهم ترین قسمت های اجرای هر پروژه و ایده جدید، بهره گیری از تجربیات و توفیقات سایر اجراکنندگان است. در مبحث رگولاتوری نیز باید پیش از اجرا به تجربه سایر کشورها در این زمینه رجوع شود. در این باره، روزبه مهرآزما از پیچ و خم های تشکیل رگولاتوری و همچنین مزایای وجود نهاد تنظیم گر در اقتصادهای پیشرفته می گوید. مهرآزما تجربه شخصی خود را با مثالی از مزیت رگولاتوری بیان می کند. به گفته وی، زمانی که نهاد تنظیم گر به درستی وظایف خود را انجام می دهد، شرکت ها می توانند تصویر مشخصی از درآمد و سود آتی خود

داشته باشند چراکه مطمئن هستند تنش ها و بحران های احتمالی بوسیله رگولاتور کنترل خواهد شد. به گفته مهرآزما، یک اصل اساسی برای تضمین کارآیی رگولاتوری در سازمان ها، وجود رقابت در بازار آزاد است. در غیر این صورت بازهم نوعی انحصار بوجود می آید که نمی تواند تنظیم گری رگولاتوری را تحمل کند و دچار تضاد منافع خواهند شد. وی همچنین باتوجه به تجربه رگولاتوری در آمریکا و کانادا پیشنهاد می کند، موضوع ایجاد نهاد تنظیم گری را در ابتدا در شرکت های گاز و برق اجرا کنیم و پس از آن به سراغ شرکت های نفتی برویم . دلیل آن نیز بزرگی، پیچیدگی و گستردگی شرکت ها و سازمان های مرتبط با نفت است. مهرآزما همچنین تاکید دارد که نفوذ رگولاتوری باید درحدی باشد که رای این نهاد لازم الاجرا بوده و تابعیت از آن بر همگان واجب باشد. به گفته وی، در آمریکای شمالی اگر بخشی از ذینفعان و یا دولتی ها از قانون رگولاتوری تخلفی کنند، نهادهی که حقش ضایع شده می تواند به دادگاه شکایت کند.

وی در خصوص تجربه رگولاتوری در بخش انرژی و خطوط انتقال گاز در کانادا می گوید: برای مثال اگر شرکت خصوصی که مالک خطوط انتقال گاز است، ۶۰ درصد از سرمایه مورد نیاز را وام گرفته، رگولاتور تنها برای آورده ۴۰ درصدی سرمایه گذار سود تعیین می کند، البته با در نظر گرفتن نرخ بهره وام که باید از طریق درآمد شرکت پوشش داده شود.

«هزینه های نهاد رگولاتوری از چه محلی تامین می شود؟»

به گفته روزبه مهرآزما در کشورهایی که این مرحله را پشت سر نهاده اند، این طور روال کار شده که همه شرکت های ذی نفع در نهاد رگولاتوری، سالانه یک درصد از

سود شرکت را به نهاد تنظیم گر اختصاص می دهند و این طور است که رابطه مالی رگولاتور با دولت قطع شده و تحت نفوذ دولت نیست.

همه کاستی ها از نبود رگولاتوری نیست

در ادامه عظیم زاده، کارشناس مرکز تحول و پیشرفت نهاد ریاست جمهوری در مورد چالش های نبود نهاد تنظیم گر گفت: درست است که فقدان این نهاد معضلاتی را برای بخش خصوصی بوجود آورده، اما منصفانه نیست که هر کم و کاستی را متوجه نبود این نهاد بدانیم. از این رو نباید صرفا به ایجاد آن بسنده کرد و ابعاد پنهانی آن را در نظر نگرفت و بعد از آن هم منتظر معجزه شد.

«چهار لایه اصلی رگولاتوری»

به گفته این کارشناس، رگولاتوری از چهار لایه تشکیل شده است. در مبحث اول، تجدید ساختار شرکت ها مطرح شد. در این قسمت رگولاتوری اغلب در صنایع عمومی تشکیل می شود که ساختار شبکه ای دارند و دارای پایانه و یا مقصد نهایی مصرف هستند مانند شبکه انتقال برق، گاز و مخابرات. در این خصوص باید دید که کدام قسمت را می توان تجزیه کرد و به رگولاتور سپرد و کدام قسمت تجزیه ناپذیر است که باید به بازار سپرد. یعنی در حقیقت بخش هایی که به بازار محول نمی شود را باید رگولاتور اداره کند. مرحله سوم آزادسازی است و در نهایت انتقال مالکیت از دولتی به خصوصی. اما در کشور ما

مشکلی که به شدت روند خصوصی سازی را با چالش روبرو کرده، انتقال همزمان مالکیت و مدیریت در خصوصی سازی است که در این مرحله هنوز تجزیه ساختاری و رگولاتوری شکل نگرفته است. برای مثال سال ها بعد از واگذاری نیروگاه ها به این فکر افتادیم که نهاد تنظیم گر مقررات را برای این مجموعه تشکیل دهیم و این یعنی مسیر رفته را برگردیم و پله های قبلی را اصلاح کنیم.البته نمی توان یک نسخه واحد برای همه شبکه های انتقال داد زیرا فلسفه رگولاتوری با مسئله قدرت در تضاد است. به گفته عظیمی زاده، در ادبیات رگولاتوری با واژه پاور سوئیچ مواجه می شویم زیرا باید در ابتدا یک سری از قدرت ها را از دولت گرفته و به نهادهای دیگر واگذار شود. البته این روش برای عملکرد دولت نیز بهتر است چراکه زمان نسبتا طولانی می برد تا دولت به سطحی از کنش های اقتصادی برسد که فقط وظیفه سیاستگذاری داشته باشد. در نتیجه تا همین حد هم که سیاستگذار به فهم وجود رگولاتوری رسیده و آن را در بند ۵۹ اصل ۴۴ لحاظ کرده می تواند جای امیدواری باشد. از سویی دیگر باید توجه داشته باشید

که ما تجربه شورای رقابت را داریم و چندان هم دست بسته در امر رگولاتوری نیستیم. در نهایت باید سه مرزی که در مورد آن بحث شد، مشخص شود تا رگولاتوری ایجاد گردد.

« مثلث ذی نفعان رگولاتوری

به اعتقاد عظیم زاده نمی توان در ایران تمام صنایع پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی را یکپارچه کرد و فقط باید ببینیم در چه حوزه هایی مشترک هستند. ولی مطمئنا هرکجا صنعتی وجود داشته باشد، لزوم حضور رگولاتوری نیز ضرورت می یابد چراکه رگولاتوری در مرکز یک مثلث شامل دولت، تولیدکننده و مصرف کننده قرار گرفته و اجازه نمی دهد شرکت های دولتی بر خصوصی ها چیره شده و یا بالعکس. رفیعی فر اما معتقد است که مبحث رگولاتوری در نفت دچار موارد ضد و نقیض خواهد شد چراکه از یک طرف نفت مزیت ملی برای کشور محسوب شده و از طرفی دیگر دقیقابه دلیل همین حساسیت ها ، شاهد مفسده های عدیده ای نیز در این حوزه هستیم که حضور رگولاتوری بسیار

کاهش درآمدهای نفتی، مجددا دست اندازی دولت در بازار بخش خصوصی مشهود می شود. این درحالی است که حضور یک رگولاتور در صنعت نفت می تواند جلوی این بی برنامه گیری ها را بگیرد. در این رابطه باید توجه داشت که اگر در زمان اوج گیری درآمدهای نفتی، دولت به فکر احداث واحدهای پتروپالایشی بود، علاوه بر اینکه سد دفاعی محکمی را در برابر تحریم ساخته بود، در بازار فروش شرکت های خصوصی نیز حضور نمی یافت.

اما به گفته نجفی، شورای رقابت از ابتدا بحث تشکیل رگولاتوری در صنعت نفت را مطرح کرد که وزارت نفت آن را رد نمود. البته در حال حاضر اقدامات مشارکتی با وزارت نفت و اتاق بازرگانی انجام شده که به توافقات اولیه در خصوص تشکیل نهاد تنظیم گر رسیده ایم. در این بین ایرج مهرآرما عنوان کرد که حاکمیت می تواند تعیین کند که در برخی بخش های استراتژیک رگولاتوری ورود نکند برای مثال نفت خام می تواند در اختیار دولت بماند و این حق دولت است. وی البته با اعتراض نسبت به پیش نویس تشکیل نهاد تنظیم گر، گفت: این نهادی که از آن به عنوان رگولاتوری یاد می شود،

تنظیم گر نیست چراکه قرار نیست تعرفه را مشخص کند، بلکه آیین نامه اجرایی برای وزارت نفت می نویسد. به عقیده مهرآرما نیز بهتر است که از مراحل آسان تر برای تشکیل نهاد رگولاتوری اقدام شود ولی این دلیل نمی شود که وارد حوزه نفت نشویم چراکه نبود رگولاتور در نفت سبب شده تا از بالادست تا پایین دست با مشکلات عدیده مواجه شوند. برای مثال دولت باید نفت را به قیمت ۹۵ درصد فوب خلیج فارس به پالایشگاه ها بفروشد که البته این موضوع اجرا نمی شود. از سویی دیگر ما پنج پالایشگاه خصوصی داریم ولی بازهم دولت

دستور می دهد لوبکات را می تواند صادر کند یا خیر. همین موانع سبب عدم اشتیاق به سرمایه گذاری در حوزه نفت می شود.

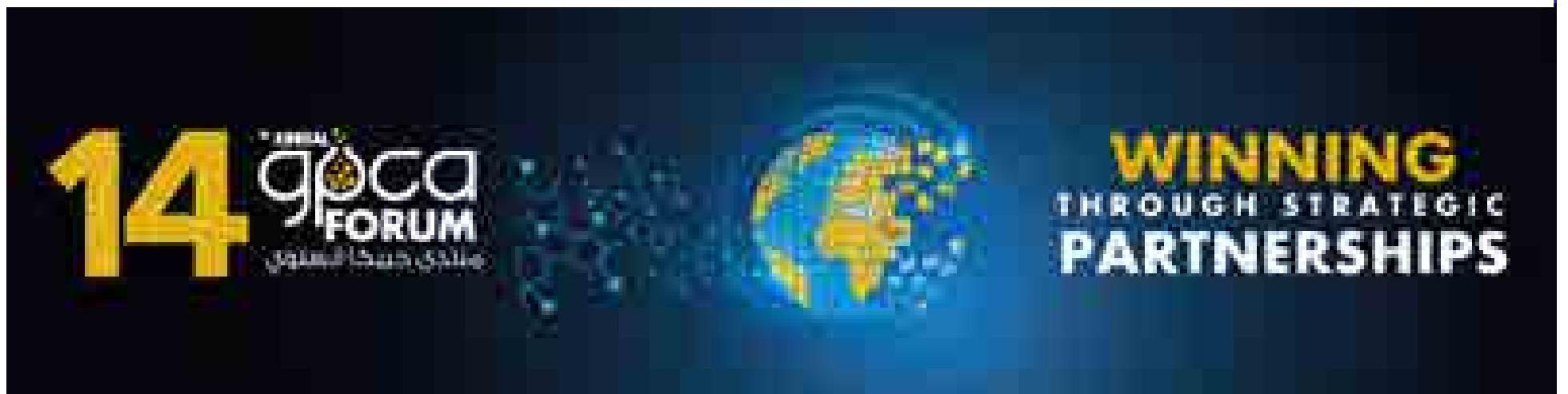
« **رگولاتوری از پتروشیمی ها شروع شود** » باتوجه به چالش های مطرح شده در خصوص تشکیل نهاد تنظیم گر در حوزه انرژی، به نظر می رسد برای شروع کار باید رگولاتوری را در صنایع پایین دست اجرا و سپس به کل سیستم نفت اشاعه داد. چراکه در همین ابتدا وزارت نفت برای اشراف و تحمیل خواسته هایش به نهاد رگولاتور، می خواهد که پایگاه این نهاد در وزارت نفت باشد و وزارت نیرو تمایل دارد که رگولاتوری در وزارت نیرو مستقر باشد. این یعنی رگولاتوری وظیفه اصلی خود را انجام نداده و فقط به تنظیم آیین نامه های اجرایی بسنده کند. در این رابطه رفیعی فر معتقد است که مسئله رگولاتوری را از خوراک پتروشیمی ها شروع کنیم چراکه در همین مقطع نیز نبود یک نهاد تنظیم گر سبب بروز اختلافاتی شده است. برای مثال سازمان برنامه تعیین می کند که پالایشگاه ها به کدام پتروشیمی و به چه میزان و چه قیمتی نفتا بفروشند که قطعا این موضوع درست نیست و این مقام شایستگی چنین تصمیم گیری را ندارد.

« رسیدن به اهداف بلند در صنعت پتروشیمی نیازمند حضور نهاد تنظیم گر است

مطابق با آمار و گزارش ها، میزان تولیدات پتروشیمی کشور برابر با ۶۵ میلیون تن در سال است که طبق برنامه ششم توسعه باید این رقم به ۱۴۰ میلیون تن در سال برسد. شریفی نیک نفس در مورد جهش صنعت پتروشیمی و لزوم حضور یک نهاد تنظیم گر برای تحقق این هدف می افزاید: هم اکنون ۶۵ واحد پتروشیمی بصورت طرح در حال ساخت هستند که بارفع تحریم ها و شروع بهره برداری از این واحد ها ما می توانیم به هدف تولید ۱۴۰ میلیون تن محصول پتروشیمی دست یابیم و در این صورت است که ۳۴ درصد از نیاز منطقه و ۶۳ درصد از نیاز جهان را پوشش خواهیم داد. اما باید دقت داشت که چنین جهشی مستلزم وجود راهبردهای دقیق و حساب شده است تا سرمایه گذاران این حوزه دلگرم به تداوم سرمایه گذاری و مشارکت باشند. این تصمیمات و قانون گذاری ها

زمانی که نهاد تنظیم گر به درستی وظایف خود را انجام می دهد، شرکت ها می توانند تصویر مشخصی از درآمد و سود آتی خود داشته باشند چراکه مطمئن هستند تنش ها و بحران های احتمالی بوسیله رگولاتور کنترل خواهد شد

همایش منطقه ای GPCA و توسعه صنایع پتروشیمی کشورهای شورای همکاری خلیج فارس

چهاردهمین گردهمایی " انجمن پتروشیمی کشورهای حاشیه خلیج فارس (GPCA) " با عنوان " پیروزی از طریق مشارکت استراتژیک" در تاریخ های ۳ الی ۵ دسامبر ۲۰۱۹ در امارات متحده عربی برگزار شد. این کنفرانس که در آن کشورهای همچون عربستان، امارات، قطر، کویت، بحرین و عمان (تحت نام کشورهای GCC) نیز عضو هستند از مهم ترین گردهمایی های منطقه ای محسوب می شود. درگردهمایی سال جاری بیش از ۲۱۰۰ نفر از ۵۷۰ شرکت حضور داشتند که محوریت با کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا (۱۵۲۹ نفر) و بعد اروپا (۲۷۹ نفر) و سپس آمریکا و آسیا (۲۷۸ نفر) بود.

معصومه مقدم
رئیس برنامه ریزی و
مطالعات بازار شرکت
بازرگانی پتروشیمی

« نگاهی به کشورهای GCC

کشورهای GCC به عنوان یکی از مهمترین تولید کنندگان و صادرکنندگان محصولات پتروشیمی در جهان تاثیر بسزایی در این صنعت دارند. هم اکنون ظرفیت تولید این کشورها ۱۷۵ میلیون تن کالا بوده که ۶/۶٪ از تولیدات جهانی را در اختیار دارند. از مجموع تولیدات کشورهای عضو، ۷۳ میلیون تن کالا به اقصی نقاط جهان صادر می شود که ۳/۴ درصد صادرات جهانی را به خود اختصاص داده است. صنعت پتروشیمی در این کشورها در سال ۲۰۱۸، با رشد ۲/۸ درصدی سریعترین نرخ رشد نسبت

« ۶/۴ درصد محصولات پلیمری و شیمیایی با کارایی بالا

لازم بذکر است که حدود ۷۰ درصد از ظرفیت تولیدی کشورهای GCC یعنی ۱۱۹ میلیون تن آن (شامل ۱۲۶ نوع محصول بدون در نظر گرفتن ریزگریدها)، توسط رقیب دیرینه پتروشیمی ایران یعنی کشور عربستان به تولید رسیده است و کشور قطر با ۱۹ میلیون تن در رتبه دوم در میان گروه GCC جای دارد.

درآمد فروش این کشورها با ۱۴ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۷ بالغ بر ۸۴ میلیارد دلار است که بخش غالب آن به پلیمرهای تجاری (۴۱ میلیارد دلار) و سپس گروه محصولات تخصصی و با ارزش افزوده بالا (۲۳ میلیارد دلار) اختصاص دارد. این نیز موید نگاه ویژه این کشورها به تولید محصولاتی با تکنولوژی برتر و دارای ارزش افزوده بالا می باشد. لازم بذکر است که درآمد عربستان در سال مورد مطالعه ۶۲ میلیارد دلار گزارش شده است. کشورهای GCC در حال تغییر سیاست های کاری خود و گذر به شرایط ادغام هستند. این امر باعث اقتصاد مقیاس، بهره وری بالاتر، هم افزایی های عملیاتی، فروش و سود بالاتر خواهد بود. مصادیقی همچون ادغام سابیک و آرامکو، ادغام شرکت نفت عمان و شرکت های تابعه (پالایشگاه ORPIC و دوqm و صنایع پتروشیمی DRPIC، شرکت سلاله متانول و ...) از جمله اقدامات در دست برای تسلط بیشتر به محیط کسب و کار و رقابت می باشد. اتفاقی که دقیقاً در جهت خلاف اقدامات صنایع پتروشیمی ایران مبنی بر چند پارگی است.

« رقابت کشورهای GCC با سایر تولید کنندگان جهانی

در سال ۲۰۱۷ ظرفیت تولید جهانی محصولات پتروشیمی بالغ بر ۵/۲ میلیارد تن گزارش شده است که نسبت به سال ۲۰۰۰ رشد ۶/۴ درصدی را تجربه نموده است. گرچه آسیا و بویژه چین موتور رشد صنایع پتروشیمی جهان است اما مناطق رو به رشد دیگری نظیر کشورهای عضو شورای همکاری های خلیج فارس (GCC) نیز از رشد قابل ملاحظه ای برخوردار بوده اند. در این کشورها نرخ رشد ظرفیت تولید از ۲/۳ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۶/۶ درصد در سال ۲۰۱۷ ارتقا یافته است. از سوی دیگر کشور چین نیز که در سال ۲۰۰۰ با ۱۲۲ میلیون تن ظرفیت تولید، ۳/۱۰ درصد از ظرفیت جهانی را در اختیار داشت، امروز با ۸۴۵ میلیون تن ظرفیت تولید ۲/۳۳ درصد از ظرفیت تولید جهانی را در اختیار دارد که زنگ خطر بزرگی برای تولید کنندگان محصولات پتروشیمی و مشخصاً ایران (به معنای کمرنگ شدن بزرگترین بازار سنتی) قلمداد می شود. آمریکای شمالی که دومین مرکز بزرگ تولیدات پتروشیمی در سطح جهان است و متولی ۱۵ درصد از ظرفیت تولید جهانی است،

کشور چین نیز که در سال ۲۰۰۰ با ۱۲۲ میلیون تن ظرفیت تولید، ۳/۱ درصد از ظرفیت جهانی را در اختیار داشت، امروز با ۸۴۵ میلیون تن ظرفیت تولید ۲/۳۳ درصد از ظرفیت تولید جهانی را در اختیار دارد که زنگ خطر بزرگی برای تولید کنندگان محصولات پتروشیمی و مشخصاً ایران قلمداد می شود

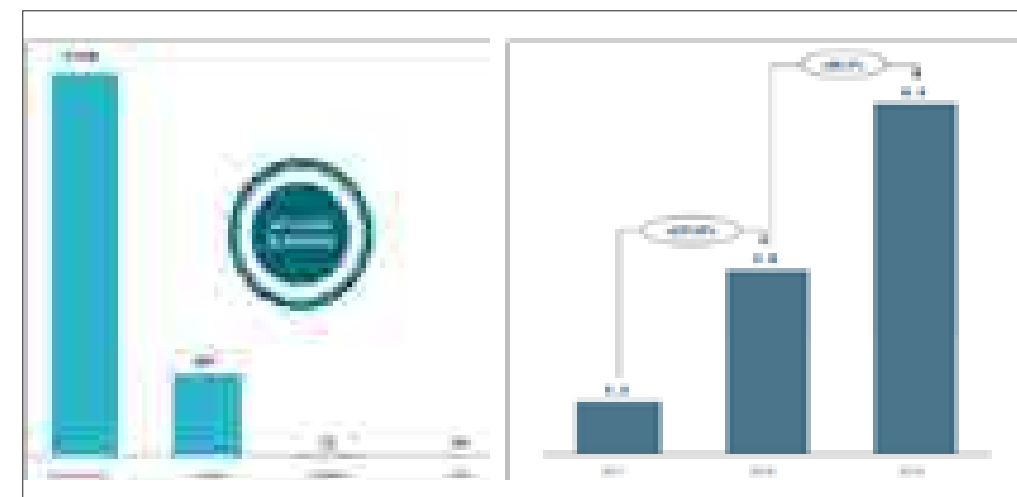
به میانگین تاریخی اخیر را دنبال نموده است (میانگین دهه گذشته -۲۰۱۸ ۲۰۰۸ : ۸/۷ درصد) . این اتفاق علیرغم رشد نسبی GDP و محیط بی ثبات و نوسانی اقتصاد جهانی رخ داد که بسیار حائز اهمیت میباشد. لازم بذکر است که ظرفیت تولید این کشورها در سال ۲۰۰۸ حدود ۸۲ میلیون تن گزارش شده بود که امروز به ۱۷۵ میلیون تن با محوریت تولید محصولات ذیل افزایش یافته است :
۳۱ درصد مواد اساسی و پایه، ۴/۱۶ درصد مواد میانی و واسطه ای، ۲۲ درصد کودهای شیمیایی، ۴/۱۵ درصد مواد پلیمری، ۶/۱۰ درصد مواد شیمیایی معدنی

تنها منطقه ای است که بعد از کشورهای GCC در سال ۲۰۱۸ رشد مثبت داشته که علت آنرا باید در توسعه ظرفیت های جدید به واسطه شیل گاز و شیل اویل و به صرفه بودن تولید بر مبنای هزینه جستجو کرد. در عوض تولید در کشورهای اروپایی در ۲۰۱۸ نسبت به سال قبل روند کاهشی شدیدی را به علت کاهش صادرات و تقاضای ضعیف در صنایع خودروسازی تجربه نموده اند. این روند کاهشی طی دهه گذشته نیز کاملاً مشهود است. درآمد جهانی حاصل از پتروشیمی در سال ۲۰۱۸ حدود ۳۹۰۰ میلیارد دلار است که بعد از ۲۰۱۴ (با ۴ هزار میلیارد دلار) بیشترین رقم ممکنه در سالهای اخیر بوده است. سهم کشورهای GCC در طول این سالها نسبتاً یکنواخت ولی همواره رو به بهبود می باشد. یازده کشور از نظر کسب درآمد بالغ بر ۴/۷۷ درصد درآمد را به خود اختصاص داده اند که چین، آمریکا و ژاپن در رتبه های اول تا سوم قرار دارند. عربستان با چشمگیریترین رشد در دو دهه گذشته هم اکنون رتبه یازدهم این فهرست را در اختیار دارد.

« سرمایه گذاری منطقه ای و خارج از منطقه ای کشورهای GCC

پتروشیمی یک صنعت سرمایه بر است و میزان تمرکز کشورها به سرمایه گذاری در این بخش تمایل آنها به نقش پذیری در سالهای آتی را نشان می دهد. حجم سرمایه گذاری کشورهای GCC در بخش پتروشیمی روند رو به رشدی را دنبال می نماید. این شاخص در سال ۲۰۱۸ حدود ۶/۳ میلیارد دلار بوده که نسبت به ۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ با رشد بیش از ۲۵۰ درصدی همراه بوده و انتظار می رود که این شاخص در سال

۲۰۱۹ با رشد ۹۰ درصدی به ۸/۶ میلیارد دلار برسد.

عمده سرمایه گذاری در این گروه مشخصاً توسط عربستان سعودی (۹/۲ میلیارد دلار) انجام پذیرفته و سایر کشورهای همکاری های خلیج فارس خود را برای موج بعدی آماده می کنند. سهم کشور کویت در سال ۲۰۱۸، بالغ بر ۶۳۰ میلیون دلار ذکر شده است. نسبت سرمایه گذاری به درآمد در کشورهای GCC علیرغم رشد قابل توجه هنوز پائین تر از میانگین سطح جهانی و حدود ۳/۴ درصد است. متوسط نرخ جهانی ۸/۵ درصد میباشد که کشور چین ۳/۷ درصد از درآمد خود را معطوف به سرمایه گذاری توسعه ای می کند و این عدد در آمریکای شمالی نیز ۸/۵ درصد است. نکته جالب در بخش سرمایه گذاری این است که با وجود رکود اقتصادی، سرمایه گذاری در بخش تحقیق و توسعه صنایع پتروشیمی جهان روند رو به رشدی را دنبال می کند. سرمایه گذاری در این بخش در سال ۲۰۱۸ بیش از ۵۰ میلیارد دلار بوده که سهم کشورهای GCC بالغ بر ۴۴۰ میلیون دلار است که معرف اهتمام جدی تولید کنندگان منطقه به رشد کارایی محصولات و تطبیق پذیری با فرصت های جدید بازار می باشد. علیرغم پیگیری های شدید کشورهای GCC، این کشورها هنوز از نرخ متوسط جهانی در R&D یعنی ۳/۱ درصد و در قیاس با کشورهای صنعتی نظیر ژاپن (۹/۳ درصد)، آمریکا و اروپا (۸/۱ درصد) عقب تر هستند. لازم بذکر است که هدف گذاری اروپا برای ۲۰۲۰ رسیدن به ۳ درصد است. کشور کره جنوبی با ۸/۴ درصد در رتبه پنجم تحقیق و توسعه در پتروشیمی قرار دارد و سهم هند و چین نیز به ترتیب ۶/۱ درصد و ۱ درصد است.

نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دست نفت

۱۳ تا ۱۶ بهمن ماه ۱۳۹۸ - محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران

Iran International Downstream Oil Industries Exhibition 2-5 Feb., 2020 Tehran, Iran

www.downstream-iran.com

نفت هرمرزان قهرمان جام فوتسال اوپکس

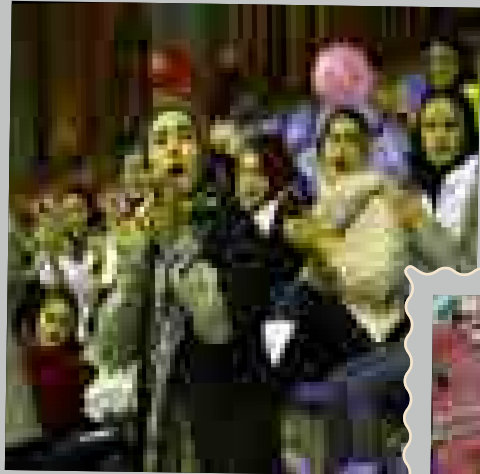
سومین دوره مسابقات فوتسال اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران به همت روابط عمومی اتحادیه اوپکس با قهرمانی تیم نفت هرمرزان به پایان رسید. این دوره از مسابقات با حضور ۱۶ تیم از تاریخ ۲۴ آبان لغایت ۲۹ آذر سال جاری در مجموعه ورزشی دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد که در این دوره از بازی ها تیم ها در چهار گروه به رقابت پرداختند. دیدار رده بندی بین تیم های پیمان روغن و روان سازان اطلس برگزار شد که در نهایت تیم روان سازان اطلس موفق شد در ضربات پنالتی پیمان روغن را شکست داده و به مقام سوم مسابقات دست پیدا کند. در دیدار نهایی تیم های نفت هرمرزان و جهان موتور کویر به مصاف هم رفتند که در نهایت نفت هرمرزان با نتیجه ۱ بر ۰ پیروز شد و به مقام قهرمانی این دوره از مسابقات رسیده و از عنوان قهرمانی خود در دومین دوره جام فوتسال اوپکس دفاع نمود .

اختتامیه این مسابقات با حضور بزرگان فوتبال ایران همچون محمد رضا طالقانی ، محمد نصیری ،حسین کلانی، مهدی مناجاتی، حسن روشن،، حسین شمس ، پرویز قاسمی،حسین یار یار، غلامحسین نوریانر، نادر لطیفی، مهدی حاج محمد، رضا اسماعیلی، اکبر مالکی، رضا رضوان، اصغر فلاح و همچنین حسن زاده محمدی رئیس کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال ایران و دکتر شجاعی معاون ایشان برگزار شد.

برترین های این تورنومنت عبارتند از :

تیم اخلاق: نفت هرمرزان و نفت پارس، سرپرست: آقایان فلاح شرکت روغن موتور قطران کاوه و کوهنورد شرکت جم پیام شهر، بازیکن اخلاق : عبدالله روا تیم پرسپس، مربی:علی پازوکی نفت هرمرزان، گلزن:سعید رحیم نیا از تیم پیمان روغن با ۱۰ گل زده، بازیکن: حسام فضلعلی از جهان موتور کویر جوایز این دوره از بازی ها : تیم اول مبلغ ۱۰ میلیون تومان، تیم دوم ۵ میلیون تومان و تیم سوم ۲ میلیون تومان بود که به تیم ها اهدا شد.

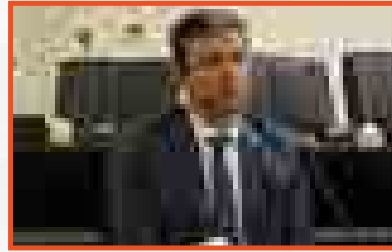
در این دوره از بازی ها که با حضور ۱۶ تیم از اعضا اتحادیه برگزار شد ۲۳۰ توپ در ۳۲ بازی از روی خط دروازه ها عبور کرد که میانگین ۸ گل زده در هر بازی را داشت.استفاده از داوران بین المللی و بازیکنان سطح بالا بر کیفیت مضاعف این دوره از بازی ها افزود .

پائیزانه اوپکس

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در پاییز ۱۳۹۸ همانند دیگر فصول برنامه ها طرحها و راهبردهای گوناگونی را در رشد و ارتقای اهداف صادراتی خود تجربه نموده است برگزاری جلسات با مدیران نهادهای و سازمان های گوناگون دولتی و بخش خصوصی، برگزاری کمیسیون های تخصصی فرآورده های نفتی و اقدامات مهم اتحادیه در بخش های اقتصادی، صادرات و اجتماعی از جمله این موضوعات هستند. بناداریم در پایان هر فصل اهم این برنامه ها را در ماهنامه دنیای انرژی منعکس نماییم.

پرونده سوم: پائیزانه اوپکس

« عضویت دوباره در شورای عمومی فدراسیون جهانی اتاق های بازرگانی

دکتر پدram سلطانی، رئیس شورای سیاست گذاری چهاردهمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران برای دومین بار به عنوان عضو شورای عمومی فدراسیون جهانی اتاق های بازرگانی پذیرفته شد. این برای نخستین بار است که نماینده ایران موفق شده است برای دو دوره متوالی در جمع اعضای شورای عمومی فدراسیون جهانی اتاق های بازرگانی باشد.

« بحث و بررسی در خصوص مشکلات گمرکی و صادراتی اعضاء کمیسیون روغن

پیرو ابلاغیه بانک مرکزی در خصوص تمدید مهلت رفع تعهد ارزی و بازگشت ارز حاصل از صادرات عنوان شد، اعضا به هر صورتی که می توانند نسبت به رفع تعهدات ارزی خود تا پایان دیماه اقدام نمایند؛ تنها مسئله میزان درصد تسویه ارز نزد بانک مرکزی برای ممیزین مالیاتی مهم است و به نحوه انجام آن توجه خاصی خواهند شد. یکی از بهترین راهکارهای رفع تعهدات ارزی در این فرصت کوتاه واگذار کردن ارز برای واردات است تا مبادله پولی صورت نگیرد که باعث ایجاد مشکل شود. و جلسه ای با آقای احمدی مقدم مدیرکل نظارت بر اجرای استاندارد مورخ ۱۳/۰۸/۹۸ با موضوع استاندارد ادتیوها برگزار گردید. مقرر شد، در خصوص تقاضای اتحادیه طی نامه های از سوی دبیرکل های استاندارد به سرکار خانم پیروزبخت رئیس سازمان ملی استاندارد درخواست شود، به دلیل عدم وجود زیرساخت های انجام آزمونها و واردات مواد اولیه مورد انتظار استاندارد تا عملیاتی شدن بخشنامه و با حفظ وحدت رویه در کلیه ادارات استاندارد کشور نسبت به تمدید پروانه شرکت های تولیدی حداقل به مدت یک سال استمهال گردد. همچنین پیرو جلسه مشترک با آقای تقی پور مدیرکل ارزیابی کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی سازمان ملی استاندارد مورخ و پیگیری های متعدد اتحادیه در خصوص آنالیز سوخت تقطیری و صادرات فرآورده های روغنی با فلاش ۱۹۰ درجه سانتیگراد طی نامه ای از سوی سازمان ملی استاندارد اعلام شد، در صورت استفاده به صورت بلندینگ با سایر فرآورده ها و تولید محصول هیدروکربنی جدید ملاک فلاش ۱۹۰ درجه سانتی گراد مورد تأیید است بر این اساس لازم است در جلسه بعدی با آقای تقی پور این موضوع نیز مطرح گردد.

« عضو فرعی اتحادیه

بیمه پارسیان به عنوان یکی از بزرگترین شرکت های صنعت بیمه، سومین عضو فرعی اتحادیه شد و به مدت یکسال با شرکت در جلسات کمیسیونها به ارائه خدمات بیمه برای اعضای اتحادیه خواهد پرداخت.

« اجلاس مجمع نمایندگان اتاق بازرگانی ایران

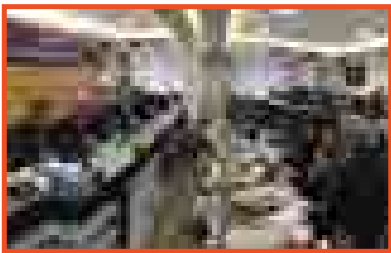
دبیرکل اتحادیه در اجلاس مجمع نمایندگان اتاق بازرگانی ایران به ایراد سخن پرداخت، رفیعی فر در این نشست به معرفی اولین نمایشگاه صنایع پایین دست نفت پرداخته و از مدعوین حاضر جهت دیدار از این نمایشگاه دعوت به عمل آورد. همچنین به کمک های غیرنقدی اتحادیه به سیل زدگان گمیشان نیز اشاره نمود.

«اعلام مصوبه حذف و کاهش فرمول های استانداردسازی

از عمده مسائلی که باعث متهم جلوه دادن شرکت های تولیدکننده هیدروکربن شده است، روند ناصحیح استانداردسازی است. در این راستا پیگیری ها و جلسات متعددی برگزار گردیده است و درنتیجه مصوبه آن به گونه ای ابلاغ گردیده که میتواند جوابگوی سازمان های دولتی و حکومتی و طرح های برنامه ریزی شده آنها باشد. تحلیل و بررسی مجدد طرح مذکور در دستور کار هیئت مدیره اتحادیه قرار گرفت و پس از حصول نتیجه مطلوب اعلام خواهد شد. در دستورالعمل ماده ۴۵ (خود اظهاری) به تصویب رسیده است و از کمیسیون خواسته شد در راستای ابلاغ روند اجرایی این مصوبه پیگیری های لازم انجام شود. طی ابلاغیه ای از سوی آقای لاریجانی، دستور توقف رویه کار گروه صادر شده است. همچنین با پیگیری های مکرر اعضا انجمن و برگزاری جلسات متعدد با سرکار خانم پیروزیخت، رئیس سازمان ملی استاندارد بخش نامه ای مصوب و به ابلاغ رسید همچنین از کمیسیون خواسته شد تا نهایت تلاش خود را در خصوص ابلاغ و اجرای صحیح این مصوبه بعمل آورند تا بدین ترتیب بخش بسیار زیادی از مسائل و مشکلات واحدهای تولیدکننده هیدروکربن حل شود.

«جلسه کمیسیون پارافین با مرکز ملی رقابت

جلسات متعددی با مرکز ملی رقابت با حضور جناب آقای فتحی برگزار گردید که عمده مشکلات مطرح شده پیرامون مسائل تعیین نرخ خوراک واحدهای پارافین ساز توسط پالایشگاه ها است. هدف این کمیسیون ایجاد یک ارتباط مؤثر و تنظیم یک فرمول مشخص برای عرضه خوراک بین شرکت های تولیدکننده پارافین و پالایشگاه ها است؛ به گونه ای که با نوسانات بازار هیچ لطمه ای به واحدها وارد نشود. براین اساس ضمن بررسی ها و کارشناسی های صورت گرفته از طرف انجمن پالایشگاه های روغنی درخواست گردید تا انجمن تولیدکنندگان پارافین، اتحادیه، تعاونی تولیدکنندگان پارافین و پالایشگاه موردنظر (نفت بهران، نفت ایرانول، نفت پارس، نفت سپاهان) پیشنهادهای خود را در این زمینه ارائه نمایند. پس از ارسال این پیشنهادهای و بررسی آنها توسط کارشناسان مرکز ملی رقابت مقرر شد جلسه ای در خصوص جمع بندی نهایی موضوع تعیین فرمولاسیون عرضه خوراک در روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۱۱ در محل اتحادیه با حضور نمایندگان پالایشگاه ها، نمایندگان کمیسیون و نماینده مرکز ملی رقابت برگزار گردد. در این راستا از کمیسیون درخواست شد، نمایندگان خود برای حضور در جلسه مذکور را معرفی نمایند. همچنین از نمایندگان پالایشگاه ها خواسته شد در راستای به نتیجه رسیدن جلسه مذکور نهایت همکاری لازم را بعمل آورند.

«نشست خبری اولین نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت برگزار شد

سعید رفیعی فردیر شورای سیاست گذاری گفت: با تلاش اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران مجوز برگزاری اولین نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت در ابتدای سال جاری از سازمان توسعه تجارت اخذ گردید. این نمایشگاه با حضور تشکل های خصوصی دیگر در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی از جمله انجمن استصنا، انجمن اپک، ستصا و انجمن پتروشیمی در تاریخ ۱۳ الی ۱۶ بهمن ماه ۱۳۹۸ در نمایشگاه بین المللی تهران برگزار می گردد. نمایشگاه در فضایی ۱۵ هزار متر مربعی برگزار خواهد شد و در تقویم اتحادیه نمایشگاه های جهانی نیز ثبت شده است در این نمایشگاه شش کارگروه تشکیل شده که اولین آن تهیه محتوای نمایشگاه، دوم شرکت های دانش بنیان و استارت آپها و بخش پژوهش و آموزش هستند، سومین مورد شرکت های حمل و نقل، بورس، بانک و بیمه، ساخت و صادرات تجهیزات، چهارمین کارگروه، تولید و صادرات نفت، گاز و پتروشیمی پنجمین کارگروه و کارگروه آخر نیز تولید و صادرات خدمات فنی و مهندسی است. یکی از اهداف نمایشگاه این است که مخاطب، بخش خصوصی باشد چرا که هر سال با توجه به اینکه وزارت نفت برگزارکننده نمایشگاه بود، شرکت ها به دنبال قرارداد و همکاری با خود وزارت نفت بودند و بخش خصوصی در متن قرار نداشت. اکنون با این نمایشگاه می توانیم بخش خصوصی را از حاشیه خارج نماییم.

«چهارمین عضو فرعی

شرکت بازرسی فرادانش به عنوان چهارمین عضو فرعی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت گاز و پتروشیمی ایران برگزیده شد و کارشناسان این شرکت جهت معرفی خدمات شرکت خود در کمیسیون های اتحادیه طی یک سال حضور پیدا خواهند کرد

«ارائه گزارش از آخرین اقدامات برگزاری کنفرانس بین المللی

طی برگزاری جلسه کارگروه برگزاری کنفرانس قیر به همراه هیئت رئیسه کمیسیون روغن و شیمیایی و گاز موضوعاتی از قبیل زمان، مکان و نحوه اجرا موردبررسی قرار گرفت که با هدف ایجاد گردهمایی باشکوه و قدرتمند توسط تولیدکنندگان و بازرگانان مقرر شد، کنفرانس قیر با مشارکت کمیسیون روغن با محوریت مباحث تولید، معرفی بازار مصرف، بازرگانی، امور خدماتی، بازرسی و حمل و نقل برگزار گردد. نحوه اجرای کنفرانس به گونه ای باشد که با ایجاد و حفظ فضای مناسب و سالم در قالب خریدوفروش، عرضه تکنولوژی های کاربردی و سخنرانی ها صورت پذیرد و جهت جذب مشتری بیشتر و ارائه اطلاعات مفید در منطقه انجام گیرد. در این زمینه شرکت ها می توانند یا اسپانسر شوند و یا مشتری های خود را به آن کنفرانس دعوت نمایند. با توجه به اینکه بیشتر شرکت کنندگان از تولیدکنندگان و بازرگانان داخلی هستند مکان برگزاری کنفرانس تهران انتخاب گردید؛ انتخاب هتل با توجه به ظرفیت سالن و نحوه ارائه خدمات همچنان در دست بررسی است. زمان برگزاری کنفرانس نیز با توجه به برگزاری متعدد و ترافیک کنفرانسها، اردیبهشت ماه سال ۹۹ انتخاب گردید. همچنین مقرر شد، از شرکتهای خارجی که در زمینه علمی در این صنعت فعالیت دارند دعوت بعمل آید. با توجه به اینکه اتحادیه نیاز به شناخت بیشتری در بازار خارجی دارد مقرر شد، از افراد متخصص و شرکتهای تحلیلیگر بازار درخواست شود، قیمت نشریات خود را اعلام نمایند تا با بررسی آن و تحلیل بازار دیدگاههای کارشناسی و اطلاعات مفیدی را در قالب نشریه و سایتها عرضه کرده تا نام اتحادیه بیشتر شناخته شود.

«دیدار با رئیس سازمان توسعه تجارت ایران

نشست اعضای هیئت مدیره و دبیرکل اتحادیه با آقای زادبوم معاون وزیر صمت و رئیس سازمان توسعه تجارت ایران با بیان مشکلاتی درباره ارزش افزوده و بلوکه شدن توان نقدینگی اعضای اتحادیه، فرمول صحیح قیمت گذاری خوراک، روند تعطیلی واحدهای قیری در اثر تنش های قیمتی در بورس کالا و بحث IMO و سولفور بالای نفت کوره مورد بحث و بررسی قرار گرفت و همچنین زادبوم پیشنهاد نمود مصوبه ای تهیه گردد و در ستاد مقابله با تحریم ها عنوان گردد. در صورت تصویب این ستاد نسبت به ارائه تسهیلات در استرداد ارزش افزوده، این مصوبه تا یکسال فراقانونی بوده و هیچ وزارتخانه و ارگانی نخواهد توانست در اجرای مصوبات آن خللی ایجاد نماید. همچنین رئیس سازمان توسعه تجارت ایران توصیه نمود اتحادیه آمار صادراتی خود را از هر کمیسیون گردآوری نموده و حجم صادراتی اعضا را گزارش دهند تا در جلسات مالیاتی و ارزش افزوده و ... بتوان درخواست های اتحادیه را جامه عمل پوشاند.

«جلسه هیئت مدیره و دبیرکل اتحادیه با معاون امور صنایع وزارت صمت

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی اوپکس جلسه ای با حضور آقایان هاشمی، شیخی و رفیعی فر از اتحادیه با آقای صادقی نیارکی معاون امور صنایع وزارت صمت در خصوص رگولاتوری، قیمت خوراک واحدهای تولیدی، تعطیلی واحدهای تولیدی قیر، مشکلات صدور پروانه های جدید، آزادسازی قیمت نفت کوره و سفید و ساماندهی روغن سوخته برگزار شد. در این نشست معاون امور صنایع وزارت صمت ضمن بررسی موارد مطروحه در خصوص صدور پروانه های جدید ابراز امیدواری کرد که با پیشنهادهای هیئت مدیره اتحادیه اعم از لغو مجوز شرکت هایی که طی یک سال فعالیت ندارند، خرید یا تجمع پروانه های موجود، ارائه فن آوری های نوین و تیراژ مناسب و به صرفه اقتصادی تولید برای شرکت هایی که درخواست پروانه جدید دارند بتوان مشکلات واحدهای تولیدی را تقلیل داد.

«شروع به کار معاونت پژوهش و راههای همکاری با این معاونت

بخش پژوهشی اتحادیه به منظور انجام تحقیقات و پژوهشها، تحلیل دادهها و آمارها، رصد کردن بازار بین المللی و بورس، برگزاری دورههای آموزشی و... شروع به فعالیت نموده است. معاونت پژوهشی میتواند در راستای تأمین نیازهای اعضا کمیسیون بازرگانان بسیار تأثیرگذار و کمک رسان باشد لذا

درخواست شد، اعضا ایده‌ها، راهکارها و نقطه نظرات خود را به معاونت پژوهشی اتحادیه اعلام نمایند. آقای فریدون اسعدی کارشناس مرکز پژوهشهای مجلس برای معاونت پژوهشی اتحادیه منصوب گردید.

« برگزاری جلسه کمیسیون پتروشیمی »

این جلسه که با حضور شهریاری مدیرعامل محترم شرکت پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی در محل دبیرخانه اتحادیه و با حضور مدیرانی از پتروشیمی های لاله، فن آوران، مارون، اصفهان، زاگرس، پلی پروپیلن جم، خارگ، فرساشیمی، بازرگانی پتروشیمی، نوری، صنایع شیمیایی ایران و پتروشیمی تبریز برگزار شد با اعتراض شرکت های پتروشیمی نسبت به افزایش سرسام آور تعرفه های شرکت پایانه ها و مخازن پتروشیمی همراه بود که فبایی کارشناس ارشد کنترل تولید NPC، افزایش تعرفه ها را منطبق با افزایش ارز استدلال نمود و شهریاری مدیرعامل شرکت پایانه ها و مخازن پتروشیمی نیز با اشاره به سرمایه گذاری وسیع در حوزه اسکله ها و پایانه ها، و همچنین ساخت و تعمیر و نگهداری و استاندارد سازی بسیار پرهزینه اسکله ها، از حاشیه سود بسیار پایین این شرکت خبر داد . در پایان هیئت رئیسه کمیسیون پتروشیمی استدلال های مقام مسئول NPC را نسبت به افزایش تعرفه ها قابل قبول ندانستند .

« دیدار اعضای هیئت‌مدیره اوپکس با زنگنه »

در نشست که وزیر نفت به‌اتفاق معاونین با نمایندگان بخش خصوصی داشتند اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی نیز به‌عنوان بزرگ‌ترین تشکل خصوصی صادراتی کشور حضور داشت. حسینی سخنگوی اتحادیه در گفتگو با پایگاه اطلاع‌رسانی اوپکس گفت: در این دیدار که با همراهی آقایان هاشمی رئیس و باقریان عضو هیئت‌مدیره اتحادیه صورت گرفت بر لزوم استقرار نظام رگولاتوری در بخش پایین‌دست نفت تأکید شد که زنگنه ضمن تأیید این خواسته، با اشاره به اینکه شورای رقابت وظیفه تنظیم گر در این صنعت را بر عهده دارد و متأسفانه از اختیارات خود به‌خوبی استفاده نمی‌کند بر حضور پررنگ این شورا در جهت تنظیم و مقررات رگولاتوری تأکید کرد.

« اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ارتباط با این اتحادیه »

مجمع اقتصادی اوراسیا از کشورهای بلاروس، قزاقستان، قرقیزستان، روسیه و تاجیکستان تشکیل شده است. از اهداف این اتحادیه اقتصادی می‌توان به تسهیل تجارت، ایجاد بازار مشترک در حوزه کشورهای مستقل هم سود عضو، برقراری تعرفه خارجی مشترک در میان کشورهای عضو و هماهنگ سازی تشریفات گمرکی اشاره کرد. ایران نیز در یک دوره سه ساله آموزشی به این مجمع پیوسته است این توافق که بعد از دو سال مذاکره به نتیجه رسیده، از آبانماه سال جاری اجرایی خواهد شد. قطعاً ورود به اتحادیه اقتصادی اوراسیا و همکاری با آن اتحادیه می‌تواند دروازه جدیدی برای اقتصاد ایران باشد و با امتیازاتی که دریافت می‌کند، می‌تواند جهشی در صادرات و واردات در مقابل تحریم ها داشته باشد. اگرچه تاکنون تنها پنج کشور عضو این اتحادیه هستند، اما بیش از ۴۰ کشور و سازمان بین المللی از جمله چین، اندونزی، کره جنوبی، هند، مصر، صربستان و حتی برخی کشورهای حوزه آمریکای لاتین برای فعالیت در چارچوب این اتحادیه اعلام آمادگی کرده‌اند. براساس این موافقتنامه، با دریافت امتیازات گمرکی از سوی اتحادیه اقتصادی اوراسیا ایران می‌تواند صادرات کالاهای خود به مقصد پنج کشور اوراسیایی را تا چند برابر افزایش دهد. این امتیازات ۵۰۲ قلم کالا در حوزه‌های مختلف از سوی اتحادیه اوراسیا و ۳۶۰ قلم کالا از سوی ایران را شامل می‌شود. پیشنهاد شد، اتحادیه جهت دریافت لیست اقلام کالاهای صادراتی اتحادیه اوراسیا اقدام نماید تا مجموعه کالاهای صادراتی مورد نظر مشخص گردد.

پیشنهاد شد، در آینده جهت ایجاد روابط بیشتر با دبیرخانه مجمع اوراسیا از سوی اتحادیه اقدام شود.

« بیست و نهمین نمایشگاه پلاست اوراسیا ۲۰۱۹ ترکیه »

بیست و نهمین نمایشگاه پلاست اوراسیا ۲۰۱۹ ترکیه با حضور ۷۵۰ شرکت از ۴۴ کشور دنیا متشکل از چهار پاوپون ملی از چین، هند، ایران و تایوان، در یازده سالن که پنج سالن آن در حوزه مواد اولیه و شیمیایی و شش سالن هم در حوزه تجهیزات و صنایع وابسته بودند در فضایی به وسعت تقریبی ۱۴۵ هزار مترمربع از تاریخ ۱۳ لغایت ۱۶ آذرماه سال جاری در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی توپاپ در شهر استانبول برگزار گردید. در این نمایشگاه شرکت‌های ایرانی شامل پتروشیمی امیرکبیر، پلی‌پروپیلن جم، پتروشیمی مارون، پلی نار، بازرگانی پتروشیمی و پتروشیمی شازند از اعضا اتحادیه و شرکت‌های پتروشیمی خلیج فارس، پتروشیمی باختر، پتروشیمی تبریز، پترو پلیمر، آر پ ام، پتروبن، سپاهان پلیمر، تک ظرف پلاستیک، توسعه تجارت مهر آذران، پترو پاک، نوید زرشمی، ایران دیبا، اصفهان مقدم، شیمی آران از شرکت‌های غیر عضو فعال در این حوزه به همراه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران، انجمن صنایع پلیمر، انجمن صنایع پلاستیک و انجمن تولیدکنندگان کامپاند و مستریچ ایران در سالن‌های ۵، ۸ و ۹ حضور داشتند که غرفه اتحادیه به متراژ ۲۴ متر در سالن ۸ و در پاوپون ملی ایران به متراژ ۱۶۸ متر مربع قرار داشت. تعداد کل مشارکت کنندگان این نمایشگاه ۱۰۹۴ مشارکت کننده و تعداد کل بازدید کنندگان ۵۱۶۸۴ نفر اعلام شده است.

« بحث و بررسی در خصوص مشکلات عرضه وکیوم باتوم، قیر و پذیرش شرکت‌ها در بورس کالا »

مهم‌ترین مطالب عنوان شده در کمیسیون فرآورده های قیر به این شرح است: مواردی از قبیل بسته شدن نماد شرکت‌های خارجی، بسته شدن نماد شرکت‌های عرضه‌کننده قیر، سقف رقابت وکیوم باتوم، عدم تطبیق فرمان‌های تولید با میزان خرید وکیوم باتوم، قرارداد پرمیموم، کشف قیمت در زمان معامله یا زمان برداشت، نظارت بر تسویه‌های ارزی و ریالی، سازوکار اجرایی تعهدات ارزی، عرضه‌های نامناسب پالایشگاه‌ها و ایجاد رقابت در بین خریداران وکیوم باتوم ازجمله مشکلاتی است که از سوی بورس ایجاد شده است، معامله با شرکت‌های خارجی بحث ارائه اصل صورت‌های مالی به بورس و احراز هویت مدیرعامل خارجی را به وجود آورده که خود باعث ایجاد مشکل شده است، روال بانک مرکزی در خصوص تعهدات ارزی به این صورت است که خریداران بورس را به دو دسته خریداران خارجی و خریداران داخلی تقسیم کرده است. خریداران خارجی، مسئولیت اظهار را به تولیدکننده داده و در مورد خریدار داخلی مسئولیت اظهار به عهده خود خریدار است، در حال حاضر دیگر نیازی به عرضه قیر در بورس نیست؛ شفاف‌سازی می‌تواند در سامانه ثامن نیز صورت گیرد. هر آنچه که باعث ایجاد هزینه و کاهش صادرات شود ایراد دارد و باید جهت رفع این موانع اقدام نمود، رعایت سقف مثبت و منفی در بورس، عدم کنترل تولیدکنندگان بالادستی، عدم کنترل عرضه‌کنندگان، تعیین قیمت فروش توسط بورس کالا، بحث مجوزهای بورس، اهمال وروده‌های مستقیمی که بورس دارد مانند بحث ارزش‌افزوده یا تقسیم‌بندی قیمت‌گذاری‌ها ازجمله دیگر مشکلاتی است که بورس ایجاد کرده و باید به‌طورجدی با بورس کالا برخورد کرد، استدلال بورس در خصوص موضوع تعیین قیمت فروش این است که فروش در بورس مبنای تعهد ارزی است اگر در اختیار خودتان باشد قیمت فروش را کمتر می‌زنید تا تعهد ارزی خود را کمتر کنید، سال گذشته تا چند قدمی خروج از بورس پیش رفت که به سرانجام نرسید و مصوبه‌ای در خصوص صادرات قیر با مجوز وزارت نفت ابلاغ شد که جناب آقای رحمتی معاون سابق برنامه‌ریزی وزارت نفت درنهایت طی نامه‌ای هر آنچه که در بورس معامله می‌شود را موردقبول دانستند. درخواست می‌شود، در رابطه با این موضوع اتحادیه پیگیری‌های لازم را انجام دهد، در خصوص موضوعاتی، پیرامون حجم عرضه وکیوم باتوم پالایشگاه‌ها و همچنین مکلف شدن پالایشگاه‌ها در مورد ابلاغ برنامه سالیانه عرضه خود به بورس جلسه‌ای با بورس کالا برگزار گردید ولی درخواست‌ها پیگیری نشد. درخواست می‌شود، در این خصوص اتحادیه پیگیری لازم را بعمل آورد، پیشنهاد می‌شود، کارگروهی مجزا و تخصصی در خصوص سازوکار عرضه وکیوم باتوم و عرضه قیر به همراه انجمن قیر و دیگر تشکله‌ها جهت بررسی و طبقه‌بندی مشکلات هرکدام تشکیل گردد و پیشنهاد می‌شود، یک دبیر کمیسیون به جهت پیگیری تمام موضوعات و به نتیجه رساندن مصوبات کمیسیون و ارائه گزارش‌ها انتخاب گردد.

na, and have also caused some damage to the local economy – these could be one of the reasons a deal may falter.

» IMO 2020

January will see the implementation of the International Maritime Organization's IMO 2020 regulations on ship fuel. the rules prevent ships from using fuels that have 0.5% or more sulphur content, or having to install expensive fuel scrubbing systems on board when they use higher sulphur fuels.

The application of IMO 2020 has had a bullish effect on the sweet crude market over 2019 because increasing demand for IMO compliant fuel. It is expected that several sweeter grades will see continued higher prices over the course of 2020 as the market realigns itself upon the rules coming into effect.

The EIA predicted that US refinery runs would rise by 3% from 2019 to a record level of 17.5m bbl/day in 2020, resulting in refinery utilisation rates that average 93% in 2020. Goldman Sachs' modelling showed that compliance with IMO 2020 would be upwards of 85% and forecast Brent prices at \$60/bbl in 2020 with more upside to gasoline cracks than previous.

» OPEC CUT

There was bullish expectation in the market after OPEC and its allies decided in early December to deepen the cuts imposed on member countries by 500,000 bbl/day to 1.7m barrels. The curb in production was originally going to be extended to June 2020, however, this was not put in place. The announcement of the cuts was met with a small

rise in the price of crude, but there is not a high expectation in the market for the cut to create bullish conditions long term. The US is currently producing its highest ever, output was at 10.99m bbl/day in 2018 and rose in 2019, according to the EIA, partially thanks to shale gas output, which could dampen the effect of the cut. Norway and Brazil are also producing near record levels. the organ-

isation has scheduled its next meeting for March where further cuts and a possible extension could be put into place. Libya, Iran and Venezuela were all given waivers on the curb as their economies were deemed unable to absorb any possible drop in income that the cuts might cause.

» GEOPOLITICAL TENSIONS

The world will continue to experience disruption to crude output and prices due to geopolitical tensions in 2020. Libya's plans to drastically increase production over the next few years is expected to continue suffering strain from the civil war within the country, which has regularly effected production from fields.

» OVERALL 2020 OUTLOOK

The outlook for January looks supportive for crude. The agreement of a US-China trade deal should see oil demand up as economic prospects improve after 18 months of uncertainty.

This is coupled with the continued high demand for sweet light grades that comply with IMO 2020 rules on sulphur, which have driven some grades to record prices.

for the 3rd quarter 2019, and November's average was \$62.70—less than \$2 off per barrel for a prediction made 11 months ago in a volatile market.

that's it for the predictions made at the start of the year. But other predictions along the way, armed with a half a year or more of actual data, are noteworthy as well.

» **FX Empire: Using adaptive dynamic learning (ADL)**, FX Empire predicted in July of this year that oil prices would rotate between \$47 and \$64 between July and October, before falling in November and December to a range between \$45 and \$50. FX Empire said it could actually dip below \$40 by the end of 2019, or in early 2020.

How did they do? FX Empire's ADL appears to be pretty far off the mark. this CL=F is today trading at \$59.42, nearly \$20 higher than it's sub-\$40 prediction for the end of the year.

» **Goldman Sachs' Jeff Currie:**

In October, Currie, head of Goldman's commodity research, warned that oil prices could fall as low as \$20 per barrel for WtI if oversupply were to result in full storage facilities. With nowhere to put it, explains Currie, the price of oil would fall dramatically as production would have to crash. However, crude oil inventories in the United States are not dramatically up, and are almost even-even with this time last year, down a total

of 1.41 million barrels over the last 50 weeks. Global oil inventories are a different story, though. In Currie's defense, he did say that there was a less than 50% chance of oil falling below \$20 barrel.

How did they do? By our math, that 50% hedge would have made Gold man correct either way.

» **IEA:**

Piggybacking off Goldman's October forecast for the oil-inventory-pocalypse, the IEA's Fatih Birol said that these low prices would force the US to cut production, resulting in a price hike once again. In July, the IEA predicted that slowing oil demand would cap oil prices, and keep them from moving too much higher. At the time, Brent was trading at \$63.01, with WtI trading at \$56.18.

How did they do? With Brent trading on December 12 at \$64.47, the \$1.50 increase comfortably falls within the not-too-much-higher range, so we'd say the IEA's prediction was spot on.

Analyst Poll: In August, Reuters polled 51 economists and analysts, who thought Brent would average \$65.02 in 2019. At the time, Brent had averaged \$65.08, so the \$65.02 wasn't stepping out on a long limb.

How did they do? Wisely, the analysts cited the US-China trade dispute and risk of an economic slowdown as the reason for its new forecast, which was down from \$67.47 for the month

before. Still, the price prediction was a bit high. Iran: In June, a top military aide to Iran's Supreme Leader issued a prediction which was really more of a warning: that the first bullet fired in the Persian Gulf would push oil prices above \$100 per barrel. At the time, oil was trading at \$61.67.

How did they do? Not well. things did heat up in the Gulf, and bullets—many of them—have been fired over the last month after major fuel protests in Iran. there were also drone strikes over Saudi Arabia that did significant damage to oil infrastructure, which took offline over 5 million bpd. Still, oil got nowhere near \$100.

» **Eurasia Group:**

Henry Rome, a senior analyst at political risk consultancy Eurasia Group, agreed that these same Iranian tensions could push prices above \$100, and a major confrontation with Iran “would likely” send prices above \$150.

» **WSJ Poll:**

At the end of April, a week or so after the US announced that it would not extend the waivers to buyers of sanctioned Iranian oil, WSJ-poll analysts expected Brent to average \$70 per barrel in 2019—an increase of \$2 per barrel from its previous poll a month earlier. How did they do? Oil was already trading at \$70 at the time of their prediction, so it wasn't really a huge leap of faith at the time. Still, prices failed to get any higher than that for the remainder of the year, rendering their prediction in the far-too-high category.

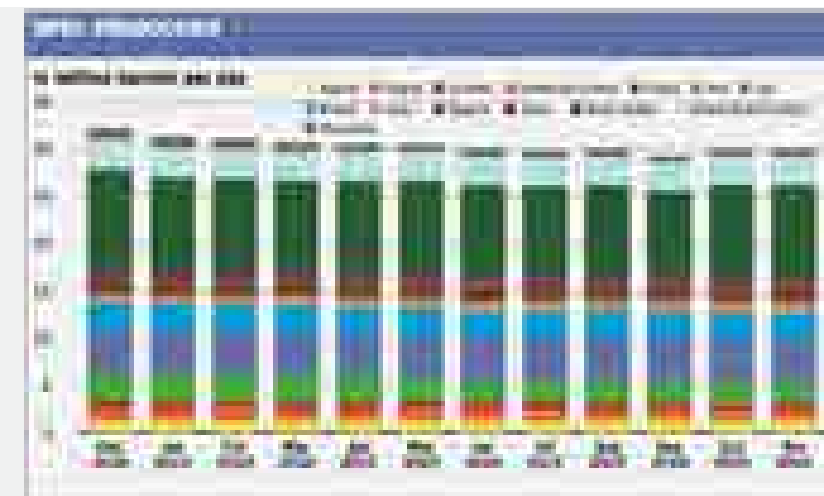
OUTLOOK '20: Fundamentals supportive of oil prices in 2020

2020 looks set to be a bullish year for crude with several key factors pushing the price higher across The globe. the IMO 2020 regulations coming into effect and the US-China trade

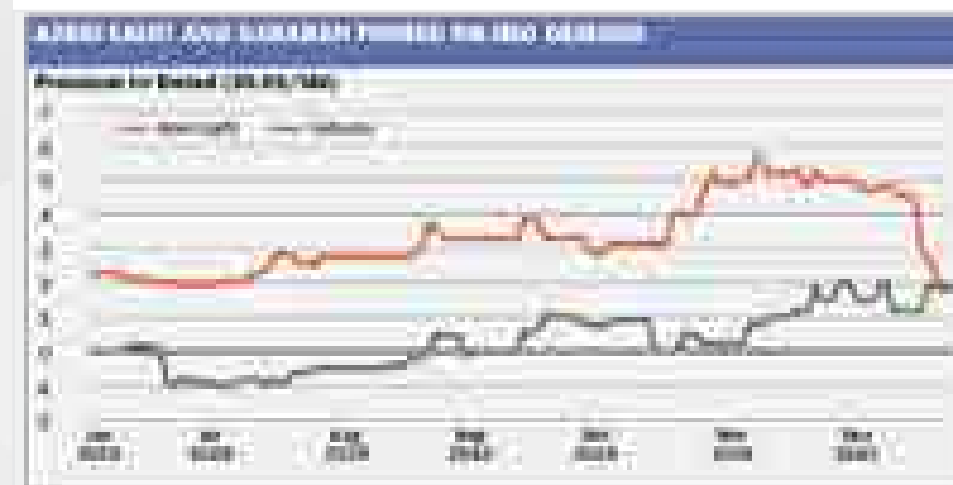
deal reaching a phase one agreement are some of the most pressing.

» US-CHINA TRADE DEAL

The world's two biggest economies, the US - currently the world's largest crude producer - and China - the world's largest crude importer - have agreed to phase one of a trade arrangement after nearly 18 months of tit-for-tat tariffs and sabre-rattling, which could see demand for crude going up once more. The Chinese and US governments released statements in mid-December saying they had reached a provisional agreement. The deal is expected to have a bullish effect on crude prices because it could jumpstart the Chinese economy, which has shown a series of slowing economic indicators since the beginning of the trade dispute. Should the fragile trade relations suddenly disintegrate, however, it could trigger large sell offs and cause some economic growth stagnation throughout the year. The pro-democracy protests in Hong Kong have received US government support, which has angered Chi-

Earlier this year, the US Energy Information Administration had forecast an increase in US refinery runs during the closing months of 2019 caused in part by the IMO implementation.

Both leaders of the US and China advised caution of any potential deal being finalised. If ratified, the new trade deal could see a boom for Chinese goods being exported to the US, which would raise demand for crude.

There's nothing like wild volatility to destroy the integrity of those high-end bankers and analysts who are brave enough to make oil price predictions year in and year out.

But the forecasting nightmare doesn't stop them, even at the worst of times.

In the final month of last year, banks and analysts were brave enough to divulge their predictions for 2019.

At that time, the second year of the OPEC agreement was coming to a close; the U.S. had re-imposed sanctions on Iran four months earlier with waiver extensions; and the average price of a Brent barrel for December was changing hands at \$56.50, compared to the month earlier average of \$65.20. WtI averaged \$49 in December 2018. OPEC had agreed to cut production again for 2019.

So who should we look for when it's time to forecast what oil prices will do in 2020? that depends on their track record the last time around.

Here are some of the best and worst oil price predictions of 2019:

» The World Bank

For 2019, the World Bank was one of the first on the scene to pro-

vide its outlook in late 2018.

The Bank said the most important factor for 2019 would be OPEC, specifically the lack of spare production capacity among OPEC members. this lack of oil production capacity would provide "limited buffers" should there be a sudden shortfall in the supply of oil "raising the likelihood of oil price spikes in 2019."

While WB acknowledged that the world was currently in a state of oversupply, it could swing the other way quickly.

In the first month of 2019, the World Bank conservatively predicted that Brent would average \$67 per barrel for the year—a

\$2 per barrel decrease from its June 2018 predictions for 2019. the WB was quick to add that the "uncertainty around this forecast is high."

How did they do? Aside from needlessly worrying the market with OPEC's lack of capacity, it turns out their prediction was a bit high. the average price of the Brent barrel in Q1 2019 was \$63.30; for Q2 it was \$68.30, and Q3 at \$61.90. November's average was \$62.70.

» Citi

Citi's forecast for 2019, also made in December 2018, was more sober-minded, with the bank predicting that Brent would average \$60 for the year. It, too, predicted a volatile market for the next year, largely because the U.S., Russia, and Saudi Arabia—the top three oil producers in the world—all had different views as to what that perfect oil price should be. The bank also predicted that oil production in the United States would continue to offset much of what OPEC would cut—a prediction that turned out to be close to reality: US production has increased 1.2 million bpd this year—precisely what OPEC agreed to cut.

How did they do? Not terrible. Its primary range was for Brent to trade between \$55 and \$65 per barrel—a generous \$10 price range. Even with that big range, oil sat above \$65 for the better part of February through May.

» Bank of America Merrill Lynch (BAML)

Also in mid-December 2018, BAML took a stab at making Brent price predictions, forecasting that oil would resume its path back up to \$70 average in 2019, with a potential for higher prices in Q2. Similar to Citi and World Bank, BAML said that oil prices would be volatile.

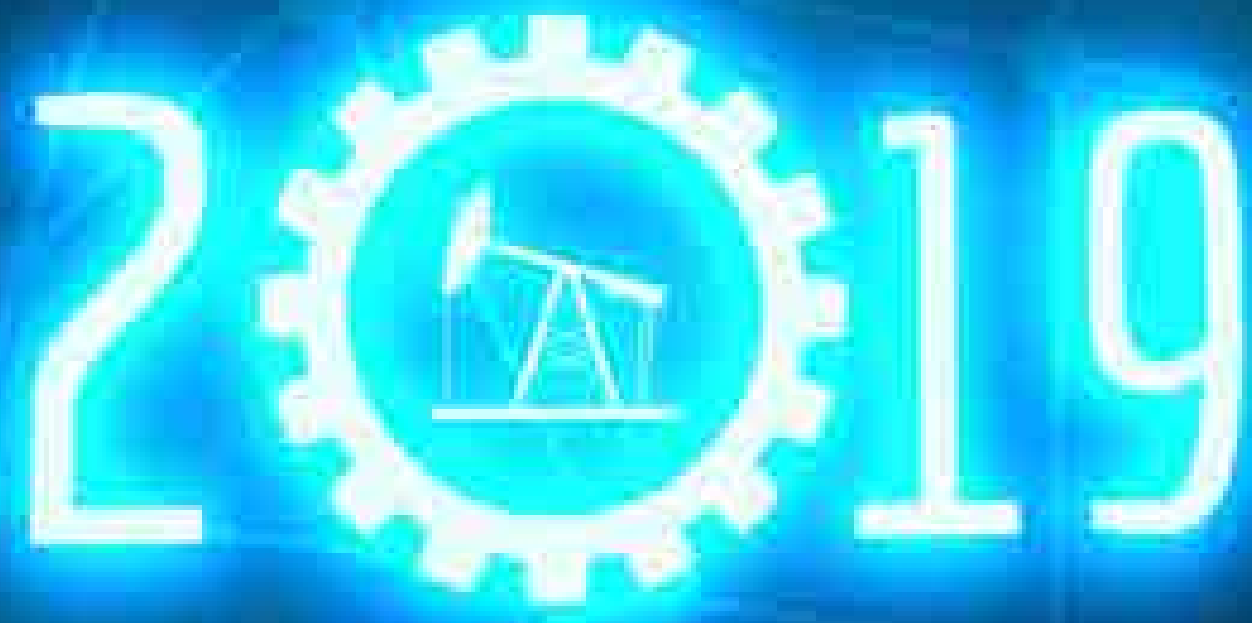
How did they do? It's hard to argue with the fact that oil indeed appears to be trending upward, which could be interpreted as "resuming its path back up to \$70". And Q2 was in fact higher, with oil prices actually surpassing \$70 for a time in April and May.

However, BAML lost a bit of credibility in our book when it hedged its forecast by saying that "the only certainty is uncertainty." BAML hedged further in April when it said oil prices had a higher chance of hitting \$100 than what the market consensus was, due to OPEC supply cuts, a slowdown in US shale, and IMO 2020 regulations. BAML further watered down its predictions in August when it said oil could fall to \$30 or \$40 should China decide to import substantial amounts of oil from Iran, despite the US sanctions.

» The EIA

A month after Citi, WB, and BAML ponied up their predictions, the EIA came out with its own. Its prediction for 2019, provided in its January 2019 Short term Energy Outlook, was that Brent would average \$61 per barrel. Around this time, specifically at the start of the year, Brent was trading at \$53.80 and WtI was trading at \$45.41. How did they do? Not half bad. Brent traded at an average of \$61.90

The Best And Worst Oil Predictions Of 2019

Creating The OPEC Of Natural Gas

With global gas supplies growing faster than demand and forecasters warning of a deepening glut, it was only a matter of time before analysts began talking about a gas version of OPEC with the power to control international prices. But is an OGEC even possible?

There is already an organization of gas exporters. It's called the Gas Exporting Countries Forum and involves a dozen countries, led by Russia, Qatar, and Iran. The list of members also includes Nigeria—Africa's top LNG producer—Egypt, which has recently staked a claim in the international gas market with a number of discoveries, and Libya. Of the top 10 natural gas exporters in the world, four are members of GECF, led by Russia, which is the largest exporter of the commodity in the world. That could potentially give the organization enough clout to influence the international gas market the way OPEC does with the oil market. There is only one catch: first, there has to be an international gas market.

Energy policy researcher Rauf Mummadoov from the Middle East Institute wrote in a recent article on GECF that this is the most fundamental difference between OPEC and the gas organization. While there is a well developed international market for crude oil with

price benchmarks and baskets, the market for natural gas is far from international in this sense of the word. Natural gas is certainly traded internationally, but a lot of it is shipped by pipelines, which limits the destinations, and hence, the internationalization potential of the commodity. There is, however, LNG, and LNG is changing things.

As much as a third of all LNG is traded on the spot market, Mummadoov notes, and on this market, prices are not linked to oil benchmarks, which is not the case with long-term gas contracts. This portion of LNG trade could grow: in a buyers' market spot prices

are a lot more attractive than long-term commitments. Why a buyers' market? Because of the surge in LNG production and export capacity across the world that caused the oversupply.

This, according to some analysts, is the ripe time to go full OPEC for GECF.

In 2006, five years after GECF was set up, Hadi Hallouche from the Oxford Institute for Energy Studies wrote in a paper dedicated to GECF that the forum was far from a cartel organization, but added that this could change, "particularly in a situation of over-supply in the future."

We are now in a situation of oversupply, and this oversupply

is only set to deepen. The conditions seem to be perfect for a gas OPEC, as energy researcher Nikos Tsafos from the Center for Strategic and International Studies wrote in a recent commentary. Like Mummadoov, Tsafos also notes the increase in spot market-traded LNG, the expansion in LNG capacity, and the already present overhang in supply, all of which are factors favoring "OPEC behaviour."

Yet there is one important factor that is likely to discourage this OPEC behaviour for the time being. Two of the largest LNG exporters in the world are not GECF members, and they are highly unlikely to become members. These are, of course, the United States and Australia, both of which have been busy boosting their LNG export capacity in the past few years. Today, the U.S. is the fourth-largest gas exporter globally, after Russia, Qatar, and Norway. Norway, by the way, is as unlikely as the other two to join GECF. So, the time may be ripe for GECF to go into cartel mode, but it's anyone's guess if it will go down this road. Its chances of successfully adjusting production levels in a way that would lead to higher prices are questionable because of the distribution of LNG capacity geographically, but also because many GECF members are also OPEC members. They may have just had enough of being restrained in their fossil fuel production already.

The One Region Oil Markets Can't Ignore This Year

the year that is drawing to its close has been turbulent for the Middle East. While oil prices stubbornly refused to respond to efforts to push them higher, remaining locked in a tight and not particularly pleasant range, a number of attacks heightened tensions in the region and made many warn that the animosity between Saudi Arabia and Tehran could escalate to an open military clash. Will 2020 be any different? For oil prices, hardly.

International Energy Agency said earlier this month it expected a 700,000 bpd overhang in global oil supply during the early months of the new year. Then last week Russia's Energy Minister Alexander Novak said he expected OPEC+ to discuss relaxing the deeper production caps it just agreed to at a meeting in March. While a discussion does not mean a relaxation, the very possibility of reversing some or all of the additional cuts

just three months after OPEC+ agreed them is enough to add pressure to prices. In more pressure for oil prices, Saudi Arabia and Kuwait finally reached an agreement for the restart of operations at two shared oil fields in the neutral zone between the two countries. The production capacity of the fields is half a million barrels daily, the National reported, quoting a Refinitiv analyst who also added that

while it will be a while before the effect on oil prices is felt, it will be felt eventually.

"The addition of 100,000-200,000 barrels of heavy sour will not be felt in the beginning but once it starts moving towards 300,000 bpd, it might pose a problem for Opec+,"

Ehsan Ul-Haq told the Emirati daily.

As for the geopolitical situation, the events from this year have strongly suggested that an open confrontation led by Saudi Arabia and Iran is highly unlikely. there were tanker attacks that the Saudis—and the U.S.—blamed on Iran. there were tanker arrests and exchanges between Iran and the UK. Freight rates for the Strait of Hormuz jumped as tanker insurance rates skyrocketed and a number of countries set ships

to patrol the world's biggest oil chokepoint.

Finally, there were the attacks on Saudi oil production that were for many the highlight of the year on oil as they temporarily took 5.7 million bpd in production capacity off the market. Even Bloomberg reported this week, citing Citi analysts, that "Geopolitical disruption risk has not disappeared" in the Middle East and yet this risk has been "heavily discounted by markets, which look to us to be more vulnerable to disruption."

This does not bode well for the oil-dependent economies in the region. With many still struggling to return to growth in the absence of high oil prices, Fitch has forecast deficits for some may even deepen next year if oil prices fall further. this, in turn, will aggravate social and political problems already brewing because of high unemployment and bad governance, Bloomberg's Netty Ismail wrote, quoting a Fitch Ratings director.

"Reforms to stabilize public and external finances in both oil importers and some exporters risk further social and political backlash," Krisjanis Krustins said.

This problem could be particularly worrisome for Saudi Arabia if Aramco's shares don't live up to the promise of solid returns. A lot of ordinary Saudis borrowed money to buy into the state oil giant, and if they lose this money or fail to make a profit on them, Riyadh may have a bigger problem than oil prices on its hands.

beyond
the best
KUMHO POLYCHEM

تولید کننده انواع لاستیک و پلیمر
الزامی در صنعت های وسیع گسترده
در تمام صنایع و بخش های مختلف

تولید کننده انواع روغن های موتور
و انواع روغن های صنعتی

شرکت گوناش شیمی صنعت

شرکت گوناش شیمی صنعت

وزیر گننده و تامین کننده

مولد افزودنی

روغن موتور و روغن گننده های صنعتی

تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۴۴۴۴
تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۴۴۴۴
تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۴۴۴۴
تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۴۴۴۴
تلفن: ۰۲۱-۴۴۴۴۴۴۴

+98 21 900042234
+98 21 34230000-9
+98 21 34230000
+98 21 40000400

www.gunashchem.com
info@gunashchem.com

نشانی: کرج، مهرشهر، منطقه ویژه اقتصادی پیام، بلوار شهید باهنر، خیابان هفتسبز
HeadOffice: 8th Street, Bahonar Blvd, Payam Special Economic Zone, Alborz province